

Budimpešta, 14. avgusta, n. Danes se je vršila prva seja novega budimpeštanskega občinskega sveta. Sejo je vodil mestni podžupan, ki je predložil med drugim tudi naj bi mestni svet izrazil sožalje avstrijski vladi ob Dollfussovi smrti. Zoper predlog je v ostrih besedah nastopil član socialno-demokratske skupine Karl Peyer, predvsem zato, ker je Dollfuss »pogazil z nogami avstrijsko ustavo, ker je streljal iz topov na žene in deco ter si tako prisvojil oblast. Pri takem postopanju je utegnil pričakovati, da se mu bo pripetilo to, kar je rekoč izgovoril.« V občinskem svetu je prišlo zaradi teh besed do silnega trščenja, ki se je še stopnjevalo, ko je v istem smislu govoril tudi drugi socialni demokrat. Vendar je bil predlog župana z večino glasov sprejet.

Brežiški tabor JNS

Vsi govorniki so ostro obsodili razdiralno in huj skajočo demagogijo, 4000 zborovalcev pa jim je burno pritrdjevalo

Ponedeljsko »Jutro« je že poročalo o krasno uspešnem shodu JNS, ki je bil v nedeljo v Brežicah in se je pretvoril v mogoten ljudski tabor. Saj se je zbralo iz vsega brežiškega in tudi iz sosednjih sredov nad 4000 ljudi, po ogromni večini kmečkih mož in fantov. Mnoge občinske organizacije, ki so ravno v brežiškem srezu naravnost vzorno izvedene, so prišle na zbor korporativno pod vodstvom svojih županov ali predsednikov, večinoma na okrašenih vozih. Bojevniki so na vsi moč agitirali proti udeležbi, pa so dosegli le nasproten uspeh: udeležba je bila zaradi njihovega hujkanja še večja.

Tabor je vodil predsednik sreske organizacije JNS g. dr. Janko Drenovšek, govorili pa so gg. dr. Albert Kramer in Ivan Pucelj, brat narodni poslanec Milorad Marković, Branko Avramović, Milivoj Isaković, Lovro Petovar in Ivan Urek. Navzoči so bili davni senator dr. Rajar ter nar. poslanec Alojzij Dremelj in Rasto Pustoslavšek. O govorih ministrov Kramerja in Pucelja, ki so jima množice priredile živahne ovacije, je »Jutro« že v ponedeljek poročalo. Danes navajamo še vsebino drugih govorov.

Nar. poslanec Branko Avramović

B. Avramović, pravoslavni duhovnik iz Vojvodine je zborovalce pozdravil v imenu srbskih in hrvatskih bratov iz Vojvodine. Tudi Vojvodina je bila pod avstrijsko-madžarskim jarmom in zato ve čeniti svobodo, ki jo mora vsa narodna Srbija, Hrvatstvo in Slovencev složno čuvati. Pozival je zborovalce k medsebojnemu spoštovanju in medsebojni ljubezni, da se še bolj utrdi pomirjenosti, ki ga je Jugoslavija s svojo mirno politiko na znotraj in na zunanji dosegla že v toliki meri, da mora imponirati vsem. »Milostljivega Boga prosimo, je dejal, da bi nam dal ljubezni in sloge zaradi edinstva našega jugoslovenskega naroda. Vse nam je potrebno, ne sme pa biti ovira zedinjenju duhov in ustvarjanju velike Jugoslavije. Bogu je vseeno, ali se križarji s enim ali tremi prsti, njemu je važno, da si pošten in da v poštenosti uživa pravico, ki so za vse enake, tako za Slovence, kakor za Hrvate in Srbe. Prav JNS — je zaključil g. Avramović — ima to nalogo, da nas čim tesneje poveže med seboj, da postanemo pravi, iskreni Jugoslovani. Zato naj slovensko ljudstvo zaupa politiki svojih narodnih zastopnikov z gg. Kramerjem in Puceljem na čelu.

Za svoja prepričavanja izjavljajo, je žel govorca iskreno odobravanje množice.

Nar. posl. Milorad Marković

Iz Sumadije je v svojem govoru prav tako poudaril enakopravnost vseh Slovencev, Hrvatov in Srbov. S poudarjenim glasom je obsodil bojevnikišne in silnične pokrete. »Mi ne vodimo borbe proti kapitalu, zato pa tem hujšo borbo proti brezvestnim kapitalistom, ki hočejo s pomočjo kapitala zaslužiti naš narod. Mi ne rabimo bojevnikiških pokretov, da bi branili naš narod, ker imamo zato dovolj močno in dovolj sposobno vojsko v naših garnizijah!

V drugem delu svojega govora je g. Marković poudaril iskreno voljo srbskih kmetov za sodelovanje s slovenskim kmečkim ljudstvom, zlasti pa potrebo poslovljenega sodelovanja na zadrugnem polju. Opozoril je na priprave za poenotenje vsega našega zadrugništva ter omenil končno še veliki zadrugni kongres, ki se bo te dni vršil v Beogradu. Svoj govor je zaključil: »Kot smo imeli enoten zadrugni zakon za vsa država, bomo tem lažje v vzajemnem sodelovanju pripomogli k ureditvi gospodarskih razmer, da bo nam in vam vsa lažja bodočnost.

Nar. posl. Milivoj Isaković

Iz Mačve, ki je prinesel prav tako lektre pozdrave kmečkoga ljudstva iz Drinovsava. Tudi on je v svojem govoru pozival zborovalce k znanju in njihove narodne voditelje, ki so, kakor so njihovi tovariši z juga tolikokrat usotvili, vedno častno in trdno ter dostojno zastopali slovenske interese, čeprav so se mnogokrat križali z interesi drugih delov državi. Pri vsem tem pa jim je vedno lebel visoko pred očmi ideal narodnega blagostanja v vsi državi.

»Ne dajte se zavesti besedam in praznim obljubam ljudi, ki pravijo, da se borijo za neke velike ideale, kakor so to neki bojevniki. Vprašajte jih, ali so se borili na pravi mestu takrat, ko se je bilo treba boriti. Nam bojevniki ni treba, kajti ko bo v bodočnosti spet napočil trenutek borbe, se bo pod okriljem svojega prevzelenega kralja za svojo domovino boril ves jugoslovanski narod!«

Lovro Petovar,

narodni poslanec ptujskega sreza je takoj uvodoma poudaril, da nacionalni pokret ne izključuje nobenega poštenega in iskrenega sodelavca, marveč omogoča vsakomur in tudi ostremu kritiku, če je njegova sodba dobro mišljena, sodelovanje v naših organizacijah. Nikče nikogar ne vprašuje po njegovi preteklosti, ker ni smoter vsega velikega nacionalnega pokreta, da bi znova sprožil stara nasprotja, marveč ta, da s pozitivnim in koristnim političnim in gospodarskim delom obnovi blagostanje naroda in utrdi njegovo šotranje vez v propeh vse države.

Ne bomo rešili gospodarske krize s suhiimi paragrafi, marveč s lastnim najintenzivnejšim delom. Še posebej pa bo potrebno vzajemno sodelovanje, ko bomo v bližnji bodočnosti reorganizirali in posplošili naše zadrugništvo, ki bo omogočilo predvsem našemu kmetijstvu še večji razvoj in prosper.

Izjavljajo vseh govornikov so bila sprejeta s splošnim odobravanjem in pritrdjevanjem. Velike ovacije pa so takoj ob nastopu sprejele domačega poslanca g. Ivana Ureka, ki je bil zadnji govornik. Njegova temperamentna poljudna izjavljanja so vedno na novo vzbujala poslušalce k pravim viharjem pritrdjevanja. Narodni poslanec

Ivan Urek

se je v uvodu svojega govora mimogrede dotaknil zgodovine političnega razvoja slovenskega ljudstva, ki ga je habsburška tiranija, kakor celo vrsto drugih narodov, strahovala po svojem znanem geslu: »Razdvajaj narod, da boš vladal nad njim«. Pa je vendar prišlo spoznanje. Velika stiska in

glad v poslednjih vojnih letih sta bili povod, da se je slovensko ljudstvo končno združilo in se rešilo avstrijskih okovov. Ko pa je stiska pomehala, je narod spet zašel in podlegel medsebojnim sporom. Nastopili so socialisti s svojo republiko, federalisti s svojo avtonomijo, na gospodarske reči pa ni nihče mislil. Spori so zavzeli tak obseg, da jim je moral napraviti konec kralj s svojo odlično besedo.

Ko se je ustanovila JNS, se je lotila smotrenega gospodarskega dela. Zlasti slovenski zastopniki so se vztrajno borili za olajšanje našega bednega gospodarskega stanja. Borba pa je bila težavna, kajti v Beogradu so se križali vsi možni interesi vseh možnih pokrajin. Vsek srez je imel drugačno gospodarsko stanje in zato drugačne zahteve. Pa je prišla še kriza in spet so se pojavili ljudje, da jo še bolj izrabijo, da navajajo na narod še večje zlo. Pojavili so se spet ljudje, ki niso imeli pokazati niti trohice dokazov, da so se kdaj v resnici borili za ljudstvo, razen onih, da so pobirali groše v svojih trgovinah in pisarnah, in so objubliali, da bodo v hitro rešili krizo in dali narodu kruha.

V nadaljnjih izjavah jim je nato poslanec Urek odločno, ostro in pošteno obračunal z vsemi onimi, ki so sprožili plažve klevet in obrekovanje proti njemu in vsemu nacionalnemu pokretu, ki ga je on vodil v brežiškem okraju že takrat, ko je brežiško kmečko ljudstvo sabotiralo avstrijsko armado in ji ni dalo niti žakija moka. Očitno so mu, da si z nepošteno pridobitvenim denarjem plačuje dolgeve, čeprav mu nihče ne more dokazati niti tega, da bi bil kdaj za vse prošnje in pribežbe v korist poedincem dobil le en sam krajcar. Ko pa je pograbil bojevnikiške generale za besedo

Hud ciklon nad Beogradom

Nad mestom in okolico je dve uri divjal strahovit vihar, ki je povzročil mnogo škode in zahteval tudi človeške žrtve

Beograd, 14. avgusta. P. Danes popoldne okoli pol 3. je pridrvel nad Beograd nenadoma strahovit ciklon. Kakor poročajo tukajšnja meteorološka postaja, je divjal ciklon z brzino 15 in pol metra na sekundo. Temperatura je naglo padla za celih 12 stopinj. Ciklon je zajel nepričakovano ves Beograd in okolico. Na novem pokopališču je porušil hišo, izpod katere so reševalci potegnili tri osebe težko poškodovane in eno mrtvo. V sarkofagu pristanišču je vrgel vihar 40 m daleč v vodo mostičke, preko katerega je ravno kar šla trojica delavcev. Dva delavca sta se rešila s plavanjem, tretji se je utopil. Neizvestna je usoda mnogih kopalcev, ki jih je iznenadil ciklon sredi Dunava ali Save, ko so se vra-

čali v čolnih od kopanja. Komandant kraljeve jahte »Dragor« se je zahvalil, da je bilo rešenih 20 kopalcev iz rek. Nihče še ne ve, koliko jih je utonilo.

Ciklon je divjal vse do 5. ure popoldne. Materialna škoda je velika. S kakšno silno močjo je pridrvel vihar, se vidi tudi na tem, da so v centru mesta, kjer so ulice kolikor toliko v zatišju, bile strgane močne in težke table in svetlobne reklame, ki jih je vihar razbil po tleh. Cela vrsta dreves je bila porušena z koreninami vred, zlasti na Kalemegradu. Solidna zgradba direktorije rečne plovbe in njenih skladišč, ki imajo streho iz cinkove pločevine, je bila razkrita in je odnesel ciklon streho 40 m daleč.

Prav tako odločno je g. Urek obsodil narodno stranko, katere ljudje niso sposobni niti toliko, da bi organizirali v svojih srezih pošten politični shod, pa sedaj izvedo kaline drugod. Varali pa so se, če mislijo, da jim bo šel na limanec slovenski kmet. »Prav je dejal prijatelj Pucelj, ko je rekel, da nas taki ljudje ne marajo zaradi nas, da mene ne sovražijo zaradi mene, marveč zaradi vas. Sovražijo nas pa še posebej, ker imamo navado povedati jim resnico v obraz. Kajti pri nas se pravi bobo bob, popi pop, lopova pa lopov.«

Kljub vsemu temu pa brežiški ljudje niso nikoli nilem ušli sovražstva, marveč sem se vselej potoval za složno sodelovanje vseh v korist naroda in države.

»Z gostim: Zauzaj narod sam v svojo vest in svojo pest!« je zaključil g. Urek svoj temperamentalni govor med stislim navdušenjem množice, ki je vztrajala na zborovanju do konca kljub temu, da se je nebo medtem docela pooblačilo in je začel padati dež.

Predsednik dr. Drenovšek je končno s velikimi močmi in nedeljivi Jugoslaviji ob 12.15 zaključil ačajno uspešno zborovanje. Ko je godba odigrala narodno himno, so se množice pričele naglo razhajati, ker se je medtem spremeni v naliv. Narodne trobujnice so plapolale iz vseh brežiških hiš razen dveh ali treh, čeprav so bojevalki napovedovali, da jih ne bo niti pet. Ko je pozno popoldne ponehal dež, je bilo v Brežicah spet vse živahno. Manifestacijsko zborovanje, ki je bilo tako množično, da Brežice takega še niso videli, pa bo nedvomno močno odtehtilo tudi po vsej bližnji in daljni slovenski in hrvatski okolici.

Znižanje obrestne mere

Pojasnili k včeraj objavljeni uredbi vlade glede maksimiranja aktivne in pasivne obrestne mere

Kakor smo že včeraj poročali, je ministrski svet na predlog trgovskega ministra podpisal novo uredbo o maksimiranju obrestne mere, ki nadomešča dosedanje uredbo o maksimiranju obrestne mere z dne 22. novembra leta 1933.

Z novo uredbo se spreminjajo nekatere bistvene določbe dosedanje uredbe, vendar tudi nova uredba veže obrestno mero za posojila pri denarnih zavodih in za hranilne vloge na eskomptno mero Narodne banke. Obrestna mera za posojila pri denarnih zavodih (bankah, kreditnih gospodarskih zadrugah, hranilnicah itd.) odsej ne sme biti višja nego 4 in pol odstotka nad eskomptno mero Narodne banke. Doselej je maksimalna obrestna mera znašala 5% nad eskomptno mero Narodne banke. V bodoče torej noben denarni zavod ne bo smel zahtevati za obresti, provizije in režijske stroške skupaj več nego 11% (6,5 diskont Nar. banke plus 4,5); lahko pa zavod kakor doslej zaračuna posebej efektivne stroške, za katere smatra uredba: stroške za pogodbo, takse, poštino in ostale efektivne izdatke, zlasti v zvezi z zavarovanjem in z izterjavo dolga. Odpadla je določba dosedanje uredbe, po kateri je bilo pri zakasnitvi plačila od strani dolžnika dovoljeno zvišati obrestno mero za 2 odstotka.

Obrestna mera za druge dolgeve, ki jih dajejo zasebniki ali ustanove, ki se ne prištevajo k denarnim zavodom, pa odsej ni več vezana na eskomptno mero Narodne banke, temveč je določena na 8 odstotkov. V včerajšnjem poročilu agencije »Avala« je bilo pomembno navedeno, da velja ta obrestna mera (8%) tudi za vse druge zadruge. V resnici velja za one zadruge, ki niso denarni zavodi, dočim velja za kreditne zadruge iste določbe kakor za ostale denarne zavode.

Obrestna mera za vloge na knjižice in na tekoče račune je maksimirana z 1% izpod eskomptne mere Narodne banke. Maksimalna napetost med pasivno in aktivno obrestno mero pri denarnih zavodih se torej z novo uredbo zmanjša od 6 na 5,5%. Pomen uredbe leži predvsem v tem, da se za dolžniške denarnih zavodov ponovno zniža obrestna mera za pol odstotka, ne da bi se istočasno znižala tudi obrestna mera za hranilne vloge.

Ko je bila lani uveljavljena prva uredba o maksimiranju obrestne mere, je znašala eskomptna mera Narodne banke še 7,5%, maksimalna

obrestna mera za posojila pri denarnih zavodih pa 12,5% (7,5+5). Letos v februarju je bil diskont Narodne banke znižan za pol odstotka in je s tem tudi maksimalna obrestna mera za posojila nazadovala za 12%. Letos v juniju pa je Narodna banka ponovno znižala diskont za pol odstotka in je zaradi tega tudi maksimalna obrestna mera za posojila nazadovala na 11,5 odstotka. Zaradi znižanja napetosti med eskomptno mero banke in maksimalno obrestno mero za posojila od 5 na 4,5%, pa se sedaj maksimalne obrestni za posojila znižajo na 11%.

Nova uredba ureja na novo tudi obrestno mero za posojila med denarnimi zavodi pri reeskomptu meničnih terjatev, ki jo omejuje na 8%. Končno določa še uredba, da se obrestna mera za izdanih zastavnic (zastavnih listov) zniža na 6%. To znižanje je bilo potrebno zaradi tega, ker dobe hipotekarni zavodi, ki so na podlagi izdanih hipotekarnih posojil emitirali zastavne liste, odsej manj na obrestih in bodo lahko od prihodnjega kupona tudi sami plačali le 6% obresti. To znižanje obrestne mere zastavnic pa ne velja za zastavnice emitirane v inozemstvu (m. pr. 70dostotne zastavnice Drž. hipotekarne banke, tako zvane Seligmanovo posojilo v dolarjih).

Munijsko skladišče zletelo v zrak

Pariz, 14. avgusta. d. Iz Casablance javljajo, da je zletelo v zrak predvčerajšnjim ponoči velikansko munijsko skladišče v La Rachu. Eksploziji sledi požar je napravil v mestu ogromno škodo. Nujno so morali evakuirati cele dele mesta. Ni še ugotovljeno, koliko je žrtev in če je med njimi tudi kaj smrtnih primerov.

Krvava revolta v kmečki vasi na Irskem

London, 14. avgusta. d. Iz Irske javljajo, da je prišlo včeraj v neki vasi v grotju Cort do hudih zlostavljanj oblastnih organov s strani kmetov. Posetniki so se uprli ruževni živine ter siloma napadli organe. Krvav spopad je imel za posledico 5 smrtnih žrtev, ker je moralo nastopiti vojaštvo, ki je oddalo več salv. 25 oseb je bilo ranjenih. Končno je vendar prišlo do drazbe. Javljajo pa se samo en kupec, ki je dobil 14 glav goveje živine za 10 funtov (2200 Din). Ta nenavaden spopad na Irskem je izzval v vsej deželi silno razburjenje. Dosedaj se je namreč De Valera vladna do sledno izogibala tako ostrih nastopov proti podeželskemu ljudstvu.

Misli ob šolskih izvestjih

Delež kmečkoga stanu na številu dijaštva še vedno pada — Kakršnakooli redukcija srednjih šol je nemo goča — Premalo je srednjih šol za dekleta

Izvestja naših srednjih šol spadajo brez dvoma med najzanimivejše in najpoučnejše publikacije za vsakogar, kdor se zanima za mladinsko-vzgojno vprašanja. Na videz suhoparno čtivo odgovarja s iskreno točnostjo skoro na vsa aktualna vprašanja, ki so pri nas predmet javne diskusije, kadar je govor o šolski in nacionalni vzgoji, o sedanjem položaju inteligenčnega narašča je ter o izgledih za bodočnost. Grajalno se je z nekaterih strani, da je v izvestjih preveč birokratske navlake in nepotrebnih števil, toda če listaj po njih z resničnim interesom, boš prej obžaloval, da je statističnega gradiva celo premalo.

Vsekakor bi bilo želeli, da bi se vsako leto poleg imen in napredka učencev objavilo tudi bivaliče in poklice roditeljev. Tako bi se podala slika o pravih porazdelitvah okolišev, a tudi o tem, v koliko odgovarja današnje stanje resničnim potrebam, ter kje in kako bi bilo misliti na izboljšanje. Ni brez važnosti, iz katerih slojev je najmočnejši prtok v srednješolske študije, kajti smotena šolska politika bi morala v splošnem narodnem interesu najti sredstev za primerno regulacijo, da se prepreči prevelika enostranost bodoče generacije in za brani postane neke ekskluzivne inteligenčne kaste, oddvojene od ostalih narodnih plasti.

Nekatera letošnja izvestja objavljajo tozadevne podatke o absolventih višjih tehničnih izpitov. V kolikor se sme iz teh rudimentarnih dat eklatant na socialno sestavo dijakov srednjih šol pri nas, se potrjuje že večkrat omenjeno dejstvo, da se kmetijski stan vedno bolj desinteresira na višjih študijah. Za naše razmere to gotovo ni razveseljiv pojav, kajti iz izkušnje vemo, da so iz kmetijskega podežlja izhajali najdramatičnejši in v vsakem oziru najspodobnejši študenti; zato bi narod ta najzdravjši vir obnove svoje inteligence težko pogrešal. Na drugi strani pa bi bilo obžalovati, če bi bil ves kmečki stan tako rekoč brez izjeme navezan le na najprimtivnejšo osnovnošolsko izobrazbo. Kajti imeti moramo pred očmi, da je naše strokovno šolstvo še v povojih in da je zlasti kmetijskih šol za naš glavni, po številu in pomenu najvažnejši stan katastrofalno malo. Vprašanje strokovnega šolstva je poglavje zase, s srednjo šolo ima pa toliko skupnega, da bi njegova zadovoljiva rešitev vsaj deloma doprinesla k nujni razbremenitvi obstoječih zavodov.

Primerjajmo izvestja, moramo tudi ležati priti do zaključka, da bi bilo greh misliti na kakršnakooli redukcijo obstoječih srednjih šol v Sloveniji. Prikljubljen je ugovor, da ima dravska banovina — vsaj relativno — preveč šol višje stopnje; ta ugovor se iznaša vedno, kadar se izražajo želje po novih ustanovitvah ali izpopolnitvah. Tako se odgovarja tudi Prekmurcu, ko leto za letom trkajo na vrata z utemeljeno prošnjo, da se njihova gimnazija izpopolni v normalen zavod. Ali za Boga, naj si vendar odločni fasktorji ogledajo poročila o frekventci šol.

Kljub temu, da je pritisk dijaštva s kmetov vedno manjši, število novih prijavitev ostaja leto za leto približno enako in mnogi zavodi znanenja že po okrog tisoč oencev, ponekod je število celo višje. Vsi poskusi, omejiti prtok v srednje šole s strožimi sprejemnimi pogoji, so bili iluzorni in tako skoro ni srednje šole brez treh do štirih paralel v nižjih razredih.

Kam naj gre vsa ta ukažljiva mladina, če bi se izvedle redukcije šol? Kako naj se vrši uspešen pouk, ko so že zdaj posa-

mezni razredi natrpani s prekomernim številom? Bilo bi čudno pojmovanje kulturnih nalog države, če bi se odrekala sposobni in delavni mladini višja izobrazba. Prosvetni nivo se ne sme umetno reducirati navzdol; vsak numerus clausus, ali kakršenkoli drug poskus zapiranja šolskih vrat bi se izrazil naposled v škodo za narodno celoto. — O reduciranju šol, ali tudi samo številu razredov se tedaj pač ne bo smelo govoriti, baš nasprotno, treba se bo spriznati z mislijo na nove ustanovitve. Stednja na stroške narodne kulture je nevzdržen princip.

Predvsem postaja vedno nujnejši problem višja ženska vzgoja. Šolska izvestja nam povedo, da prtok deklet na naše srednje šole stalno raste. Kam pa tudi naj grejo naša dekleta, ko so jim zdaj še učiteljska zaprta, drugih zavodov — izvenšoli par samostanskih — pa ni, kjer bi iskale najpotrebnejšo višjo izobrazbo. Pri drugih narodih — vzemimo na primer le Čehe — ustanavljajo posebne šole za ženske poklice, javna in zasebna iniciativa skrbi za specialne penzionate. Vsega tega pri nas ni. In vendar pri nas potreba ženske inteligence ni manjša. Vprašanje, kako šolano žentstvo poklicno zaposliti, tu ne sme biti merodajno. V rodbini, družbi, v vsaki socialni skupnosti je treba izobraženega žentstva in je zato dolžnost šolske uprave, da ustvari šolske možnosti v domovini, kajti iskanje višje vzgoje v inozemstvu je pridržano le redkim posameznikom, pa tudi s stališča nacionalne in državljanske vzgoje ne more biti zaželeno.

Država ne vzdržuje v dravski banovini nobene ženske srednje šole. Mestna ženska realna gimnazija v Ljubljani niti za mesto popolnoma ne zadostuje, kaj šele, da bi mogla prevzeti vse neš ženske naraščaj. Potrebna je v naši banovini vsaj še ena taka šola, in želja, da se z njeno ustanovitvijo ne odlašja, gotovo ni pretirana. Stavili so se že opetovano stvarni predlogi, po katerih bi se brez znatne finančne obremenitve združili ženski oddelki maborske realne gimnazije v samostojen zavod. Do zdaj ne izgleda, da bi se bili ti načrti vzeli resno v pretres, a karavno bi se na ta način znatno razbremenil prekomerno prenapolnjeni zavod in bi se obenem ustvarila resnična ženska učna ustanova, ki bi mladini mnogo bolj ustrezala, kakor sedanja koeudukacija.

To je samo nekaj glavnih misli, ki se vzbujajo človeku ob prebiranju poročil o stanju našega višjega šolstva. Potreba, nujni in neodložljivi je nepregledna vrsta. Samo s pasivnim gledanjem ne bodo opravljene in tudi stereotipni fiskalni izgovori ne bodo smeli biti večna ovira kulturnemu razvoju.

Za šolsko leto, ki je pred durmi, vemo, da bistvenih sprememb ne smemo pričakovati; zadovoljni bomo morali biti, če se bo izvršila neodložljiva izpopolnitev učiteljskih zborov, za katero so javni nameščenci morali vzeti naše breme redukcije draginskih doklad. Imenovanj do zdaj še ni, vendar na vse zadnje ne bodo moglo izostati. Ze ta izpopolnitev se bo občutila kot olajšava. Zadovoljive rešitve srednje šolskega vprašanja pa seveda ne bo prinesla.

Slediti pa bo morala ta rešitev vsakega kmalu, kajti vsa potrepljivost in uvidenost nerada ne bi mogla prenesti še za naprej nerazumevanja in omalovaževanja naših nacionalno-kulturnih potreb.

—ln.

Brezposelni zborujejo

Slov. Konjice, 14. avgusta.

Društvo »Delo in eksistenc« v Ljubljani je imelo v nedeljo v gasilskem domu v Konjicah svoj propagandni shod. Udeležba je bila zelo lepa. Shod je otvoril in vodil tajnik celjskega poverjenstva g. Ernest Zernaj. Po kratkem uvodnem govoru je poslušal nekaj glavnih programskih točk ter podal besedo g. Pavlu Kreutzerju, ki je med drugim kot delegat centrale v Ljubljani pojasnil, da bazirata vsa ideologija in program društva »Delo in eksistenc« na socialnih in gospodarskih izkustvih zadnjih desetletij. Delo društva, je poudarjal govornik, ne obstoji v frazah in kričanju, temveč v naporu in premišljenem delu za boljšo bodočnost vseh družbe. Društvo je nastalo iz protesta proti napačnim teorijam in proti škodljivemu eksperimentiranju, ki ga držimo na lastni koži že petnajst povojnih let. Obširno je utemeljeval tudi izdelavo pravičnega gospodarskega načrta, ki mora biti tak, da bo do na trdni gospodarski podlagi uresničene tudi socialne težnje vseh delojemalcev. Apeiral je na državo, naj vendar še enkrat uredi vprašanje naših denarnih zavodov, povzročitelje sedanjega kaosa pa naj eksperimentirajo kanzrije.

Predsednik celjskega poverjenstva gosp. Horvat je pojasnil, da se zahteve društva v toliko bistveno razlikujejo od zahtev drugih organizacij, da niso tako sumarične in brezizjemne. Glede mišljenja delovnega časa in določitve minimalnih eksistencnih mezd zastopala društvo »Delo in eksistenc« stališče, naj se to izvede najprej v državnih in monopolnih podjetjih, v privilegiranih in zaščitnih podjetjih, kjer je to že danes možno in kjer bi to vsa poštena javnost z veseljem pozdravila. Socialni napredek v drugih socialnih strokah in podjetjih bi se potem že v kratkem uveljavil in vsi bi videli in spoznali, da gre.

Govornik Mikše je pojasnil stališče brezposelnih do država, ki sicer ni kaka specialna organizacija samo nezaposlenih, kakor javnost dostikrat napačno misli, je pa edino društvo, ki se resnično bavi s proučevanjem pravih vzrokov brezposelnosti in stremi za odpravo teh vzrokov. Društvo je pravilno spoznalo, da je treba za to predvsem več aktivnosti, iniciative in socialne volje vse javnosti. Zato hoče društvo vsa javnost zbuditi iz dosejane brezbrzičnosti. Pri tem delu pa morajo nezaposleni v lastnem interesu sodelovati ter neprestano opozarjati: Ti je delo, dajte nam ga!

Vsem izjavljam govornikov so zborovalci zelo sledili, o čemer je pričalo burno odobravanje. O velikem odzivu pričajo družbene prijavnice in naval pri vsajanju članstva, ostali zborovalci pa so se z velikimi simpatijami do društva mirno razšli. Tržili potrebuje kopalnice

Beograjski šahovski turnir

Beograd, 14. avgusta. p. Sinoči je bilo odigrano osmo kolo in je bila s tem zaključena prva polovica šahovskega turnirja v Beogradu. Vodi krepko Srajber iz Subotice. Od 8 možnih točk jih je dosegel že 7. Doselej je samo dvakrat remiziral. V osmem kolu je Nikolić že v 18. potezi porazil Carava. Zanimiva je bila borba med Maksimovićem in Nagymelkutmjem, ki se bori za zadnje mesto. Zmagal je poslednji. Matjejev je porazil Bayerja s precizno igro. Srajber je z veliko srečo dobil partijo proti Grenčarskemu, dasiravno je imel slabo pozicijo. Remizirali so inž. Dizdinsky z inž. Feuerjem in inž. Vuković proti Ljubljancu Sikošku. Posebno zadnja partija je bila do poslednjega momenta napeta. Vuković je žrtvoval kmeta, pa je dobil močan na pad. Kazalo je, da bo dobil partijo, pa sta se igralca dogovorila na remis. Partiji Petrović-Sorli in Pavlič-Broder sta bili prekinjeni. Petrović je v dunajski otvoritvi dobil kmeta in bo partijo najbrž dobil. Prekinjena partija Sorli-Dizdinsky se je danes nadaljevala in ima Dizdinsky boljše pozicijo. Stanje po osmem kolu: Srajber 7, inž. Feuer 6, Matjejev 5 in pol, Broder, Sorli 5 (1), Sikošek, Vuković 4 in pol, Grenčarski, inž. Dizdinsky 4. Danes se nadaljuje deveto kolo v katerem igra Sorli proti Vukoviću, Sikošek pa je prost.

V Zagrebu aretirana vlomilca

Zagreb, 14. avgusta. n. Policija je aretirala Franja Jugića iz Bugojna in Alberta Ulihrha, rojenega na Reki, oba opasna vlomilca, ki imata na vesti 25 različnih vlomov v blagajne. Med drugimi vlomi spadajo v njuno krivdo tudi oni iz polpretekle dobe v blagajno »Evropa« kina, kjer je zgignilo 60.000 Din, tverdke Haag, kjer so odnesli 34.000 Din, Jugozelezov, kjer so odnesli 5000 Din in milijonske menice ter razne vložne knjižice za 100.000 Din. Zlikovca so ugotovili na ta način, da je stopil eden izmed njiju, potem, ko mu je zmanjkalo sredstev, z eno izmed ukradenih vložnih knjižic v Mestno hranilnico po denar, kjer so ga spoznali in aretirali.

Nov železniški most na Uni

Banjaluka, 14. avgusta. n. Prihodnjo nedeljo bo slovensa otvoritev novega železniškega mostu preko Une pri Bosanski Krupi. Most je dolg 180 m in je stal 3 milijone Din. To je najlepši most na območju vrbaske banovine.

Vremenska napoved

Zagrebska vremenska napoved za danes: Oblačno, spreminljivo, hladno vreme. Dunajska vremenska napoved za sredo: Spremenljivo, tola polagoma spet boljše vreme.

Naši kraji in ljudje

Velika nacionalna manifestacija v Brežicah

V nedeljo je bil v Brežicah veličasten zbor Jugoslovanske nacionalne stranke. Zbralo se je nad 4000 ljudi, ki so z velikim odobravanjem poslušali izvajanja ministrov dr. Kramerja in Fucija ter drugih govornikov. Obširneje poročamo o tej lepi manifestaciji, ki je bila obenem ostru obredna bogjovniška razdiralna demagogije, na 2. strani današnjega »Jutra«.

Zanimiva življenjska pot mojstra Bolharja

Kdo bi mu prisodil šest križev, ko pa je to tako mladeniški, kadar stopa levo roko uprt ob bok, ali pa kadar »gleda« svojo konicico, kolo. Vedno živahen, vesel in dobrotoljen, tak je šestdesetletnik Jernej Bolhar.

Rodil se je 15. avgusta 1874 v mali vasi Žičah v roški kmetijski okraj. Že v zgodnji mladosti je postal sirota, očeta mu poznal ni, mater pa je izgubil v deški dobi. Poleti je pasel živino, pozimi pa je po hišah pletel kite za slavnike. Tako se je moral sam preživati skozi težave. V šolo je hodil samo tri mesece, pa vseeno lepo piše, gladko čita in računa kakor izšolan trgovec. V tedanjih zasilnih šolah je poučeval samo v rimskih mesecih organist, ki je bil mežnar in učitelj obnem. Kadar je moral »učitelj« po opravkih, je prevzela pouk njegova hčerka. Ker pa je mali Nežke boljše znal kakor učiteljica, ga je organist kratkoma za vedno izgnal iz šole. Ko je bilo Nežki štirinajst let, se je sel učiti v Mengeš za usnarja. Nato je delal v Trzinu in v Kamniku ter dolgo časa v Ljubljani. Po prebratu se je osamosvojil in ustanovil v Domžalah, kjer je imel svojo hišo in majhno posestvo, lepo menjarsko podjetje, ki slovi daleč po domovini.

Mnogo se je udeleževal tudi v narodnih in prosvetnih društvih. Je eden najstarejših pripadnikov sokolske organizacije v Domžalah ter odbornik in član raznih narodnih, kulturnih in stanovskih društev, ki jim je vedno vnet podpornik in svetovalec. V času prvih septembrskih dogodkov 1908, ko je slovenski življenj dal duška svojemu užaljenemu ponosu, je bil o priliki demonstracij močno ranjen z vojaškim bajonetom v nogo. Vedno napreden in vsekokoli nacionalen je vzgajal tudi dokaj številno rodbino v istem duhu. Šestdesetletniku g. Jerneju Bolharju čaka najprišnejše čestitke!

Želodčne bolečine, pritisk v želodcu, gnoloba v črevesju, žolnat okus v ustih, slaba prebava, glavobol, težak jezik, blede barva obraza izginejo čisto po večkratni uporabi naravne »Franz Josefove« grenčice s tem, da jo izpijemo kozarec, preden ležemo spat. Specialni zdravniki za boleznijo v prebavnih izjavljajo, da je »Franz Josefova« vodo toplo priporočati kot v te namene služeče domače zdravilo. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Sredi srbske vasi

Razgovor s srbskimi kmeti

Sumadija, začetku avgusta
Da hočeš dodobra spoznati srbsko zemljo in srbskega človeka, se moraš zariti globoko in srbske vasi in tu, v neposrednem stiku z ljudstvom, opazovati njegovo življenje. Potovanje po srbski zemlji ni danes nikakoli težava, kakor v prvih letih po vojni, ko ni bilo ceste ne mostov ne železnice ne avtobusnih zvez. Kdor je kot potnik skromen in ne preveč navezan na hotelsko potrebo in prenočišče, bo tudi s preprostim prenočiščem v srbski vasi zadovoljen. Lepe so te srbske vasi. Položene ob kakih rebrih, izpostavljene žarkemu soncu, obdane z žlahtnim sadjem, napravijo na slehernega potnika kar najboljši vtis. Večje so kakor naše, in razsežnejše. Dočim so pri nas hiše drže druga druge, so tu razmaknjene, vsaka tvori s svojim okoljem nekako svet zase in vendar v skupini zaokrožajo sliki v popolni harmoniji. Meni ugaja tudi slog srbske hiše. Naše hiše so stisnjene in podolgovate, srbske so široke z malo vhodno teraso, ki jo krasi stebrički, in v svetlimi, širokimi okni. Ob koncu vasi je navadno cerkev. Ni velika kakor so naše in ena zadostuje velikokrat za več vasi skupaj. Taka velika srbska vas ima največ po dve »mehani« ali »kafani«, ki nista nič drugega kakor naše gostilne.

»Jedan Slovenac, moj gost«

Nedelja je bila, dopoldne. Sonce je kar žgalo. Ljudje so se vrnili iz cerkve, kjer so

Štirje pozabljeni otročki

Ljubljana, 14. avgusta

Večkrat se najdejo na svetu možje, ki si drugo za drugo vzamejo po tri, štiri žene in jih potem prav tako drugo za drugo zapuste. Redkeje so žene, ki se vdajo grehu mnogomestnosti, a zmerom se v enki važni potezi ločijo od enake vrste mož. Medtem ko možki zakonski pustolovci iščejo zmerom predvsem denarja v svojih avanturah, gredo žene po navadi za samo, čisto ljubeznijo. Oboji pa puščajo za sabo zmerom težke sledove, kadarkoli zaključijo novo poglavje svojega življenja: možki opustošena srca in opustošene močnjake, žene pa — po nekaj pozabljenih otrocih.

Takšna žena je Marija Mogorosič, ki je v januarju dopotovala s svojo družinico iz Zemuna v Ljubljano in se naselila v prijazni ulici nekje v Šiški. Bilo je vsega sedem ljudi: ona, njen nelegitimni mož Franc Čermak, po poklicu brezposelni risar, in pet otrok, izmed katerih so štirje — dve deklici v starosti 15 in 10 let, dva fanta po 12 in 5 — nosili rodbinsko ime Sasič, najmlajši pa se je pisal po materi Mogorosič in je bil Čermakov. Ker v Ljubljani ni bilo dobrega zanje, je Čermak, ki je menda češkoslovaški državljani, odšel na sever za boljšo srečo. Pred tremi tedni je tudi Mogorosičeva pobrala svoje reči in malega Čermaka ter odpotovala za njim na Češkoslovaško, svoje štiri Sasiče pa je prepustila usodi. Razen otrok je ostalo seveda tudi nekaj majhnih dolgov za njo. Te dni se je zglasil g. Režek, ki ima mlekarstvo in isti hiši in ki so mu sirote tudi padle v breme, da jih je hranil, na mestnem socialnem uradu in pripeljal male zavrnence s seboj. Na socialnem uradu so se globlje pozanimali za usodo družine in so izvedeli, da se nesrečna mati piše Mogorosičeva po svojem prvem možu, ki je bil Madžar in s katerim ima svojo najstarejšo hčerko, zdaj že poročeno. Potem je živela z nekim Sasičem, Srbom, ki je krmur na vlačici Jugoslovanske rečne plovidbe in vozi po Dunavu od Črnega morja do nemških dežel. Vsi štirje mali Sasiči so na njem Dunavu zagledali luč sveta, na očtovem vlačici. Pa so se Marija naveličala večne vožnje, pobrala je svoje male in šla s Čermakom, Češkoslovakom, na suho. Kakor pripovedujejo mali Sasiči, so iz Češkoslovaške dobili žalostno pošto, da je njihov krušni oče v Bratislavi zaprt zavoljo tiho-tapstva.

Socialnemu uradu je zdaj naloženo, da poišče očeta Sasiče nekje na Dunavu, medtem pa bo skušal izgubljenke za prvo stisko spraviti pod streho.

Litijani za lastno župnijo

Litija, 13. avgusta

Naš kraj ima kopico važnih potreb in želja. Zasaveka cesta, vodovod, elektrika, razširjenje in nadzidava osnovne šole, ustanovitve meštanske šole, sistemiziranje mesta okrajnega geometra, potreba novega mostu med Litijo in Gradcem... v soboto zvečer pa smo na pobudo župnika Lovšina spet razpravljali o ustanovitvi litijske župnije.

O tem vprašanju se je že nekajkrat razpravljalo. Pred letom je bil velik sestanek vseh občanov, toda zahteve so bile prevelike. Nova fara naj bi položila na mizo okrog 300.000 Din za novo župnišče s 3 duhovniki, preurediti bi bilo treba cerkev in še to in še ono. Naravno, da se je shod razbil in je akcija za nekaj časa spet zaspala.

Dnevne potrebe pa so odprle spet vprašanje fare. Litija ima vse urade s sreškim načelstvom vred, spadamo pa pod štiri različne župnije. Litijani z vzhodnim delom občine pod, osrednje Smartno, kjer je tudi se-

dež dekanije, del Gradca okrog predmestnih stavb pod župnijo Savo, ostala dva dela občine pa pod župnijo Hotiš in pod Važe, kamor imajo dve uri hoda in so zato tja gori precej oddaljeni kmeti in pogrebi. Zato je s upravnega stališča razumljivo, da dobi Litija tudi lastno župnijo.

Na sobotnem sestanku je bil sprožen predlog, da se bodo opustili vsi večji stavbni načrti, preuredili ali dozdali se bo v zmanjšanem obsegu le sedanje župnišče. Na delo pripravljalnega odbora, ki naj pripravi vse potrebne informacije in tudi višino dajatev za posamezne fane, so postavili zborovalci g. župana Lajovica, ki se zaradi zadržanosti sestanka ni udeležil. Verjetno je, da pride po sedanjih bolj sprejemljivih predlogih le do ustanovitve litijske fare.

»Slavec« po zlatem jubileju

Jesen bo razvil prapor, dar Nj. Vel. kralja

Ljubljana, 14. avgusta

Da v starem ljubljanskem pevskem društvu »Slavec« prevladuje resna volja do dela, je pokazal občni zbor, ki se je vršil te dni v društvenih prostorih v Rožni ulici 15. Predsednik arh. Vili Krainer je za uvo-

Pevovodja Ivan Rupnik

predlaga vdanostno brzojavko najvišjemu pokrovitelju proslave ob 50. letnici društva Nj. Vel. kralju Aleksandru I., kar je članstvo vzelo z viharim odobravanjem na znanje. Odposlana je bila še brzojavka ministru prosvete g. dr. Šumenkoviču, kakor je predsednik pozdravil navzočnega častnega predsednika g. Ivana Dražila, zastopnika Hubadove pevske župe podpredsednika g. Friderika Krainerja in vse članstvo. V svojem poročilu je opisal ogromno delo ob proslavi društvene 50letnice. Zahvalil se je vsem sodelavcem za uspešno in vztrajno pomoč. 50letnica še ni povsem končana, ker bo sledilo v bližnji jeseni še razvite prapore, ki ga je blagovoli nakloniti »Slavec« Nj. Vel. kralj Aleksander. Predsednik je pozval članstvo k nadaljnjemu vztrajnemu delu v procvit društva. Končno je omenil, da ima »Slavec« ob 50letnici spet krasno zgodovinsko točko, ki bo vzbujala vedno svetel spomin na brate Bolgare, ki so posetili »Slavec« ob njegovem jubileju.

Tajnik g. Boris Roš je podal izbrano poročilo o vseh društvenih nastopih med letom, zlasti pa o nastopih ob proslavi zlate jubileja. Bilo je treba veliko truda, žrtve in naporov, vendar se načelniki posameznih sekcij nad vse častno izvedli svoje naloge. V statističnem poročilu, ki izkazuje 5 častnih, 60 podpornih, 259 ustanovnih in 69 rednih članov, se je spomnil

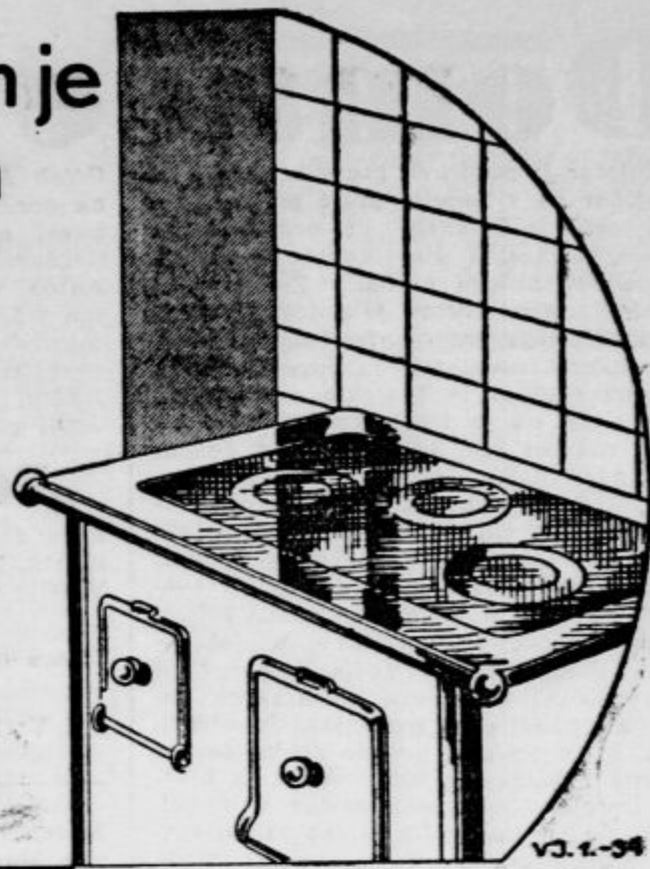
izobrazil. Tudi sam sem pustil županstvo, ko je prišel mlajši, bolj izobražen rođ!

Življenje srbskega človeka je skromno. Zlasti na vasi. Kljub temu, da je Sumadija dovolj plodna po svoji zemlji, je ostal kmet še nadalje skromen. Sele v zadnjem času se pozna vpliv iz mesta. Fantje, ki odslužijo svoj kadski rok, ne marajo več dosti za preproste opanke, seljaško narodno nošo. Kdor more, si kupi v mestu obleko, če pa ne zmore, si omisli za vsaj klobuk namesto šajkače. Ali stari so ostali pri svoji omiljeni sumadinski nošnji, ki jih spremlja skozi vse življenje do groba. Skromnost srbskega človeka se kaže tudi v hrani. Sam sem neštokrat videl, kako je vsa družina sedela za mizo in v času kosila matila črn kruh s slanino in prigrizavala papriko in paradiznik.

Kmetje so mi pravili tudi o srbskem zadruštvu. Na razvoj zadrušarstva polagajo največ upanja. Razvilo se je že po vsej Srbiji v obliki poljedelskih zadrug (zemljoradniške zadruge). Pred leti, ko še ni bilo krize, si je marsikateri kmet s kreditom, ki ga je bil prejel od zadruge, mnogo opomogel. Izboljšal je zemljo, dokupil kako parcelo, nabavil nekaj najpotrebnejšega orodja in potem ob dobri letini polagoma odplačeval. Sedaj, ko je pritisnila kriza, ki se jo kolikor toliko občuti tudi na vasi, je pa ta kredit, ki ga je nudila zadruge, mnoge kmete zapeljal. Vzeli so ga, nekateri v dobri veri, nekateri pa lahkomišlno in sedaj so prezadolženi in ne morejo nikamor. Kupna cena kmečkih proizvodov je padla, vmes je bilo nekaj slabih letin in tako je marsikatega stisnilo za vrat.

Zakaj v tem je ves njen ponos!

Kako se sveti ognjišče, bele pečnice, obroči, držaji — skratka vsa kuhinja. Ampak — pri kuhanju se sve zamaže..

KAJ STORITI!

VIM

ZA ČIŠČENJE BOLJŠIH IN NAVADNIH PREDMETOV

med letom umrlih članov, zlasti častnega člana skladatelja p. Hugolina Sattnerja. Tajnik je nato omenjal delo v administrativnem poslovanju. Društvo je imelo med letom rekordno število vaj in gre posebna zahvala za trud pevovodji g. Ivi Rupniku. Istočasno se je tajnik zahvalil tudi župnemu zborovodji Zorku Prelovcu, Srečku Koporcju in za kapelniku vojaške godbe kapetanu Zivadinoviču, ki so opetovano poselali zbor pri vajah in mu pripomogli do pravilne izvedbe sporeda. Blagajnik Ivan Božić je navedel, da je imelo društvo med letom 110.000 Din prometa. Iz poročila gospodarja Milana Perlesa pa sledi, da se je inventar precej pomnožil, enako arhiv, o čemer je govoril arhivar Ivan Nered.

Zborovodja Ivan Rupnik je poudarjal glede pevskega zbora prav pohvalno disciplino in je pozival pevce, naj še nadalje vztrajajo. Jesenski koncert, zvezan z razvitiem prapora, mora doseči popoln uspeh. Absolutorij odboru, ki ga je predlagal preglednik računov g. inž. Höfler je bil sprejet soglasno.

Na predlog arh. Vilija Krainerja in Roša so bili pred zaključkom zbora izvoljeni za častne članke: župan dr. Dinko Puc, knezožof dr. Gregorij Rožman, skladatelj Zorko Prelovec, skladatelj Srečko Koporec nato pa na predlog drugih še predsednik arh. Vili Krainer in Friderik Krainer.

Za novega predsednika društva je bil izvoljen Boris Roš, v ostali odbor pa večina prejšnjih odbornikov.

Mednarodni šahovski turnir v Mariboru

Maribor, 14. avgusta

Danes dopoldne je bila odigrana deseta partija VI. kola Vidmar : dr. Drezga, ki se je po 85. potezi končala remis. Nadaljevala se je tudi moči prekinjena partija Steiner : Astaloš s Steinerjevo zmago.

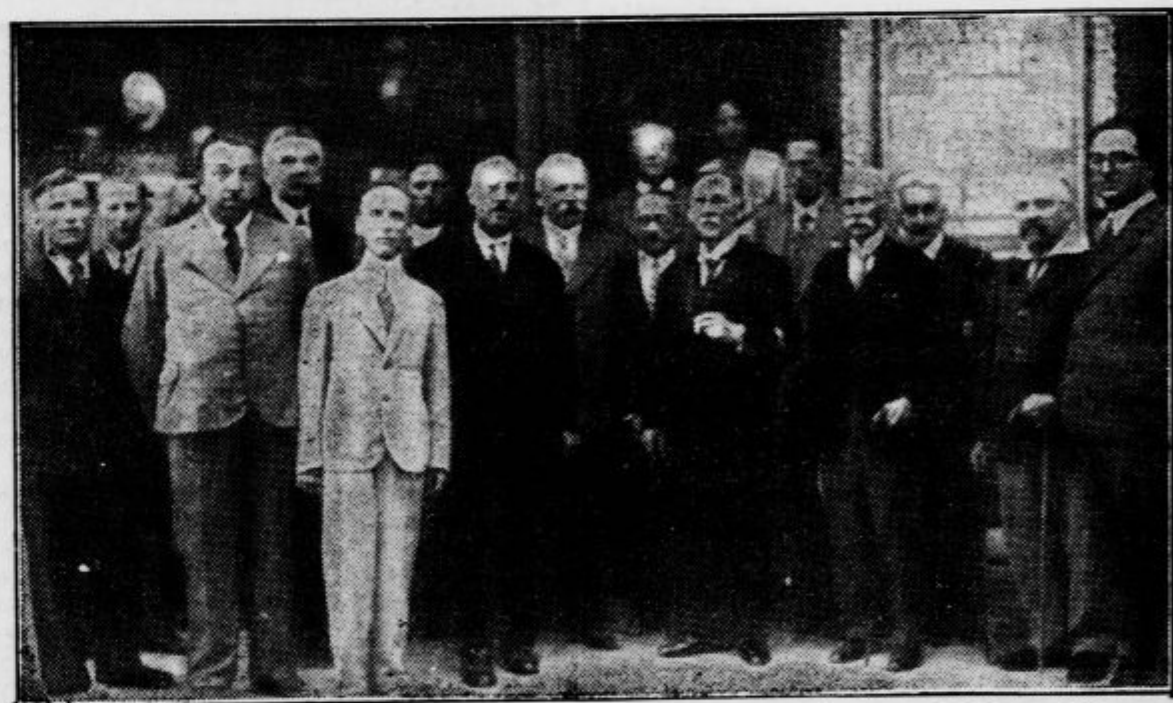
Stanje po VIII. kolu je naslednje: Pirc 6 in pol, Steiner 5 in pol, Menčíkova 4 in pol, Rejfir in Spielmann po 4, dr. Astaloš 2 in pol, Vidmar 2, Stupčan, dr. Drezga po 1 in pol. V zadnjem kolu nastopijo jutri dopoldne Rejfir : Vidmar, Astaloš : Stupčan, dr. Drezga : Steiner in Spielmann proti Menčíkovi. Pričakujejo, da bo Steiner premagal dr. Drezgo in si tako s Pircem delil prvo mesto in nagrado.

Za revmo, škis, otrplost, želodčne in ženske bolezni!

ČATEŠKE TOPLICE

Najbolj vroče radio-termalne kopalnice v dravski banovini! Od 1. maja do 30. junija in od 1. septembra do 31. oktobra 20-dnevno pavšalno zdravljenje za ceno 1.100 Din, 10-dnevno 600 Din (soba, 4-krat dnevno dobra hrana, dnevno po 1 kopalni, 1 zdravniški pregled, dovoz in odvoz od postaje Brežice ali Dobova, takse. Prospekti na zahtevo.

Praznik ljubljanske Dvorske knjižnice

V nedeljo dopoldne so bili, kakor je poročalo obširno že ponedeljsko »Jutro«, otvorjeni novi prostori Dvorske knjižnice. Pričajoča slika kaže skupino odbornikov knjižnice z direktorjem Josipom Reiserjem v sredini ter zastopnike občine in ZKD. Med člani odbora je v ozadju med vrati tudi gospodična Pavla Šepinova, ki vzorno vodi društveno blagajno že 15 let.

V šolstvu je Sumadija še na dobrem

Skraj vsako selo ima svojo šolo. Občuti se le pomanjkanje učiteljskih moči, saj je po nekaterih razredih do sto učencev! Še slabše pa je v šolskem pogledu v moravski banovini. Tam je še danes veliko premalo šol in ni redke slučaj, da na eni sami šoli, ki ima več sto učencev, poučujeta samo dva ali celo samo en učitelj. Vendar pa analfa-betizem močno pada. Z obveznim osnovnošolskim poukom ter raznimi analfabetnimi tečajji odstotek analfabetov vidno pada.

Za izobrazbo tukajšnjega prebivalstva je velike važnosti vojska. Redni kadski rok, ki ga odslužijo srbski fantje, je zanje velikega pomena. Prvič spremenijo domače razmere in vidijo druge pokrajine, drugič pa vojaščina fante zresni, tako da lahko doma kaj kmalu prevzamejo domačijo. Zanimivo je, da so starostne razlike pri Srbih še mnogo bolj občutljive, kakor pri nas. Med omizjem, kjer smo sedeli, nisem namreč videl niti enega, ki bi mu bilo izpod štirideset let. Mlajši možje so tvorili spet svoje omizje, za fante pa se ne spodobijo, da bi zahajali v krčme. Tako je pri Sumadin-cih.

V prijetnem razgovoru so nam tekale dopoldanske ure. Ko je bilo pol dne, je vstal paroh in me povabil na kosilo. Svoji ženi je namreč že poslal »pošto«, da imajo v hiši gosta. Poslovili smo se kratko, a pristrčno...

»Gost v hiši, Bog v hiši«...
Biti v srbski družini gost, je gotovo počaščenje. Zakaj srbski človek je po svoji, od turških časov sem pridobljeni navadi zelo previden pri izbiri gosta. Vendar, kadar se odloči za gosta, potem mu postreže, prav

po tistem starem slovenskem reku: gost v hiši, Bog v hiši. Prijazna gosa popadaja je prav materinsko skrbela za moj precej že oslavljen želodec. Ob časi rujnega župskega vina se nam je vsem razveljavil jezik in ker je bila domaćica dobro razpoložena, sem jo naprosil, naj nekoliko pove o življenju in vlogi srbske žene.

»Težko vprašanje ste mi zadaši, dragi gospode, je srbska. »Pa vendar ga bom poskušala rešiti. Zablata. Zablata živi skromno in skraj neopazno. Tujec, ki gre skozi naše vasi, bo imel priliko, da govori samo z možiki, zakaj žene skoraj ne vidi. V hiši ali na polju dela, tiho in vztrajno. Na njej leži ne samo breme gospodinjstva, marveč dobi del tudi gospodarstva, dasi ga nikdar ne reprezentira niti noče tega pokazati. Srbska kmetica je danes še zelo daleč od takozvane »civilizacije«. Ona ne ve, kaj je mestno življenje, njeni osnovni pogledi na življenje ne segajo daleč. Ona ve, da mora kot žena delati za dobro moža, da mora roditi (sramota je, če ne rodi) in vzgajati deco. Kaj dela? Vse: kuha, šiva, pere, na polju orje in žanje in tke. Vse njeno življenje je neprestano delo. Gotovo ste že videli kmetico, ki gre na poljsko delo in po poti tke. Grede dela. Njeno delo je namenjeno samo možu, ki ga ljubi in visoko spoštuje in deci. Marsikje stke mati vse perilo za vso družino sama. Vstaja zgodaj v jutro in kasno lega. In vendar, če bi jo vprašali, da li je zadovoljna in srečna, ponosno bi dvignila glavo in rekla: jesam brate!

Edini počitek srbske žene so nedeljski popoldnevi. Ta čas »dosteraju« (olepsajo, okrasijo) svoje devojke in jih pospremiti na po-

Domače vesti

* Zaječar je pozdravil goste iz Bolgarije. V Zaječar so v nedeljo prvič po 20 letih prišli gostje iz Bolgarije. Prispela je večja skupina bolgarskih izletnikov iz Loma, torej sosedov našega življa v Zaječaru in okolici. Sprejem gostov je potekel v znamenju zblizanja obeh najmočnejših držav na Balkanu, Jugoslavije in nove Bolgarije ter dveh sosedov in bratskih narodov, ki sta uvidela, da je treba kreniti na novo pot in zavreči vse, kar je tvorilo nekdanja nasprotstva. Pozdravi od obeh strani so bili prisrčni in iskreni. Bolgarske goste je pričakovalo več tisoč ljudi iz mesta in okolice. Goste je pozdravil zaječarski odvetnik Marjanović, ki je naglasil v svojem govoru, da je samo v iskrenem zblizanju in v bratski vzajemnosti središnja bodočnost obeh narodov. Vodja Bolgarov pa je poveljeval pokojnega bolgarskega narodnega buditelja in mučenika Stambuliškega, ki je pokazal pot do središnje bodočnosti v bolgarsko-jugoslovenskem bratstvu. Sprejem bolgarskih gostov v obmejnem Zaječaru ima velik pomen pri ustvarjanju jugoslovensko-bolgarske vzajemnosti.

V slabotnem in pokvarjenem želodcu

zaostaja hrana, vsled česar nastaja v želodcu ogabno kisloto vrenje in s tem motnja celotnega organizma. Zato skrbite za odpravo te neznosne bolezni, kar dosežete na edinstven način, ako popijete jutraj na tešče, potem približno pol ure pred kosilom in večerjo eno do tri čaše

Rogaške zdravilne slatine

* Tempel ali »Styria«, pri morebitnem zaprtju pa vzemite »Donat«.

* O premeštitvi rudarske direkcije iz Sarajeva so razpravljali v ponedeljek v sarajevski mestni zbornici zastopniki mestne občine in vseh gospodarskih ustanov ter sprejeli resolucijo, naj direkcija državnih rudnikov na vsak način ostane tudi v nadalje v Sarajevu, ker je tesno zvezana s njo vsa gospodarska moč mesta in okolice. To zborovanje se je vršilo zaradi tega, ker so se v zadnjem času pojavljale vesti, da bodo direkcijo državnih rudnikov premeštili v Beograd. Sarajevo je nekdanje prosilo tudi za ustanovitve rudarske in gozdarske fakultete in ne samo to, da s to prošnjo ni uspelo, je bil iz mesta premeščen tudi geološki inštitut. Če bi bila sedaj premeščena tudi rudarska direkcija, bi imelo mesto veliko škodo, ovrhano pa bi bilo tudi poslovanje uprav vseh rudnikov v Bosni.

Kasaške in galopne dirke na Bledu

priredi »Kolo jahačev in vozačev v Ljubljani« v nedeljo 19. avgusta ob 15. v Zaki na Bledu. Stave na konje. Tekmovali bodo najboljši konji.

* Upokojitve v železniški službi. Upokojeni so uradniški VIII. položajne skupine: Urbic Josip v Novem mestu, Jadel Jakob v Ljubljani glav. kol., Kern Ferdinand v kurilnici Ljubljana gl. kol., Senčar Leopold v kurilnici Ljubljana glav. kol., Jamnikar Jožef v kurilnici Ljubljana gor. kol., Jaklič Ludovik v kurilnici Maribor, Pešek Jakob v kurilnici Maribor, Glušček Jožef v Ljubljani glav. kol.; zvanikiški I. kategorije: Dožene Jakob v Mariboru glav. kol., Svet Ferdinand v Ljubljani glav. kol.; zvanikiški II. kategorije: Andrič Stefan pri progovni sekciji Maribor kor. proga, Domiter Josip v Celju, Maver Franc v Rače - Framu, Ruedi Martin v Mariboru glav. kol., Vidic Janez v Ljubljani glav. kol.

PST Patent Stopf Twist

prilaga je eden od redkih izumov, ki imajo veliko praktično vrednost, saj omogoča mašenje perila na šivalnem stroju z enostavnim šivanjem naprej in nazaj mnogo lažje in neprimerno hitreje nego na roko. Cena je zmerna. Vsak trgovec vam postreže.

stor pred šolo ali občino, kjer je pač mesto za ranjanje. Tu uživajo ob zvokih muzike in poskočnih korakov v kolu mladine in obujajo v razgovoru z drugimi spomini na svoja »devojačka« leta.

Svoje otroke vzgajajo s posebno skrbnostjo. Hčerke opominjajo pred zapeljivimi moškimi svetom, fante pa spominjajo na junaske čine svojih prednikov. Tako je najlepše izpolnjena življenjska naloga srbske matere.

Zahvalil sem se ji za njeno pojasnila. Črna kava po ručnem vstani mi je molče povedala, da je čas, da vstanem. Zahvalil sem se, poslovil prijateljsko in šel.

Zabava na vasi
Mimogrede sem stopil pred osnovno šolo, odkoder so se slišali zvoki godbe in veseli smeh srbskih fantov in deklet. V prijetni senci za šolskim poslopjem se je v vaski mladina po mili volji zabavala. Brhka vaska dekleta, bujne Sumadinke v krasnih narodnih nošah z vencem dukatov okrog vratu so tu s krepkimi kratkimi fanti plesala znano sumadinsko kolo. Razigrani in nasmejani so vili kolo po zelenem travniku in uživali.

Nedeljski popoldnevi so mladini najbolj zaželeni. Marsikateri Sumadinski utrip srce se ves teden ob misli na svoja »dilebera«, s katerim bo v kolu plesala. To rajanje se ne da primerjati z našimi plesi po zakajenih, nizkih in neprežračenih gostilniških sobanah. Brez valčka, fokstrota in tanga, ob enostavnih poskočnih korakih kola se na zraku tu mladina izživlja zdravo in nepokvarjeno.

Tako je danes življenje sredi sumadinske vasi. Poteklo je že dvajset let, od kar je na teh mestih krvavel srbski narod, in mlajši rod že lahko pozablja v delu in tudi v ranjanju na strahotne žrtve krvave vihrne.

B. V.

Glob Alojz pri progovni sekciji Ljubljana gor. dol. proga, Marolt Franc pri progovni sekciji Ljubljana gor. dol. proga, Grušnik Jožef v kurilnici Maribor, Meze Anton v Ljubljani glav. kol., Dodić Anton v Ljubljani glav. kol., Geržina Janez v Mariboru glav. kol., Štok Andrej pri progovni sekciji Maribor glav. proga, Melchen Andrej v Mariboru glav. kol. in Antončič Jožef pri signalni delavnici Ljubljana.

„Prebujene strasti“

Prva dekliška ljubezen. To je film deklet, sporta, ljubezni in svobode v prosti naravi. Veselje in žalost dekleta, ki je v ljubezni šlo predaleč...

Danes ob 3., 5., 7. in 9. ob običajni ceni vstopnin Din 4.50 in 6.50.

ZVOČNI KINO DVOB

Telefon 27-30

* Novi grobovi. Na oltar materinstva je darovala svoje lepo, mlado življenje gospa Magda Pancetova, po rodu Maronova, soproga sodnika. V krogu številnih znancev in prijateljev Pancetove družine je smrt priljubljene gospe vzbudila najgloblje pomolkovanje. K večernu počitku jo bodo spremili danes ob 16. s Tržaške ceste 34. na viško pokopališče. — V Ljutomeru je ugledno družino Hönnigmannovo zadela bridka izguba. Umrl je nenadno sin inž. Norbert Hönnigmann. Pogreb bo danes ob 16. — V Mariboru je umrl g. Franc Šavpah, vlakovodja državnih železnic. Pokopnika bodo prepeljali v Podkoren, kjer bo pogreb jutri dopoldne. — Pokojnik blag spomin, žalostno naše iskreno sožale!

* Higieniski zavod v Skopju bo v kratkem praznoval 10letnico svojega obstoja. Od vseh zavodov te vrste v naši državi je higieniski zavod v Skopju najvažnejši ne samo kot središče goste mreže novih zdravstvenih ustanov v južni Srbiji, ki so morale orati trdo ledino, temveč tudi zaradi tega, ker je z največjim uspehom organiziral in v veliki meri tudi že izvedel pobijanje malarije. Primeri te nevarne bolezni so po zaslugi Higieniskega zavoda v Skopju znižani od 100 na 5 odstotkov. V južni Srbiji je tpeplo od malarije letno povprečno 200 do 300.000 oseb. Ob leta 1927. do lani je dobilo v Higieniskem zavodu pomoč preko 1 milijon malarčnih bolnikov. V Skopju im ožji okolici danes ni nič več malarije kakor v Beogradu in drugih južnih mestih. Nevarnost te bolezni so postale minimalne. Pri velikih uspehih pa je treba pomisliti tudi na to, da se je moral Higieniski zavod v Skopju boriti z mnogimi težavami in da je moral ustvariti sam vse temelje svoje velike akcije.

* Na državni tekatinski šoli v Kranju bo vpisovanje 31. 4. m. in 1. septembra od 10. do 12. in 14. do 16. ure, sprejemni izpiti kandidatov za 4. letnik pa se prične 3. septembra ob 8. uri. Sprejemni izpiti kandidatov za 1. letnik v šolskem letu 1935-36 pa se bodo predvidoma vršili 1. julija 1935.

* Popravljalni v četrtašnji prispevek R. Pustoslemaka o Logarski dolini sta se vrnila dve tiskovni napaki, ki kvarita smisel dotičnih dveh stavkov. V 12. vrsti od zgoraj bi moralo steklo besede »vedno« statii »prvi«. Dotični stavek bi se torej moral pravilno glasiti: »Logartale, ki jo je, kolikor je meni znano, prvi razbil profesor dr. Johannes Frischant...«. Končno je treba v 15. vrsti vriniti besedico »poc«. Stavek se ima pravilno glasiti: »Označba »Logarjeva dolina« je nastala šele po letu 1893...«.

Kdor hoče svež in zdrav ostati, naj popije en- do dvakrat na teden pred zajtrkom kozarec naravne »Franz Josefove« grenčice.

* Službeni list daneske uprave od 15. t. m. objavlja pravilnik o obveznem zavarovanju prevoznih podjetij ter pogoje za zavarovanje jamstvene dolžnosti podjetij za prevoz potnikov z motornimi vozili.

* Nove občinske volitve v Taboru. V novi občini Tabor, sestavljeni iz bivših občin Grajska vas in Vransko - okolica brez kraja Tršca, bodo volitve v nedeljo 16. septembra.

* Vpisovanje v enoletno šolo za otroke negovalke in vzgojiteljice se vrši do 20. t. m. pri zavodu za edinstveno zaščito mater in dece v Ljubljani. — Pounk se prične 3. septembra 1934. — Absolventke dobijo strokovno kvalifikacijo za privatno in javno službo.

* Turkoprometni svet mestne občine Ljubljane in ljubljanski veleposojilni pripravljata veliko prireditev »Slovenski ples«, ki se bo vršila v zvezi z glasbeno razstavo v okviru

ZA NEGO KOŽE

Crema normal »LA TOJA« (mastna, nočna krema)
Crema sin grasa »LA TOJA« (suha, dnevna krema)
Crema universal »LA TOJA«, Krema za brite »LA TOJA«, Acetate radice »LA TOJA« (olje za sončenje, sport in masažo). Krema vsebujejo iz slovičnega kopališča La Toja v Španiji pridobljene radioaktivne snovi, ki varujejo, hranijo, pomlajujejo in zdravijo kožo. Generalno zastopstvo za Jugoslavijo: »CHEMOTECNICA«, družba z o. z., Ljubljana, Mestni trg št. 10. 6681

letožnja jesenkega veleposoja v Ljubljani od 1. do 10. septembra. Na tej prireditvi bodo sodelovali vsi slovenski narodi razen Lažičkih Srbov.

* Povratek ameriških izletnikov. Ameriški izletniki, ki so 24. junija dospeli v domovino na dvomesečni obisk, odhajajo 20. t. m. iz Ljubljane ter se vkrcajo na francoski luksuzni ekspresni parnik »Paris. Na povratku jih bo isto tako spremljal priljubljeni slovenski zastopnik v Clevelandu Avgust Kollander. Pri slovesu nam rojaki obljubljajo, da ne bodo pozabili povedati vsem onim, ki letos niso mogli priti na obisk, da jih rodna zemlja vabi z odprtimi rokami in da naj se pridružijo izletu, ki ga Francoska linija organizira prihodnje leto na najnovem in najhitrejšem ekspresnem parniku sveta »Normandie«, ki bo šele prihodnje leto stopil v redni promet na brogi Havre-Newyork.

Logarska dolina

gorsko letovišče, 750 m nad morjem, PLANINSKI DOM SPD V CELJU nudi od 1. septembra dalje prvovrstno prehrano s prenočitvijo (pension) samo za 35 Din. Pridite, da preživite nekaj dni v gorskem raju! Prospekti in pojasnila: Planinski dom, Logarska dolina, Solčava ali SPD v Celju.

* Absolventom kmetijskih šol. V soboto na praznik 8. septembra ob 2. popoldne bo v Mariboru na Vinarski in sadjarski šoli članska skupščina Zveze absolventov kmetijskih šol. Na to zborovanje se vabijo vsi absolventi vseh kmetijskih šol in vseh letnikov iz vse Slovenije, tako člani kakor tudi tisti, ki še niso člani, pa želijo pristopiti k svoji stanovski organizaciji, ki šteje že nad 560 članov. Tovariši absolventi, prihitite ta dan vsi v Maribor. — Absolventke kmet.-gospodinskih šol pa imajo svoj sestanek v soboto 8. septembra ob 7. dopoldne v telovadnici v samostanu šolskih sester v Mariboru. Vse, ki se zanimajo za ustanovitev lastne organizacije, vjudno vabljene!

„HERMES“ enoletni trgovski tečaj

Slov. trg. društva v Mariboru, Zrinskega trg. 7, vpisuje dnevno. Zahtevajte prospekte.

* Sprejem pripravnikov za nadzornike proga. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejme nekaj pripravnikov za nadzornike proga. Od prosilcev, ki ne smejo biti stari preko 25 let, se zahteva razen splošnih pogojev za sprejem v državno službo še dva razreda srednje ali nje enake šole, izučena obrt, v prvi vrsti zidarska in tesarska ter dovršena delovodska šola na tehnični srednji šoli. Po prestanem sprejemnem izpitu bodo pripravniki začasnoma dodeljeni delavskim skupinam kot progovni delavci. — S 5 Din kolkovane prošnje brez dokumentov se dostavi do 25. t. m. direkciji državnih železnic v Ljubljani.

* Perustracije mestnih uslužbencev v Sabotici so uvedli, ker se je izkazalo, da so bili tekom let sprejeti v službo razni namsluženci brez potrebne šolske in strokovne iz-

ZVOČNI KINO »SOKOLSKI DOM« V ŠIŠKI — Telefon 33-87

Mali Jalde Cooper in karakterni igralec Wallace Bery v lepem filmu

Champ

Nesebična ljubezen med očetom in sinom. — Film je v nemškem jeziku. Predstave: v sredo ob 5., 7. in 9., v četrtek pa ob 7. in 9. uri zvečer. Dopolnilo nov Foxov zvočni tednik.

Pride: Srečno pot, Magda Schneider.

obrazce in da so nekaterim tudi nepravilno vračunana službena leta. Baje so v službi mestne občine in njenih ustanov tudi uradniki, katerim so po protekciji šli v službeno dobo tudi leta, ki so jih preživeli v šolah, v samostojni obrti in v raznih zaposlitvah, ki niso v nobeni zvezi z njihovim sedanjim poklicem. Ker ima subotška mestna občina preko 600 nameščenecv, je povzročila napoved revizije vseh namestitov veliko razburjenje in bo zahtevala tudi precej truda in časa.

* Regulacija Plive in reševanje slapa pri Jajcu. Lanske letošnje povodnji so razmaknile strugo reke Plive in tudi njen veličastni slap pri Jajcu. Na terenu je bilo že več komisij, ki so stavile razne predloge za regulacijo rečne struge in za rešitev slapa. Izvedba vseh teh predlogov pa je težavna in draga ter so precej časa zamudili z iskanjem sredstev. Sedaj pa so te ovire premagane in po odredbi banske uprave so v ponedeljek pričeli z delom.

„Pecion“ prašek za pranje je domač, boljši in cenejši

* Nesreča v rudniku Treptci. V bolnišnici v Kosovci Mitrovici so iz rudnika Treptce prinesli rudarja Mehmeda Abitoviča in Zivljina Gajića, ki ju je podsula velika lavina kamenja. Abitović se ni več zavezel in je v nekaj urah podlegel hudim poškodbam, Gajić pa bo, kakor menijo zdravniki, okrevati, a bo ostal nesposoben za vsako delo. V zadnjem času se je v rudniku Treptci zgodilo že več nesreč in je zavalala med rudarji v nekaterih rovin, kjer se nesreče ponavljajo, prava panika. Urad za zavarovanje delavcev je od oblasti zahteval strokovno komisijo, ki naj čimprej temeljito prouči varnostne naprave v vsem rudniku.

* Nevarna neurja v vrbski banovini. V nedeljo sverer in tudi v ponedeljek dopoldne so divjale po delu vrbske banovine hude nevihte. Na planinskem področju Borja je v nedeljo več dan padala toča, da so bili nekateri vrhovi beli od ledu še v ponedeljek dopoldne. Neurje je poleg velike gmočne škode zahtevalo tudi človeške žrtve. Na cesti med Banjalukom in Dragocajem je strela ubila nekoga kolesarja, ki se je zatekel pod neko visoko drevo. V planinah nad Banjalukom pa je nevihta zažela pastirje s čredami in so enega že našli mrtvega v neki hudoourniški strugi, drugega, ki ga je doletela enaka usoda, pa še iščejo. Toča je ponekod padala s toliko silo, da je oklestila dreve do zadnjega lista. Najhuje je bilo v bliščkem in cizinskem srezu. Banska uprava bo v te kraje poslala posebno komisijo, ki bo ocenila škodo.

ZOBOZDRAVNIK-SPECIALIST

M. U. dr. HLA VATY

zopet redno ordinira od 3. do 7. Ljubljana, Aleksandrova c. 4/II. (pasaza)

* Nov uspeh znanosti. Eden od najznamenitjših sovražnikov zob je kamen. Prizadevali so si že leta, najti uspešno sredstvo za njegovo odpravo, ker običajni način mehanične odstranitve zobnega kamna povzroča čisto bolečino, a v vsakem primeru izgubo časa. Raziskovalci dr. Bräunlichu se je posrečilo, najti v sulfocinoleatu novo sredstvo, katero ne odstrani samo zobni kamen, temveč prepreči tudi tvoritev novih plasti. To sredstvo vsebuje sedaj davno preizkušeni in splošno priljubljeni Sargov Kalodont. S tem je vsakemu, ki uporablja Sargov Kalodont, možno odpraviti zobni kamen na najuspešnejši in najudobnejši način brez vsake nevarnosti, da bi se s tem le malo škodovalo zobem.

* Obledete obleke barva v različnih barvah in plisirata tovarna JOS. REICH.

Iz Ljubljane

* Odkritje spominke plošče prvemu Preporodovcu-dobrovoljcu Avgustu Jenku na njegovi rojstni hiši v Ljubljani, Gospodarska cesta 7, bo jutri ob 21. uri, ob 20letnici njegove junaske smrti na Ceru.

* Svečana komemoracija za prano umrlih dr. Janžetom Novakom bo v četrtek 16. t. m. ob 18. v dvorani Delavske zbornice. Zveza kmetijskih fantov in deklet ter Starešinska organizacija »Preporodac« vabita člane, pokojnike prijatelje, znance in častilce njegovega dela, da se udeležijo komemoracije.

* »Dvorski sejem«, ki bi se imel vršiti v nedeljo 12. t. m. ob priliki otvoritve novih prostorov Dvorske knjižnice, je bil zaradi slabega vremena prestavljen in se bo vršil danes, kakor že preje javljeno v prostorih gostilne Birk, Borštnikov trg 2, s pričetkom ob 16. Opozorjamo, da bo ponovno kegljanje in bogat srečolov.

Ob boju za »Areno« se je razvila v javnosti debata, ki se vsako leto pojavlja tudi pri nas, namreč, kako pravilno urediti podporo in finance vseh gledališč v državi, kajti izkazalo se je, da n. pr. Narodno gledališče v Ljubljani, ki je doživelo zadnje leto 7 milijonov letno, dočim se morajo druga gledališča, ki tudi vrše svojo kulturno nalogo, zadovoljiti z drobtinami. In vendar so ravno ta gledališča ona rezerva, iz katere prihajajo prvovrstne sile na velike odre in se na njih preskušajo prve domače sile z novimi deli. Tudi na kongresu naših igralcev v Skopju je bila sprejeta resolucija proti diletantskemu odrom, češ da konkurirajo s pravo gledališko umetnostjo. Kakor povsod, tudi v gledališki umetnosti vlada poleg borbe za umetnost tudi borba za življenje.

Usoda »Arene« se ni rešena, gotovo bodo skušali rešiti njo in njene člane, ki so vse storili v obrambo svojega svetišča in svojih eksistenc.

Na »Areno« se spominjamo vsi iz časov, ko je tam nastopala Mařenka Zieglerjeva, tedaj popularna praška subreta, ki je baje doživela v t. z. Gröblövi vili, kjer je stanovala vnukinja avstrijskega cesarja Franca Jožefa Elizabeta, poročena s knezom Windischgrätzom, precej hud nastop z nadvodinjino, ker je prišla v vilo kot ljubica Windischgrätzova. Padla je pri tem menda celo neka — najbrž ne preveč nežna — ženska klobuta. Naravno je, da je bila potlej »Arena« na Smichovu razprodana in da je mladina prirejala Zieglerjevi ovačje, ki so bile seveda naperjene proti Gröblövi vili in članom habsburške dinastije, dasi so bile na videz namenjene umetnosti mlade subrete, ki je pri »Gospodu profesorju v pekle« Itak ni mogla pokazati v posebno obilni meri.

NOVI PENZIONAT ZA NAŠE HČERKE

* Lada. Zagreb, Deželna ulica 18. Odoben po Ministrstvu prosvete u aktu številka 24317/1934, sprejema učenke vseh šol in banovin. Gojenke, katere ne hodijo več v šolo, dobe vso izobrazbo, potrebno današnji ženi v službi, društvu in doma. Učiteljice so kvalificirane, oprona penzionata je proračunata. Prospekte pošilja na zahtevo: Uprava penzionata. 6656

* Deževne avgust. Letošnji avgust je nemavdno deževen. Druga leta je ob tem času vladala suša, letos pa se vrste nevihte in nalivi. Deževno vreme traja že od nedelje in je do večraj jutraj padlo v Ljubljani za 55.6 mm dežja. Ljubljanka je narasla za 50 cm, prav tako njeni pritoki. V prvi vrsti čiča in hudourniška Iska, Cerkljsko jezero, ki je bilo druga leta ob tem času že povsem suho in so lahko čezeni vozili vozilki z natovorjenimi vozovi, je letos večji del še pod vodo in kosa se kaj redko oglašja, dočim so kmetje prejšnja leta ob tem času spravili domov že vso žetvino. Večraj opoldne je dež ponehal in pričelo se je po malem jasiti. Popoldne je posijalo sonce.

* Razne dražbe na sodišču, pri mestni davkarji in na mestni občini so napovedane za prihodnje dni od 20. t. m. naprej. Tako je davčna uprava zarubila 350 davčnim obvezancem nad 2000 raznih premeščenih predmetov v kritje neplačanih davčnih zaostankov. Zarubljeno je bilo najrazliknejše pohištvo, razni pisalni stroji, avtomobili, vozovi, dragocenosti v skupni cenilni vrednosti okoli 100.000 Din. — Mestna občina je prav tako določila več javnih dražb zarubljenih premičnin, da pride do plačila raznih občinskih davčnin iz jih Ljubljanci niso plačali. Pri srestem sodišču ljubljanskem je določeni več dražb premičnin in tudi 4 dražbe realitet v okolici mestne občine. Hise lastnike sploh tarejo huda bremena, tako je bilo a. pr. od leta 1928. do letos samo pri 75 zmanjšanih k. o. Gradsko predmetje vrnjeno za 13.971.553 Din raznih posojil in hipoteknih kreditov.

STAVBNA PARCELA

v centru St. Vida nad Ljubljano, ob glavni cesti (Sokolovo letno telovadišče) v izmeri cca 3.000 m²

ugodno naproday

proti gotovini. Informacije daje dr. Arko, zdravnik v St. Vidu. 6714

* Špekulacija z neugodno rento. Pred kazenskim sodnikom - poedincem okrožnega sodišča je bil delavec Jože R. iz žalne obsojen na 4 mesece strogega zaporaz zaradi prestopka prevare, ker je opeharil OUZD z navedbo, da se je pri delu ponesrečil, da ga je zagrabil stroj vrvarne na Grosupljem ob komolec česne roke, v resnici pa ga je napadel z nožem neki kmečki fant. OUZD je imel za udravljenje obtoženega R. nad 3300 Din stroškov. Jože pa je skušal doseči tudi, da bi dobil mesečno trajno neugodno rento po 108 Din. OUZD je naposled prišel na sled Jožetovi špekulaciji ter ga je ovdal sodišču. Praviča do neugodne rente je bila preklicana. Jože je sodbo sprejel, češ da prav za prav ni imel namena OUZD opojnati, pa so mu drugi fantje tako nasvetovali.

* Slab živilek v živinski sejem. Zaradi dežja je bil večraj dovos sadja in živin na trg prav slab. Kljub današnjemu prazniku ni bilo opažati na trgu prav nekakega večjega vrvenja in nakupovanja. Živinski sejem, ki je druga leta prav pred sv. Rokom zelo živahen, je bil takisto nenavadno slab. Vse je bilo na sejm klavirno. Nikakih večjih kupčij. Priznati je bilo 18 konj, 25 volov, 13 krav, 13 telet in 62 prašičkov za rejo. Prodano pa je bilo par konj, 5 volov in 20 prašičkov. Kmetje so žalostni in premočeni odgnali živino spet domov.

Zobni in praktični zdravnik

DR. SFILIGOJ RADČ

sprejema zopet redno

od 8.—11. in 1/2.—3. v Tavčarjevi ul. 4/1

DR. PAVEL PEHANI

specialist za ženske bolezni in porodništvo,

zopet ordinira

od 1/2. do 3. ure na Resljevi cesti št. 9.

* Tatinski podvig. V jedino shrambo posestnika Alojzija Novaka v Zgorajni šiški, se je splazil ponoči neznan nepridiprav. Ko se je počeno najdel je vzel s seboj še 3 kg marmelade in pol hriba kruha, nato sivo ponošeno suknjo in par čevljev. Škoda, ki jo je napravil Novaku znaša okrog 500 Din. Prodajalki Mariji Hafnerjevi je nekdo odnesel večraj iz lokala v

KULTURNI PREGLED

Iz praških gledališč

„Arena“

Ob času, ko slovenska Talija še ni mogla izhajati brez čeških pevcev in igralcev, smo vsako jesen pred otvoritvijo sezone navdušeni obiskovalci slovenskega gledališča z občudovanjem postajali pred izložbami, kjer so bile izpostavljene v različnih vlogah slike članov novega ansambla za bodočo sezono. Naravno je, da so bivši člani praških gledališč vzbujali naše posebne nade, ker smo si predstavljali, da so to sami člani slavnega Narodnega divdla.

Šele ko smo prišli v Prago, smo spoznali, da ima Praga polno malih predmestnih gledališč, od koder so prihajali češki igralci k nam, da so si šele preko ljubljanskega odra odprli pot na večja češka gledališča, ali celo naravnost na Narodno divadlo, kar je bilo prav za prav za Ljubljano lepo priznanje.

Med najbolj znanimi praškimi predmestnimi gledališči sta bili tačas t. zv. Pištěkovo divadlo na Vinogradih in Arena na Smichovu. Pištěkovega gledališča ni več. Ko sem letos prišel v oni park pri vodarni, kjer je za naših časov še stala njegova več precej trhla lesena stavba, sem našel samo že lepe nasade, po katerih sem mimo Rožnih vrtoz prišel na nekdanjo tako zapuščen trg Jurja Podjebradskega, kjer se danes dviga nekakšna moderna cerkev, delo našega arhitekta prof. Plečnika, in po trgu se med nasadi igrali otroci pred očmi mamice in babice, dedov in papanov, ki so sedeli okoli po klopih.

združeno vprašanje kruha in eksistence.

Ob boju za »Areno« se je razvila v javnosti debata, ki se vsako leto pojavlja tudi pri nas, namreč, kako pravilno urediti podporo in finance vseh gledališč v državi, kajti izkazalo se je, da n. pr. Narodno gledališče v Ljubljani, ki je doživelo zadnje leto 7 milijonov letno, dočim se morajo druga gledališča, ki tudi vrše svojo kulturno nalogo, zadovoljiti z drobtinami. In vendar so ravno ta gledališča ona rezerva, iz katere prihajajo prvovrstne sile na velike odre in se na njih preskušajo prve domače sile z novimi deli. Tudi na kongresu naših igralcev v Skopju je bila sprejeta resolucija proti diletantskemu odrom, češ da konkurirajo s pravo gledališko umetnostjo. Kakor povsod, tudi v gledališki umetnosti vlada poleg borbe za umetnost tudi borba za življenje.

Usoda »Arene« se ni rešena, gotovo bodo skušali rešiti njo in njene člane, ki so vse storili v obrambo svojega svetišča in svojih eksistenc.

Na »Areno« se spominjamo vsi iz časov, ko je tam nastopala Mařenka Zieglerjeva, tedaj popularna praška

Povsod isto mišljenje: pomaga zares!

Priljubljen izginel! Lasje prenehajo izpadati! Lasje spet rastejo!

Trilysin

BIOLGIČNI TOPIKUM ZA LASJE

Semeniški ulici ročni kovčeg s raznimi jedili v vrednosti 100 Din. 8 kolesa, ki za spravili v vežo hiše 9 v Gajevi ulici, pa je neznan tat ukradel čevljarstvu mojstru Ljudviku Lohodi 106 Din vredan plašč in zračno cev.

— 25 steklenic rogaške slatne je zadela po koterji na tramvajskih listih 8. Florjančič Alojz, obrtnik, Florjanska ulica.

— Kopališče, ki ustreza v vseh ozihih, je kopališče »Slone«.

Iz Celja

— Sokolske župne plavalne tekme bodo danes dopolne v St. Pavlu pri Prebodu. Prijavitelj je izredno mnogo tekmovalcev, med njimi državna prvakinja gd. Nada Lampretova (izven konkurence) in br. Gela, savezni prvak v skokih. Vožnja je polovična. Popoldne bo v St. Pavlu javen nastop domačega sokolskega društva. Pridite in prepračite se o napredku plavalnega športa v celjski sokolski župi.

— V Celjskem domu v Bakarcu je od 19. t. m. do 15. septembra še nekaj sob na razpolago. Ker je ta čas na morju izredno ugoden, voda pregreta, vročina ne prepuha, je dom vsem, ki si žele cenenejši in mirnega letovanja, priporočati. Prijave: Celjski dom v Bakarcu.

— Deževno vreme, ki traja s kratkimi presledki že nekaj dni, je doseglo svoj vršek v noči na torek. K sreči pa Savinja s pritoki ni zelo narasla, tako da zaneskrat ni neposredne nevarnosti poplavi, ki se zlasti v zadnjem letu ob močnem deževju stalno pojavljajo.

— Nesreča otroka. V ponedeljek je padel triletni posestnikov sinček Albin Macuh na Gornjih Slemenih pri Dramljah v krop in se močno spekel po telesu. Otroka so prepeljali v celjsko bolnišnico.

— Dve tatvine. V soboto ob 15. je neznan storilec ukradel cestnemu nadzorniku Antonu Senici z Lave pri Celju iz neke gostilniške veže v Prešernovi ulici 1000 dinarjev vredno črno pleskano moško kolo znamke »Perfekte«, tov. št. 506.390, evid. št. 2 — 11304 — 3. Kolo je bilo last sreskega cestnega odbora v Celju. V noči na ponedeljek je nekdo odnesel iz zaklenjenega vrta ključavnice mojstra g. Bogomira Gradta v Vodnikov ulici dva namizna pri, vredna 200 Din.

— Kino Union. Danes ob 16.15, 18.30 in 20.45 zvočni velfilm »Fra Diavolo« in zvočna predgrta.

Iz Maribora

— Velika zaključna ljudska veselica s plesom in veličastnim ognjemotom itd., kakor tudi vse ostale prireditve Mariborskega tedna, napovedane za danes se zaradi slabega vremena odgodijo do nedelje. Tudi razstave in zabavišne ostanejo odprte do nedelje.

— Eksotična razstava. V okviru Mariborskega tedna je jugoslovanski slamski komitet razstavil Lujsovo zbirko eksotičnih predmetov iz dežele belega slona v Zadnji Indiji. Razstava je okusna in pregledno razvrščena, tako da zasluži, da si jo ogleda vsak, ki se zanima za eksotiko daljnega Orientsa. Tu vidiš mnogo starobudniških umetnin iz prvih stoletij po Krstu tja do srednjega veka in novejšo dobo. To je edinstvena zbirka te vrste v naši državi.

— Nepreklicno zadnji dve predstavi »Kulturne prireditve v črni mlaki« bosta na prostoru letnega gledališča v parku v soboto, 18. t. m. ob 21. uri ter v nedeljo 19. t. m. ob 16. Delo je izredno zabavno in so cene za zadnji dve uprizoritvi globoko znižane, tako da je obisk predstavi omogočen tudi manj premožnim slojem. — Vstopnina: sedeži po 20, 15, 10 in 8 Din; stojališča po 6 in 4 Din. Prodajna zastopnica pri gledališki blagajni (telefon 23-32).

— Narodna obrana prosi vse fotografe in amatere, ki so snemali pogreb pokojnega generala Maistra od Unca do Maribora in zlasti v Mariboru, naj ji proti morebitni upali pogledati na sijaj slave, ki je obdajal njegove zlate vrhove.

A zdaj? Tudi Nar. divadlo ni več, kar je bilo: prej ga je dvakrat sezidal narod sebi, zdaj ga mora podprati država, da živi. Kajti novi časi so prinesli tudi njemu — konkurenco.

Najnovejša številka „živiljenja in sveta“

Pravkar je izšel nov zvezek naše ilustrirane tedenske revije »Živiljenje in svet« s naslednjim vsebino:

Sone, njegovo izžarevanje in še kaj — ob stoletnici rojstva ameriškega astrofizika S. P. Langleya piše prof. Miroslav Adlešič.

O utrjevanju z medicinskega stališča poroča zdravnik dr. Maska Kremžar.

Potopisne beležke s potovanja »Na našem južnem morju« (s slikami) priobčajo urednik Iv. Podraž.

Kroniko »Kuze na Slovenskem« nadaljuje dr. Vlad. Travner.

O čarobni uzdi — arnaveški pravljici iz Straže pod Ljubotenom poroča A. K.

Ameriška pisateljica Margita Matheš nadaljuje svoj potopis skozi »Divji paradizi«.

Poleg osmrtnice kiparju Iv. Jurkoviču vsebuje zvezek »Tehnični obzorji« s pripevkom: Stevec, ki privlači naročnike in Uporabljivost pedagoških orodij (s slikami).

Sledi kratko poročilo o vojnici Mauriceu de Broglie, članu Francoske akademije (s sliko) ter rubrika »Slovec in doma«, ki razpravlja o svetilkah in razsvetljavi (s slikami).

Zvezek vsebuje še običajne rubrike: Za misleče glave, Šah, Humor, Krizaljko z obratnicami in Anekdota. Kakor vedno, je tudi

odškodnini pošljejo po 3 posnetke. Družbo na pisarna je v Gregorčičevi ulici 26.

— Avstrijski rotarji na »Mariborskem tednu«. Skupina članov grškega Rotary-kluba je prišla v Maribor in obiskala prireditve in razstave Mariborskega tedna. Med njimi je bil tudi podpredsednik grškega veleposlana g. Seewann. Zvečer pa škola gostje mariborskega Rotary-kluba.

— Vsestranski kongres slaščičarjev in medicinarjev. Že v ponedeljek so prispeili v Maribor zastopniki Združenja slaščičarjev in medicinarjev iz raznih mest naše države, da se udeležijo svojega kongresa. V ponedeljek je bila pri »Orlu« konferenca, na kateri so pripravili vse potrebno za kongres, ki je bil večeraj v veliki kazinski dvorani. Kongres je otvoril predsednik mariborskega združenja g. Ilih. Navzoči so bili zastopniki iz Ljubljane, Zagreba, Beograda, Sarajeva, Novega Sada, Rogatica in Celja ter predstavniki državnih in samoupravnih oblasti. Mestno občino mariborsko je zastopal podžupan Golouh, ljubljansko obzornico za TOI nadzornik Zatočnik, okrajni odbor pa g. Burež. Na kongresu so razpravljali o vseh zadevah in perečih vprašanjih, ki tajejo naše slaščičarje in medicinarje. Sprejetih je bilo tudi več samostojnih predlogov.

— Fizikalno zdravilišče in čistilno kopališče OUZD bo jutri, v četrtek, spet odprto in bo odlejal odprto vsak dan, razen v ponedeljek.

ZOBODRAVNİK - SPECIALIST

za zobne in ustne bolezni

DR. KARTIN

zopet ordinira. Slovenska ul. 9.

— Nov transport hitlerjevcev v Varaždin. Večera je mariborska policija odpravila v Varaždin nov transport hitlerjevcev, 32 po številu. Med njimi so bili večinoma sami mladi ljudje. Preko meje prihajajo še vedno večje ali manjše skupine beguncev.

— Obmejni promet. V juliju je prekorajšo našo severno mejo 34.059 tujcev. Odpotovalo je iz naše države 19.370, dopotovalo pa 14.689 potnikov. Največji je bil promet preko Maribora. V tranzitnem prometu pa je potovalo v juliju skozi Maribor 4275 potnikov.

— Mariborska policija ima zadnje dni precej dela. V nedeljo je aretirala 52 oseb. V Mariboru se je pripetilo več temnih elementov, ki iščejo svoje žrtve med obiskovalci Mariborskega tedna. Zasebniku Ivanu Paru je neznan žepar na Aleksandrovi cesti izmaknil iz žepa srebrno uro in zlato veržico v vrednosti 1700 Din. Na policiji so prijavi, da so neznanči poskušali vločiti tudi v Pirchovo vilo v Tomšičevem dvorcu. Vendar so jih pravočasno prepoznali.

Odvetnik

Dr. Veble Andrej

ima svojo pisarno v Mariboru, Aleksandrova c. 30.

Iz Kamnika

— Strelski sport se v kamniškem srezu zelo razvija. Po otvoritvi strelišča v Domžalah imamo zdaj v srezu 14 strelških dručin, v katerih je veljanih okrog 100 strelcev. Prva strelska družina v kamniškem srezu je bila ustanovljena v Motniku, zatem pa v Stranjanju, Lukovici, Blagovici, Trojanah, Smartinu, Vodich in Komendi. Letos so pričeli delovati v Mengšu, Radomljah, Mekinjah, Trzinu, Moravčah in Domžalah. Kamničani hodijo streljati v Stranje in v Mekinje.

— Veliki jez, ki je zgrajen v varstvo železnega mosta ob izlivu Neviljeve v Bistrico, so pričeli pred kratkim popravljati. Zadržne poplave so močno poškodovale spodnjo brano pri jezju in z nadaljnjim odlaganjem popravila je grozila nevarnost, da ga doleti ista usoda kakor jez v Novem trgu. S tem bi bil ogrožen tudi promet na banovinski cesti proti Tuhinjski dolini. Ko so odkrili lesene pragove pri spodnji brani jezja, so šele videli, da je bil res zadnji čas za temeljito popravilo.

Gospodarstvo

Uspehi borbe za malega obrtnika

Glede na uredbo, ki prepoveduje industrijskotovorniški obratov popravilnice oblike in obutve, smo prejeli iz vrst obrtnikov naslednji dopis:

V teku zadnjih let smo bili priče hude borbe malega obrtnika za obstoj. Delovne razmere in rentabilnost rokodelskega dela so se zelo poslabšale, obremenjene z davki in drugimi dajatvami je stalno narasčalo, obenem pa se je moral ta številni gospodarski stan, boriti še z dvema premočnima nasprotnikoma: s konkurenco šušmarstva in s konkurenco veleprodukcije. Zadnja je posebno hudo zadela oblačilni stroki čevljarjev in krojačev. Zato smo videli odločno borbo čevljarjev obrtnikov z Bafo, ki je s svojimi trgovinskimi podružnicami in rokodelskimi popravilnicami čevljev poplavljal deželno, enako pa v zadnjem času tudi borbo krojačev proti trdnici Tivar, ki je v velikem obsegu začela izpodrivati s svojo konkencijo rokodelski izdelki krojačev.

Čevljarstvo in krojaški obrtništvu v tej borbi ni bilo osamljeno, zanimivo je, da ga je podprla najkrepkeje tudi domača industrija čevljev in usnja, pa tudi trgovstvo je odločno stopilo na stran obrtnika. Spominjamo se velikega kongresa pripadnikov vseh teh gospodarskih panog v Beogradu, mani-

festacijskega zbora čevljarjev in usnjarske obrti, industrije in trgovine v Celju, ki ga je sklicala Zbornica za trgovino, obrt in industrijo iz Ljubljane, Mevlinskih akcij, spomenik in intervencij, ki so se izvršile pri ministrstvih, in nazadnje resolucije plenarne seje Zbornice za TOI in okrajnih odborov obrtniških združenj, da se morajo prepovedati Bafove in Tivarjeve podružnice in popravilnice ter uvede kontingentiranje industrijske produkcije obutve in obleke. Te zahteve so prišle do izraza tudi na kongresu obrtniških združenj in obrtniških odborov skupnih zbornic v Skopju in Sarajevu. V ospredju vse te borbe pa je bil čevljarstvo in usnjarski obrtnik s svojimi prostovoljnimi zbori, ki so jih prirejale udruženja.

Zdaj je ta borba vsaj delno končana v korist obrtnika oblačilne stroke z ministrsko uredbo, ki ustavlja Bafove in Tivarjeve popravilnice. Za oblačilno obrtništvo je to velik uspeh. Vsa borba je pokazala, da se da doseči uspeh le s skupnim nastopom vseh zainteresiranih gospodarskih panog. Glede trgovinskih podružnic Bafove in Tivarjeve in glede kontingentiranja industrijske proizvodnje čevljev in obleke bodo obrtniki borbo še nadaljevali.

Gospodarske vesti

— Trgovinski sporazum s Turčijo predložil narodni skupščini. Naš zunanji minister je predložil 14. t. m. narodni skupščini v odobritev zakonski predlog o trgovinskem sporazumu s kilingom. Sporazum je bil sklenjen in podpisan v Ankari 3. julija letos. S sklepom ministrskega sveta z dne 19. julija je stopil ta trgovinski sporazum s kilingom od 20. julija začasno v veljavo. Sklep vlade se opira na čl. 1. zakona o pooblastitvi za neodločljivo izvajanje mednarodnih pogodb in sporazumov z dne 19. aprila l. 1932, ki mu je veljavna podaljšana s čl. 30. finančnega zakona za proračunsko leto 1934-35.

— Razveljavljeno člena 79. zakona o združenih državnih nameštencev. Ministrski svet je podpisal uredbo, da se razveljavi člen 79. zakona o združenih državnih nameštencev. Člen se glasi: »Za prevoz blaga in drugih predmetov, ki jih prejema ali pošilja po državnih železnicah in ladjah, plačujejo zadrugi in zveza 50 odst. normalnih tarif, določenih za prevoz posameznih vrst blaga. Komisar finančnega ministrstva in zvezni revizorji imajo za potovanja na snovanje in pregledovanje zadrug in na zadrugne zbornice pravico do brezplačne vožnje po državnih železnicah in ladjah.«

— Ureditve hipotekarnih dolgov. Namerni kongres, na katerem bi se obravnavalo vprašanje hipotekarnih dolgov v naši državi, se ne bo vršil, ker je vlada vzela v roko preučevanje zadevne predloge posameznih organizacij iz vse države. Hipotekarni dolгови in prodaja posestev za vsako ceno so vsakakor med najhujšimi vprašanji v sedanjem času. Zato se to vprašanje ne sme rešiti polovično. Zglede, kakor se to vprašanje rešuje v tujini, imamo že v več državah, ki so uspešno uredile hipotekarne dolge z upoštevanjem hude gospodarske stiske in brezupnega položaja hipotekarnih dolžnikov.

— Zadrugi kongres v Beogradu. Zemljski savez zadruga za poljoprivredni kredit v Beogradu priredi v nedeljo 19. t. m. ob pol 10. dopolne zadrugi kongres v Beogradu, na katerega vabi tudi slovenske zadrugarje. Ob tej priliki bo manifestacijski sprovod in prireditelj žele, da bi bilo čim več udeležencev in narodnih nošah. Dovolje je polovična vozna cena. Vsek udeležence naj kupi na odhodni postaji kolo karto, obenem pa tudi rumeno legitimacijo za pet dni, katero morajo žigovati v kongresni pisarni v Beogradu. Kupljena vozovnica in od prirediteljev žigovana legitimacija sta potrebna za brezplačen povratek domov.

— Zamenjava obveznic Vojne škode. Lastniki teh obveznic, ki so predložili stare obveznice davčni upravi za Ljubljano mesto v zamenjavo do 28. julija letos, se pozivajo, da dvignejo nove obveznice v donosnikih uradnih urah pri blagajni te uprave. Reverse, ki so jih prejeli ob izročitvi obveznic, je prinesli s seboj, ker se bodo nove obveznice izročile le proti reverzu in potrdilu.

— Sadni trgovci in sadjarji sklicujejo, kakor nam pišejo, za četrtek 16. t. m. ob 10. pri »Treh konjčkih« v Mariboru (Vetrinjska ulica) važno posvetovanje, na katerem se bo obravnavalo vprašanje izvoza sadja. V interesu prizadeti je, da se sestanka zanesljivo udeležijo.

— Vzhodni veleposlan v Barju v Italiji (6. do 21. septembra letos). Važnost tega sejma je zlasti v upoštevanju trgovinskih zvez z Levantom in z vzhodnimi deželami. Medtem ko je bilo leta 1930. na sejmu 134 razstavljalcev iz tujine, jih je bilo l. 1933. že 1309. Zanimivo je, da sama sejemska uprava aktivno sodeluje med razstavljalci in kupci kakor tudi pri zaključevanju poslov med prodajalci in kupci. Udeležba na tem sejmu tudi jugoslovanskim trgovcem najboljše priložnost za izvoz in daje možnost za sklepanje dobrih poslovnih zvez, kar je danes v času hude gospodarske stiske in depresije ogromnega pomena. Razstavljalci in obiskovalci se niso izpostavljali velikim stroškom, ker jim sejemska uprava daje velik popust pri tarifah za razstavni prostor. Prav tako so zanje velike olajšave na vseh železnicah in parnikih (70 odst. popusta na italijanskih železnicah). Prijave, vsa pojasnila in brezplačni prospekti pri častnem delegatu vzhodnega veleposlana v Barju, Beograd, poštni predal 23.

— Z ljubljanskega borznega razodišča. Sodne počitnice se danes 15. t. m. končajo. Interesne iz gospodarskih vrst opozarjamo, da se bodo od jutri 16. t. m. danje spet vršile redne ustne razprave.

— Konkursi in poravnave v juliju. Splošna državna statistika objavlja uradno, da je bilo julija letos 13 konkursov in 36 prišlih poravnav izven konkurza. Po banovinah so ti konkurzi in poravnave (poravnave v oklepajih) razdeljeni tako-le: varvarska banovina 2 (1), vrbaška 0 (1), dravska 2 (10), drinska 1 (1), dunavska 2 (9), zetska 0 (1), pri-morska 2 (3), moravska 0 (0), savska 4 (7), Beograd 0 (3). Julija lanskega leta je bilo 20 konkursov in 8 prišlih poravnav izven konkurza. Po banovinah so bili razdeljeni: varvarska 2 (0), vrbaška 0 (0), dravska 6 (2), drinska 0 (0), dunavska 2 (1), zetska 0 (0), moravska 0 (2), primorska 2 (1), savska 5 (1) in Beograd 3 (1).

— Poravnalo postopanje je uvedeno o imovini Zemljiška Frana, trafikanta, in njegove žene Marije v Slovenjgradu. Narok za sklepanje poravnave pri sreskem sodišču v Slovenjgradu 20. septembra ob 11. Rok za oglasitev do 25. septembra.

— Likvidacija. Agrarna zajednica v Račah, r. z. n. z., je sklenila razid in likvidacijo. Terjatje je prišlo do 1. septembra letos. — Trdnica Karol Vidmar & Komp. d. o. o. v Ljubljani, je prišla v likvidacijo. Morebitni upniki naj se oglašajo v teku enega meseca pri likvidatorju Karolu Vidmarju, Rimska cesta 6, Ljubljana.

— Dobave. Železniska direkcija v Subotici sprejema do 20. t. m. ponudbe glede dobave 80.000 kg portlandskega cementa, do 25. t. m. pa glede dobave 10.000 kg sirovega železa. — Direkcija državnega rudnika v Kalkanu sprejema do 23. t. m. ponudbe glede dobave 1000 kg bombaževine in 500 kg čunja za čiščenje. — Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 30. t. m. ponudbe glede dobave 150 kg firneza, 160 kg petroleja in 1000 pol smrkovca papirja. — Dne 20. septembra bo pri direkciji državnih rudniških podjetij v Sarajevu očetna licitacija glede dobave ene centrifugalne sesalke. — Predmetni oglasit so na vpogled v Zbornici za TOI v Ljubljani. — Dne 3. septembra bo pri skladu 1. oddelka vojnno-tehničnega zavoda v Sarajevu očetna licitacija za dobavo 50 m³ bukovih desk. Pogoj so na vpogled pri istem oddelku. Gradbeni oddelki železnice direktije v Ljubljani sprejme do 17. t. m. ponudbe glede dobave centrifugalne črpalke; do 21. t. m. glede dobave 146 m kasinskih konopentnih evci, 10 betonskih kadi, 50 gasilnih pločevinastih voder, 1400 kg raznih barv, 50 kg bele pialne krede, 100 kg silikata, 100 kg lanenega olja, 100 kg terpentinskega olja, 200 kg mizarskega kleja in 500 kg steklastnega kleja. Komanda pomorskega arznalca v Tivtu sprejema do 18. septembra ponudbe glede dobave 500 kg smole, 50 m³ vezanega lesa, 3020 kg železne pločevine in 1 kompletne agregata za avtogensko rezanje železa. Predmetni oglasit so v Zbornici za TOI na vpogled. Dne 29. t. m. bo pri ekonomskem oddelku generalne direktije državnih železnic v Beogradu očetna licitacija glede dobave 47.000 kg raznih barv, 13.300 kg avinčenega minija, 58.950 kg železnega minija

Udeležba.

Želim se finančno in aktivno udeležiti na večjem, resnem, aktivnem podjetju. Imam trgovsko izobrazbo in prakso v 5 jezikih. Ponudbe na oglasni oddelki »Jutra« pod šifro »Sodelovanec«.

6707

in 200 kg mizarske k rede. Pogoji so na vpogled pri istem oddelku direktije državnih železnic v Ljubljani, soba 194, med 10. in 12. uro. Dne 18. t. m. bo pri dravski divizijski oblasti v Ljubljani pogodba za dobavo 10.000 kg olja.

— Oddaja zgradbe vojskega objekta v Makovem hribu bo na očetni licitaciji 3. septembra pri inženjerskem oddelku komande savske divizijske oblasti v Zagrebu. Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.

Borze

14. avgusta.

Tečaj na ljubljanski devizni borzi so bili danes brez bistvenih izpremenj. New York se je neznatno popravil. Prav tako Amsterdam in Trst. Za malenkost je popustil London.

V privatnem kilingu so se avstrijski šilingi popravili v Ljubljani na 8.02—8.12 (včeraj 8—8.10), medtem ko so ostali neizpremenjeni v Zagrebu na 7.9250—8.0250 in v Beogradu na 7.92—8.02. Angleški funti so notirali v ljubljanskem privatnem kilingu 236.80—238.40, v zagrebškem pa 235.20—236.80 (zaključek 236). Grški bani so notirali v Zagrebu 29.40—30.10 in v Beogradu 27.76—28.46 brez bistvenih izpremenj. Španske pesete so se popužale v zagrebškem zasebnem kilingu po 607 in v Beogradu so notirale 605—615.

Na zagrebškem efektivnem tržišču se je Vojna škoda močno okrepila. Zaključek ni bilo. Tudi v drugih vrednotah ne.

Devize

Ljubljana, Amsterdam 2300.40 — 2311.76, Berlin 1325.69 do 1336.49, Bruselj 797.46 do 801.40, Curih 1108.35 do 1113.85, London 170.42 do 172.02, New York 3316.61 do 3344.87, Pariz 223.85 do 225, Pariz 140.95 do 141.81, Trst 290.74 do 293.14 (prejeto 28.5 odst.). — Avstrijski šiling v privatnem kilingu 8.02—8.12.

Zagreb, Amsterdam 2300.40 — 2311.76, Berlin 1325.69 do 1336.49, Bruselj 797.46 do 801.40, Curih 1108.35 do 1113.85, London 170.42 do 172.02, Milan 290.74 do 293.14, New York 3316.61—3366.87, ček 3316.61 — 3344.87, Pariz 223.85 — 225, Pariz 140.95 — 141.81, Curih 1108.35 do 1113.85.

Curih, Pariz 2020, London 15.41, New York 301.75, Bruselj 71.9375, Milan 26.25, Madrid 41.8750, Amsterdam 207.55, Berlin 119.80, Dunaj 72.73 (56.50), Stockholm 79.45, Oslo 77.40, København 68.85, Praha 12.72, Varšava 57.90, Atene 2.93, Bukarešta 3.06.

Dunaj. (Tečaj v priv. kilingu). Beograd 12.65, London 27.13, Milan 46.17, New York 530.16, Pariz 35.56, Praha 21.73, Curih 175.68, 100 S v zlatu 123.

Elekti.

Ljubljana, Vojna škoda 328 — 330, 7% investicijsko 71 — 72, 8% Blair 65.50 do 68.50, 7% Blair 56 — 70, 4% agrarne 38 do 39.50, 6% beguške 58 — 59.

Zagreb, Državne vrednote: Vojna škoda za kaso 331 — 332, za avgust 320 den., za september 332 — 334, 7% investicijsko 71 — 72, 4% agrarne 38 — 39.50, 7% Blair 55.75 do 56, 8% Blair 65.50 — 66, 7% posojilo Drž. hipotekarne banke 70 bl., 6% beguške 57 do 59; delnice: Narodna banka 4120 — 4200, Priv. agrarna banka 217.50 — 220, Gutmanova 50 bl., Sečerana Osiček 120 bl., Sečerana Bečkerek 800 bl., Trbovlje 90 bl., Impex 50 den.

Beograd, Vojna škoda 330 — 331 (329), za september 331 — 332, za december 333 do 334 (334, 832), 7% investicijsko 71.50 do 72.50 (72), 4% agrarne 39 — 40 (39), 6% beguške 58.25 — 58.50 (58.50), za december 58.50 — 59, 7% Blair 66.50 — 57.50, 7% posojilo Drž. hipotekarne banke (69), Narodna banka 4045 — 4120, Priv. agrarna banka 218 — 219 (219, 219).

Dunaj, Državne železnice 12.81, Alpino-Montan 9.35.

Blagovna tržišča

2170.

Chicago (14. t. m.) Začetni tečaj: pšenica za september 104.25, za december 107.50, za maj 110.625; trstiča: za september 86.50, za december 89.50.

Winnipeg (14. t. m.) Začetni tečaj: pšenica: za avgust 99, za oktober 100.25, za december 104.375.

Ljubljanska borza (14. t. m.) Tendence za žito neizpremenjena. Nudijo se (vse za slovensko pošlajo, plačljivo v 30 dneh) pšenica (po mlevski tarifi): baška 79/80 kg po 155 — 157.50, baška, 80 kg po 157.50 do 160; koruza (po navadni tarifi): popolnoma suha s kakovostno garancijo za avgust 147.50 do 150; moka: baška, 50%, po 250 — 255, banatska 50% po 255 — 260.

Novosadska blagovna borza (14. t. m.) Tendence neizpremenjena. Promet srednji. Pšenica: baška okolica Novi Sad, srednje-pšenica, gornjebaška in gornjebanatska 104 do 106; baška okolica Sombor 102 — 106; baška, ladja Tisa in Begej 115 — 117.50; slavonska 102.50 — 105; sremka 101 — 103; baška in banatska, ladja Dunav 112.50 do 115 (vse nova, 79 kg, 2%). Oves: baški, sremski in slavonski 62.50 — 65; banatski 60 — 62.50 baški, ladja 68 — 70. Ri: baška 80 — 82.50, Ježen: baški in sremski novi, 65/66 kg 92.50 — 95

Katastrofa v neurju pod Grintovcem

Utrgala se je skala in ubila 21letno Tildo Kohnovo iz Zagreba — Trije ranjenci v ljubljanski bolnišnici

Silovita nesreča se je v ponedeljek dopoldne primerila pod Grintovcem. V navi su so se trgale skale. Na poti proti Češki koči, do katere je imela komaj še uro hoda, je bila večja družba turistov in to četrto iz Zagreba in dva mlada turista iz naših krajev. Okrog pol 11. se je visoko nad njimi nenadno zrušila velika skala. Družba se je razbežala, nekateri so pohiteli v bližnje zavetišče pod previsno skalo, en slovenski turist je vlek s seboj v zavetje mlado zagrebško turistko, ali v silo-

turista, le eden izmed njih je bil malo poškodovan. Izvedeli smo, da je najtežje ranjen Oton Ebenspanger. Takoj smo se potrudili navzgor, na kraj nesreče. Ebenspangerja smo zavili v rjuho, ga zvezali in nesli poldrugo uro do Češke kočice. Ko smo imeli vse ranjence rešene, smo oba najbolj težko poškodovana — Ebenspangerja in Zlato Kontakovo — prenesli v dolino. Prišli smo na Jezersko ob 23. ponoči. Reševalna postaja v Kranju je bila med tem že alarmirana in je njen avto prepeljal

nji in je črna roba vplela ob skali navzdol. Njena kri je oskrpila skale kakih 200 m niže, kjer je bila črta obležala.

Nekaj časa smo se stiskali pod previsno skalo, nato pa je odhitel nepoškodovani naš slovenski tovariš do Češke kočice, kjer je javil strahovito nesrečo, ki smo jo pravkar doživeli. Tam je našel le oskrbnika, njegovo ženo in še enega turista, Oskrbnikova žena — mislim — je takoj odhitela na Jezersko, da so organizirali reševalno ekspedicijo, dočim sta oskrbnik in pa omenjeni turist prihitela do nas. Ko so prišli reševalci, so nas spravljali od mesta nesreče poldrugo uro do Češke kočice. Od tam pa so nas na nosilnicah prenesli na Jezersko, previdno in počasi, za kar so tudi potrebovali kakšne štiri ure. Z reševalnimi avtomobili so nas nato prepeljali v ljubljansko bolnico, kjer smo šele zvedeli, kakšne poškodbe imamo!

Ostali ranjenci

Gospodična Zlata Kontakova leži na ženskem oddelku. Tudi njeno stanje je zadovoljivo, a sirota menda še sama ne ve, da ima poleg notranjih poškodb nalomljenih nekaj reber. Preživela je hud živčni pretres in zatorej njena nega predvsem zahteva popoln mir.

A Božidar Krznarič je dobil le praske po životu, ki ga sicer še sketijo, vendar je po zdravniškem pregledu lahko popoldne že odšel v mesto, zvečer pa se je odpeljal v Zagreb s težavno nalogo, da obvesti svojce Tilde Kohnove o njeni žalostni smrti. Trgovca Vedrina so popoldne tudi prepeljali v Ljubljano in, kakor pravijo, ima tudi on levo nogo zlomljeno v stegnu ter praske po životu.

Planinska svečanost pod Škratlato

Savinjska podružnica TK Skale v Celju je v nedeljo 5. t. m. ob obletnici smrti odkrila spominsko ploščo pokojnemu tovarišu Francetu Lečniku združeno s sv. mašo, katero je opravil G. Vinko Lavrič, katehet iz Ljubljane. Že v soboto so prihajali planinci kljub silnemu deževju vsi premočeni, trudni, tihi, tovariši iz Celja, Ljubljane, Jesenice in od drugod, zavedajoč se, da so prišli sem zato, da počaste spomin tragično preminulega tovariša, ki je iz ljubezni do gora daroval svoje tako mlado življenje.

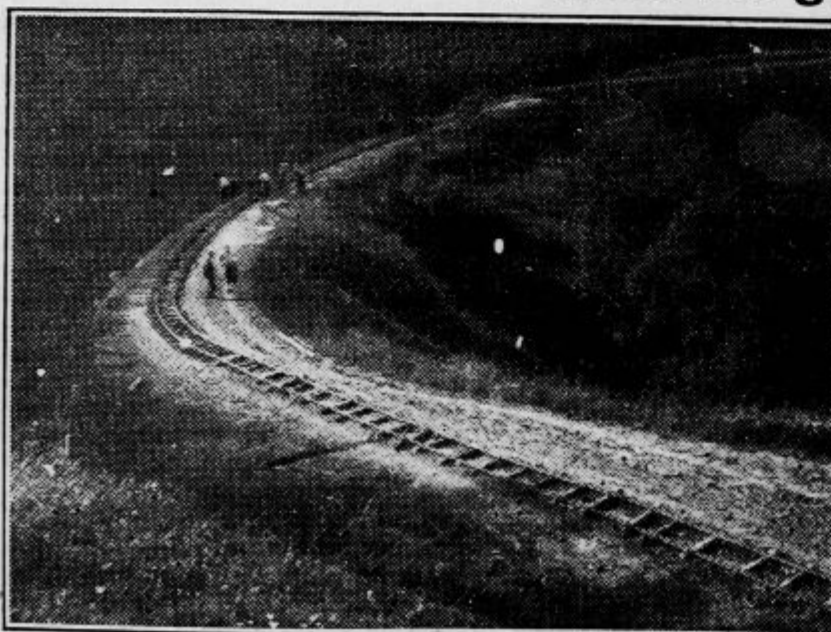

Pokojni France Lečnik

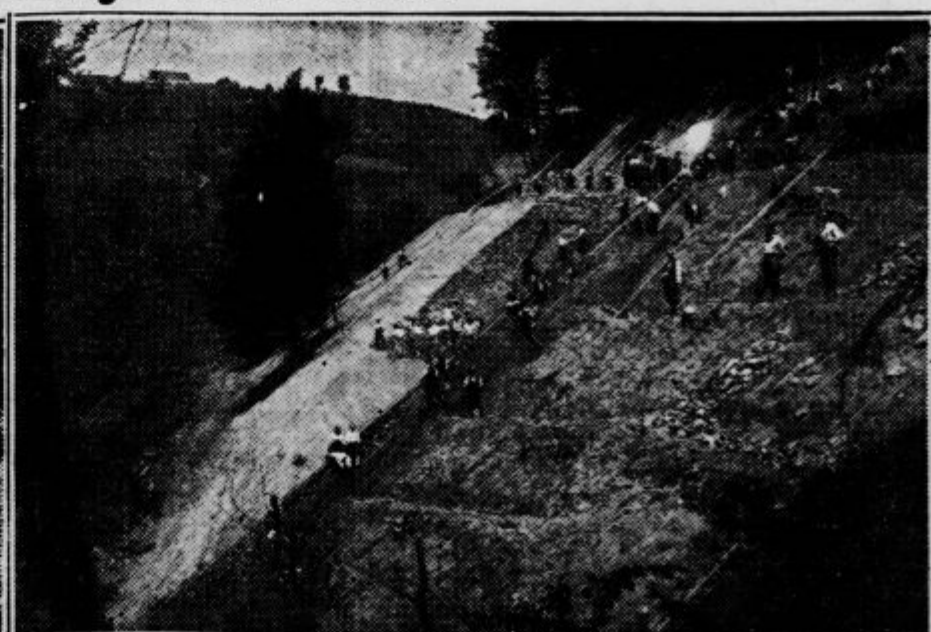
Trumoma so odhajali v nedeljo jutraj iz kočice na Krmici po poti proti Veliki Duni pod Škratlato do plošče. Vsak je med potjo natrpal vsaj majhen šopek planinskega cvetja, da z njim okraši ploščo, namenjeno spominu tovariša Skalaša. Okrog pol 14. je g. Lavrič blagoslovil ploščo, opravil potrebne molitve, združeno s sv. mašo ob navzočnosti pokojnikovih staršev, brata, sestre ter okrog 80 tovarišev, tovarišev ter drugih planincev. Po službi božji se je prvi kot predsednik Savinjske podružnice TK Skale v Celju zahvalil vsem za udeležbo. Ivan Šmigišev ter nato spregovoril pokojnemu tovarišu v spomin krasne poslovilne besede in zaključil: »Vsi, ki bodo hodili mimo te plošče, se bodo spominjali nate s spoštovanjem in ljubeznijo. Vsakega izmed nas boš stopil pred oči, kadar bomo hodili tod mimo. Tovariš, spominjaj se Te ne bomo samo takrat, kadar nas bo vodila pot tvoj mimo, v naših srcih smo si postavili tudi ploščo, ploščo iz trsega kamna, ki ga ne ogledata ne čas, ne nevihta. Postavili smo si dragi spomin nate, ki ne bo ugasnil nikoli.«

V imenu centralnega odbora TK Skale v Ljubljani je spregovoril tovariš Milan Kham, se spomnil v zveščenih besedah pokojnega tovariša Lečnika, očrtal visoki namen resne aktivnosti, ki je zvezana z nepopisljivo čustvenostjo pravega planinca, lepoti narave, a čisto združena z mnogimi zaprekami in težavami. H koncu govora je pozval vse tovariše na neumorno in vztrajno delo za nad vse lepe vzvišene skalne ideje. Besede obeh tovarišev so globoko segle v srca navzočih, ki so po končani slovesnosti odhajali molče deloma na ture, deloma v dolino z lepim spominom na pokojnega tovariša.

V Halozah gradijo nove ceste

V nedeljo smo v »Jutru« obširneje poročali o gradbi novih cest v Halozah, ki so svetu še vse premalo znane s svojimi čudovitimi vinorodnimi pokrajinami. Trda revščina vlada med osamljenimi prebivalstvom, zlasti mnogobrojne vinčarske družine trpijo šestkrat bado in pomanjkanje. Gradba novih cest da zdaj domačemu prebivalstvu vsaj nekaj zaslužka, ki se delno izplačuje v hrani. Prva slika kaže, kako napredujejo dela na cesti, ki bo vezala vinorodni Zavrc s Turškim vrhom in znanim zdraviliškim krajem Klenovnikom v savski banovini. Na drugi sliki pa je pogled na romantično okolje ceste, ki jo gradijo od Leskovec do Podlehnik.

Danes ob 3, 5, 7.15 in 9.15 Temperamentna in šarmantna
BOMBA SMEHA **FRANČIŠKA GAAL**
Paul Hörbiger, P. Heidemann.
To je dekle, ki ima res papriko. Oglejte si film
Elitni kino Matica **„PAPRIKA“**
Telefon 21-24

Avstrijska rjava vojska pri nas v emigraciji

V taboru avstrijskih hitlerjevcev v Varaždinu

Varaždin, 14. avgusta
Varaždin je sicer staro mesto z zanimivo zgodovino, a Varaždinci gotovo niso pričakovali, da bodo novine kar preko noči po vsem svetu začele pisati o njihovem mestu. Za tako veliko popularnost in pozornost svetovne javnosti so navadno vzrok veliki nenavadni dogodki, Varaždin pa ima tudi pri tem pravilo izjemo, kajti vzrok njegove nenadne slave je čisto slučajen. V Varaždinu je namreč največji tabor nacionalno socialističnih beguncev iz Avstrije. Od 29. julija, ko je bil konec rjave revolucije v Avstriji in ko so prispeli na naše področje prvi razpuščeni odredi vstave, pa do danes je šlo skozi Varaždin okrog 1300 avstrijskih beguncev. V Varaždinu jih je ostalo okrog 800, v Bjelovar so jih odpredali okrog 320, v Slavonsko Pogo pa blizu 200.

V Varaždinu so bojevnik poražene rjave vojske nameščeni v nekdanji jahalnici, »jašioni« in v »Pavlinskem marofu«; Jašioni so zgradili nekdanji huzarji in dragonci in je kakor nalašč za časno taborišče: dolga, nizka zgradba, obdana z visokim lesenim plotom. Na velikem dvorišču, kjer so nekdanji robati »vahnajstri« vezbali rekrute, je zdaj še vse pesterjeje in živahnje življenje. V jašioni je večji del beguncv in tudi njihovo poveljstvo. Ostali del je nameščen v Pavlinskem marofu.

Nenavadno življenje v stari »jašioni«

V veliki dvorani jahalnice so fla pokrita s slamo za ležišča, sedaj pa si begunci urejujejo že »prince« in bo velika dvorana kmalu dobila videz nekdanjih vojaških barakov. Videz strogega vojaškega reda pa ima sedaj vse taborišče. Pri vsah vhodih stojijo straže; pri glavnem vhodu stražijo na eni strani hitlerjevci brez orožja, na drugi pa mestni redarji. Naravnost od vhoda vodi pot v pisarno vodstva; pred njo stoji posebna straža, važnost poveljniškega prebivalstva pa kažejo tudi razni napis. Napisov je sploh dovolj po vsem taborišču in vse delo se opravlja v velikem redu in miru. Na kraju prostora dvorišča je urejena kuhinja, kjer so ves dan na poslu kuharji in njihovi pomočniki. Po taboriškem redu vstajajo hitlerjevci točno ob 6. in se takoj zberejo na dvorišču, kjer se umivajo. Ko so umiti in opravljeni, nastopijo v oddelkih in vrši se tudi vsako jutro zdravniški pregled. Ko je to končano, se polagoma v dolgi vrsti pomikajo proti kuhinji. Po zajtrku so telovadne vaje, potem ura odmora, med katerim se taborniki v gručah zbirajo po dvorišču in prepevajo. Po odmoru so spet telovadne vaje, od 12. do 13. pa je kosilo z opoldanskim odmorom. Popoldne vodijo vodniki posamezne oddelke k kopanju na obalo Drave, drugi oddelki pa nadaljujejo na dvorišču telovadne vežbe. Pred večerjo se ukvarjajo tudi z nogometom in prepevajo. Najvažnejša točka kasarniškega reda je zvečer ob 7. čitanje dnevnega povelja. Povelju sledi običajni nagovor poveljnika, v katerega so vpletene tudi razne pohvale in graje. Vsaka zapoved in objava se začne in konča s kratkim in grobkim vzklikom: »Heil Hitler! Točno ob 9. zvečer je v taborišču začetek nočnega miru, ki ga kršijo samo koraki raznih straž in kratki razgovori pri izmenjavah.

Neutešena radovednost

Rjava vojska se je znašla v emigraciji, kakor so pa vojaške čete po porazih in begih. Mnogim je manjkalo tudi najpotrebnejše. V kratkem času pa so uredili v taborišču delavnice, v katerih pridno delajo krojači, čevljarji in razni drugi mojstri. Vodstvo taborišča je nakupilo tudi večje količine suknja, platna in usnja, da bodo čimprej oblečeni oni taborniki, ki so ostali brez obleke in obuvala. Po razne potrebščine odhajajo v mesto dnevno ob določenem času vedno eni in isti taborniki pod vodstvom posebnega vodnika.

O življenju v obeh taboriščih se prav za prav več sliši kakor pa vidi. Vidilo se strše ob visokem plotu »jašion« in pa skupine, ki hodijo v mesto po razne potrebščine. Popoldne opazujejo Varaždinci tudi oddelke, ki v najstrožji vojaški strunosti prihajajo z dravskega nabrežja. Razgovarjajo se lahko samo z onimi, ki prihajajo nakupovati potrebščine v razne lokale. Slišijo pa se iz taborišča poleg hruma vojaških in telovadnih vaj tudi povelja ter jutrarnji in večerni apeli. To pa je v glavnem vse, kajti obeh taborišča je strogo zabranjen. Radovedneži so si znali pomagati tudi na ta način, da so z okoljskih hribov

in pa starih bližnjih hiš fotografirali tabornike pri raznih opravilih v taborišču in na poti k Dravi. Prva poročila naših listov o prihodu beguncev so takoj posneli evropski in ameriški listi in sedaj prihajajo v Varaždin tudi dopisniki avstrijskih, nemških, madžarskih, francoskih, angleških in ameriških listov. Vsi prihajajo z namenom, da bi si do vseh podrobnosti ogledali taborišče in da bi govorili s taborniki in voditelji. Zadovoljiti pa se morajo ravno tako kakor domačini s prilagoditvijo, da kdaj pa kdaj srečajo kakoga tabornika v kakem lokalni. Profesionalna radovednost torej ne pride na svoj račun, piše pa se vendarle vse mogoče o taborišču in njegovih prebivalcih.

Kaj pravi pravi razni »Führerji«

Taborišče je še vedno velika atrakcija za tujece. Ni dneva, da ne bi prispelo v Varaždin po nekaj avtomobilov s tuji. Največ teh obiskovalcev je iz Nemčije in Avstrije, med njimi so tudi sorodniki in prijatelji tabornikov. Tudi oni ne dosežejo zlahka svojega namena. Poveljstvo taborišča je zelo strogo in previdno. Obiskovalce se mora najnatlačnejše legitimirati in dokazati svoje zveze z dotičnim, ki bi ga rad obiskal. Ta natančnost in strogo napravi vtis, da je v taborišču vse urejeno nalašč tako, da bi bila kar najbolj manifestirana največja disciplina. Taka manifestacija je umestna pač tudi zaradi tega, ker je tabor rjave vojske v emigraciji huda mešanica starosti in mladosti ter pripadnikov vseh stanov, kakor je bilo recimo v zadnjih letih vojne, ko je Avstrija stlačila v svoja taborišča ljudi, ki niso prej nikdar sanjali, da bi mogli biti vojak.

Begunci imajo dosti denarja in ga tudi naglo porabljajo. Na trgu so kaj zaželeni odjemalci. Kakor v trgovinah, tudi tam hitro izberejo blago in plačajo brez obotavljanja, ker zaradi naše cene itak niso nizke. Kumice se z njimi sporazumejo kar s kretnjami in takoj so prazne obilne kosare. Razni vodniki — kakor Lagerführer, Wachführer, Menageführer — in vsi drugi, ki pridejo v dotik z občinstvom, odgovarjajo sicer uslužno in prijazno na različnejša vprašanja, vidi pa se tudi njim, da imajo točne instrukcije od višjih Führerjev v poveljniške pisarne. Vsa pojasnila so kratka, pri tem pa ne baš izdatna in razločna. Sprva so vsi govorili, da ba trajala emigracija le nekaj dni, zdaj pa dajejo tudi razumeti, da se pripravljajo na prezimovanje. To je seveda razvidno tudi iz nakupov v raznih trgovinah. Zanimivo so podatki o dnevnih izdatkih.

Taborniki potrošijo na dan za cigarete okrog 2000 Din, je povedal Proviantführer. Kuhinja v »jašion« izda na dan 4000 Din, za pijačo pa porabijo vsi taborniki baje dnevno samo okrog 100 Din. Führerji radi poudarjajo, da je moštvo zelo trezno.

Zanimiva postavka izdatkov pa so pisemske znamke. Baje gre na dan za pisma okrog 400 Din. Rjavi bojevnik pač niso šli daleč v emigracijo in mnogi od njih so še zelo mladi.

Zadovoljni Varaždinci

Varaždin nima nobene pritožbe zaradi tabora rjave vojske in posameznih tabornikov. Sprva so krojile po mestu sicer neke vesti, da bo padel tabor tudi v breme mestne občine, mestni načelnik g. Novakovič pa je te vesti odločno zavrnil kot nesresne in tendenciozne. Ko so Varaždinci v zadnjih dneh videli, kako se je delavnost v taboru še povečala in kako so odposlanci obeh taborišč kupovali po trgovinah razno blago za zimo in naročili celo tiskovine in štampiljke, je bil ta znak daljšega taborjenja vsem po volji.

Tržič potrebuje kopališče

Tržič, 14. avgusta
Vedno porajamo in menda je treba posebej poudarjati, da je Tržič napredno mesto in da je letoviški kraj. Toda veliko naj bi videli, da bi bil nekoliko manj napredno, pa da bi imel moderno higienično sportno kopališče in moderno šolo. — Tržič ležiredi vena godov, planin in gora in brez lokalnega patriotizma je mogoče priznati lepoto in pestrost okolice, a vsak tujec, a komer govorim o Tržiču kot letovišču, se odreže: kopališče! Domačini vzdihajo: Kopališče!

Vedno menda čuti potrebo zgradbe kopališča, misel zgradiš nas vsak dan obleta, celo gospodarski vidiki Tržiča zahtevajo kopališče, če se že sklicujemo na rentabilnost. To ni treba posebej naštevati. Tuji, ki prihajajo v Tržič, vprašujejo za kopališče; ko dobe odgovor, zmignejo z rameni in odpotujejo raši v manj napredna mesta, kjer ga imajo. Tujski prometni kraji in letovišča se kar oborožujejo s kopališči, tako da ni mesta na Gorenjskem, ki bi ga ne imeli: Kamnik, Škofja Loka, Jesenice, Radovljica, Kranjska gora, Kranj. Zdaj so začele graditi kopališča napredne vasi. Vzrok torej le ni samo pomanjkanje denarja, ali stoglavna kriza, ker drugod vedo priti do denarja, drugod znajo krizo obiti.

Tržičani trumoma pohitevajo kopati se v Radovljico ali drugam. O tem naj tržički gospodarstveniki kalkulirajo. V Tržiču imamo mnogo družtev, ki imajo na programu, gojiti zdravje in pomnoževati življenjske radosti: Sokol, Sportni klub, Planinsko društvo, Rdeči križ, seveda občina sama. — Kako primitivno in kratkocasnno so sedaj opremljene postojanke ljudske higijene ob Tržički Bistrici! Rečica Bistrica je zajezena s kamni ob vsakem tolmčku ob vsem toku navzdol od Martinega ogra, kjer je voda najgloblja, a zaradi mračnega zatijša najbolj mraz, preko Kovarjevega, ki je favoriziran kraj zaradi čistote vode, ker leži nad mestom, dalje pod našim domom, Pod plazom, pod Amanovim jezom, kjer pa je Bistrica že dosti mlačna in izdatna — in še dalje doli. Ali bodo res Kovarjani odvzeli Tržičanom vsa zdravila in kopališča na Tržiču.

Oton Ebenspanger pripoveduje...

Oton Ebenspanger leži v prvem nadstropju kirurškega oddelka v ljubljanski bolnišnici. Obvezan je po rokah, nogo ima zlomljeno v stegnu, skeleto se praske po vsem životu. Toda v splošnem se počuti dobro in hvali Boga, da je ušel hujski nesreči, čeprav bo za nekaj časa prikovan na bolniško posteljo, ki so mu jo našli na koncu dolge bolniške sobe v srednji, podožni vrsti. Radostno presenečen ob obisku našega poročevalca je prijazni gospod, ki je že 12 let dober znanec naših krajev in planin, povedal o nesreči naslednje pretrpeteljive podrobnosti:

»Naša družba se je zbrala na zagrebškem kolodvoru v soboto ob 13. Bili so poleg mene: izločbeni aranžer Krznarič, njegova znanaka gdč. Kontakova, trgovec Vedrina in pa gdč. Kohnova. Zbrali smo se v družbo zaradi tega, da smo lahko dobili polovično voznino v Slovenijo. V splošnem smo si bili bolj površni znanci, vendar so nas vse veselile planine in smo se kaj dobro razumeeli. Namenili smo se v Kamniške planine. Sploh smo vsi nameravali prebiti večji del dopusta v Sloveniji, da prelezemo iz Kamniških še v Julijske Alpe. Odpeljali smo se naravnost v Ljubljano, tam pa smo na glavnem kolodvoru presedeli v kamniški vlak. V Kamniku se nismo zadržali predolgo, marveč smo takoj nadaljevali pot do Kamniške Bistrice, kjer smo prenočili. Vreme je bilo tedaj še dobro, vendar je zaradi deževja prejšnjih dni prevladoval obutek hlad. V nedeljo jutraj smo se odpravili proti Cjovzi koči. Dan je bil slab, nebo je bilo prepreženo s težkimi oblaki in je kmalu pričelo grmeti. Pihala je mraz sapa in smo vsi občutili prav oster hlad. Še med potom se nas je polotilo nekam mračno razpoloženje, ki se ga nikakor nismo mogli otresti. V Cjovzi koči, kamor smo prispeli popoldne, smo ostali tudi čez noč, pričakujoč, da se vreme poboljša in se nebo zjasni. Tu smo se seznanili z dvema mladima slovenskima turistoma. Ošli smo zgodaj spat in smo se tudi zgodaj zbudili. Gospodična Tilda Kohnova je bila v ponedeljek jutraj še nekam bolj potrta.

Sanje in slutnje

»Kaj vam je?« smo stili vanjo.
»Eh, nič posebnega,« je odgovarjala in se branila. Pozneje pa je vendarle prišla z besedo na dan. Vsem nam je povedala: »Imela sem ponoči strahovite sanje!« Potem je še pripomnila: »Če se mi pripeti kaka nesreča, je boljše, da se popolnoma ubijem nego da bi hodila okrog kot pohabljenka.« Mi smo se ji sicer smejali, vendar se je jela oglašati v nas neka temna slutnja.

Zjutraj smo se ob slabem vremenu pogovarjali, če naj jo mahneemo čez Skuto na Kamniško sedlo, ali naj nadaljujemo pot na Češko kočico. Krznarič je z večino družbe šli naprej v Kamniške planine čez Skuto proti sedlu, dočim sem bil jaz in pa naša dva slovenska prijatelja odločno za Češko kočico. In zmagala je moja. Pač usoda! Ali kdo ve, če ne bi bilo na oni poti še hujske... Vreme se ni hotelo popraviti, pa smo upali, da srečno prispemo na Češko kočico in od tod na Jezersko, da se odpeljemo pozneje preko Kranja pod Julijske Alpe. Iz Cjovze kočice smo torej odšli že ob 5. na Grintovec. Bilo je izredno hladno jutro in so se okrog nas podile megle. Ko smo prispeli okrog 8. na Grintovec, smo se vsedli k počitku in zavzeli izmed svojih dobrot. Ker je pihalo in je mrazil na vrhu še posebno hud mraz, smo

Otroci vedo za lek proti krizi

Zanimiva anketa med šolskimi otroci: Kdaj bo na svetu dobro

Učitelj višjega razreda narodne šole na Blokah je med svojimi učenci priredil zanimivo anketo o vprašanju, ki ga imajo vsi mladi in stari modrojuči ljudje dandanes vsak dan na ustih: Kdaj bo na svetu dobro? Odgovori, ki smo jih dobili na razpolago, kažejo vso dragoceno plemenitost, vso prvotno, elementarno ljubezen do človeka, ki dremlje v nepokvarjenih otroških srcih, obenem pa vam podajajo tudi jasno sliko o tem, koliko resnih, krvavo realnih vprašanj zastavlja življenje tudi otroku, ki je deležen usode, da je rojen v ta čas. Mnogo je misli v njih, ki so jih bloški šolarčki čuli od velikih ljudi, mnogo je iz njihovih neposrednih doživetij. Dandanes, ko so med velikimi ljudmi v modi ankete za reševanje krize, naj prislusneje veliki in močnimi ljudje tudi idejam, ki so vzniknile iz lepih, neomadeževanih, a že trpečih otroških src. Ni v teh odgovorih natančnega, podrobnega načrta za rešitev sveta. Toda če bi se stari ljudje, ki vladajo na svetu, že znali učiti pri malih, bi se mogli pri njih marsičesa naučiti.

1. Na svetu bo dobro takrat, kadar bodo države prijateljice druga do druge in kadar bo vladal povsod en vladar. Takrat bo konec krize in se bo izvažal les in živina v druge države. Na svetu bo takrat dobro, kadar bo povsod ena država. Dokler ne bo tega, ne bo dobro. — Škraber Lojze.

2. Na svetu bo dobro takrat, kadar bo konec krize in bodo ljudje v slogi živeli ter se ne bodo države tako sovražile, kakor se sedaj sovražijo. Kar mora kmet kupiti, je vse drago, kar ima pa kmet na prodaj, je na vse poceni. — Pirman Lojze.

3. To vprašanje je tako težko rešiti, vendar pa si mislimo, da bo dobro takrat, kadar bodo vsi ljudje med seboj prijatelji, kadar bodo imeli zemljo enako razdeljeno in kada bodo toliko pridelali, da bodo lahko živeli in vse stroške lahko plačali. Vendar pa to naše mnenje ne bo zlepa zmagalo. Kriza, ki sedaj vlada po celim svetu se ne odpravi kar tako. — Žnidaršič Jože.

4. Na svetu bo dobro, kadar bodo ljudje bolj izobraženi, da se ne bodo dolžili na vse kraje in da bodo dolgi pravniki. Pa da bo šel denar v promet in da bo kaj zaslužka med narodom. — Korošec Olga.

5. Na svetu bo dobro takrat, ko bo pijančevanja, veselje, ropanja konec. Ljudem primanjkuje denarja, pa kar imajo, jim pobere roparji in domači pijanci. In takrat bo dobro, ko ne bo več preprirov med ljudmi in državami, da se bodo vse države združile in bodo velike prijateljice. — Škraber Franc.

6. Ljudje pravijo, da bo na svetu dobro takrat, kadar bo toliko denarja, da bodo lahko plačevali davke. — Vesel Jože.

7. Na svetu bo dobro takrat, kadar si bodo vsi ljudje dobri med seboj in drug drugega pomagali. Dandanes je mnogo brezposelnih, ki nimajo kaj delati. Nekateri ljudje pa imajo toliko denarja, da ne vedo, kam bi ga porabili. Ko bi bili pametni, bi ga razdelili med reveže in brezposelne in bi ne bilo toliko revežev. — Baraga Marija.

8. Na svetu bo dobro takrat, kadar bodo vsi ljudje med seboj složni, da ne bo več vojsk in preprirov. Kadar bo konec krize in kadar si bodo zemljo razdelili, da bodo imeli vsi enako zemljo, in vsi enako pridelali, takrat bo dobro na svetu. — Anzeljc Franc.

9. Zašli smo v hudo stisko. Na svetu bi ne bilo toliko krize, ko bi vsi tisto razdelili med reveže, kar ljudje po neumnosti zapravijo in kar v morje pomečejo. Na svetu bo pa dobro takrat, kadar bodo ljudje med seboj prijatelji in kadar bo poštenje na svetu naraslo. — Ponikvar Iva.

10. Na svetu bo dobro takrat, kadar se ne bodo ljudje prepirali in kregali. Kadar bodo imeli vsi enako premoženja in kadar bodo vsi med seboj prijatelji, stari in mladi, kakor da bi si bili bratje. Na svetu bo dobro takrat, kadar ne bo več hudobij zapeljivih ljudi, da se ne bi pobjali med seboj. Na svetu bo dobro takrat, kadar bodo imeli vsi ljudje delo in kruh. — Ključar Franc.

11. Na svetu bo dobro takrat, kadar bomo dovolj izobraženi, da nas ne bodo mogli tuji ali domači ljudje oslepiti, da bomo vsi enako poštini, da bomo vsi med seboj prijatelji. — Hiti Štefka.

12. Na svetu bo dobro takrat, kadar bodo ljudje vsa goljufija in kadar bodo ljudje bolj pametni kakor so sedaj. Na svetu bo dobro

takrat, kadar bodo ljudje med seboj prijatelji. — Šraj Fani.

13. Jaz mislim, da bo na svetu takrat dobro, kadar ne bo več brezposelnih. Nekateri ljudje imajo toliko denarja, da morajo imeti stražo okoli njega. Ako bi bili ljudje pametni, bi denar, ki ga imajo odveč, razdelili med reveže in brezposelne. Na svetu bo tudi takrat dobro, kadar bodo ljudje med seboj prijatelji. — Žnidaršič Marija.

14. Na svetu bo dobro takrat, kadar se bodo ljudje nehali prepirati in kadar bodo države v zvezi in se ne hane med seboj vojskovanje. In kadar ne bo primanjkovalo denarja. — Rot Slavko.

15. Današnji časi na svetu so zelo hudi. Kdaj se bodo poboljšali, tega nihče drugi ne ve kakor Bog. Ali vseeno bi človek mislil, da se bo kdaj poboljšalo, pa gre vsako leto bolj rakovo pot. Prvič, kadar bodo pijanci začeli bolj gostilne opuščati. Drugič, kadar brezposelnih ne bo več toliko. Tretjič, kadar bo denarja več na svetu. Pa tudi, kadar se bodo cene bolj zvišale domačemu pridel-

Še o sreski skupščini JNS v Krškem

Prejeli smo: Na popravek g. Martina Horvatiča iz Krške vasi, ki ga je objavilo »Jutro«, nam je čast izjaviti:

Ni res, da se je sreska skupščina končala s tem, da jo je večina delegatov zapustila zaradi nepravilnega postopanja manjšine; res pa je, da je skupščina zapustila nedisciplinirana manjšina, ko je videla, da bo pri volitvah propadla.

Ni res, da je skupščina postala s tem nesklepčna, ker je ostalo na njej samo 42 delegatov; temveč je res, da se je od 123 delegatov med glasovanjem odstranilo je 51, ostalo jih je pa 72. Skupščina je bila torej sklepčna in je imela celo čez kvorum 24 delegatov.

Ni res, da je del dosedanjega odbora predlagal svojo listo v svojem imenu, ampak je res, da se je na plenarni seji dosedanjega sreskega odbora glasovalo o ofi cialni listi večine organizacij in da se je 18 odbornikov izjavilo za ofi cialno listo, dočim sta samo dva glasovala proti, ker so se tudi tukaj neki nestrpni odborniki opozicije odstranili.

Ni res, da je vstala velika večina delegatov, ko je predsednik pozval delegate: »Kdor je za volitev s listi, naj vstane, kdor je pa za poimensko glasovanje, naj obsedi; res pa je, da je obsedela cela desna stran in prve štiri klopi, leve strani, torej brez dvoma večina, kar se je moglo na prvi pogled ugotoviti; zato tudi predsedstvo ni imelo razloga, še posebej ugotoviti izid tega glasovanja s štetjem, kar je zahtevala manjšina, ki ni hotela priznati svojega poraza.

Ni res, da so nezadovoljni delegati komaj tedaj zapustili skupščino, ko je neki delegat trikrat volil g. Ipavca — kar je sicer popolnoma izmišljeno — ampak je res, da je opozicija prišla že na skupščino z namenom, da jo zapusti, ako se večina delegatov ne pokori njenemu diktatu.

Ni res, da so si nezadovoljni delegati bili svesti svoje večine, temveč je nasprotno res, da so si bili še kako svesti svoje manjšine. Ko so namreč videli, da bodo pri poimenskem glasovanju propadli, so zapustili skupščino, ker pač svojega poraza niso hoteli pod nobenim pogojem priznati. Ko so potem nekateri odšli delegati hoteli zopet nazaj v dvorano, so jim to njihovi voditelji branili.

Ni res, da so odšli s skupščine vsi delegati iz Čateža, ampak je res, da je osem delegatov, zastopnikov občinske organizacije JNS g. Martina Radaja, glasovalo za listo g. Ipavca. G. Horvatič ima namreč v svoji lastni občini kontra-organizacijo JNS, ki je enako močna, kakor njegova v Krški vasi.

Ni res, da so skupščino zapustili delegati iz Št. Ruperta, temveč je res, da so bili deljeni: simpatizerji g. Majcena so zapustili skupščino, njegovi nasprotniki pa so glasovali za g. Ipavca.

Ni res, da so skupščino zapustili delegati Trebelnega in Trzišča, ker se delegati teh organizacij sploh skupščine udeležili niso, torej jo niso mogli niti zapustiti. Sicer pa vemo, da Trebelno odobrava našo politiko, odbor v Trzišču je pa podal že davno iz drugih razlogov kolektivno ostavko.

Ni res, da so deloma delegati št. Jerneja in Mokronoga zapustili skupščino, ampak je res, da so delegati teh organizacij kompaktno glasovali za g. Ipavca. Zato popolnoma vztrajamo pri naši trditvi: da so kompaktno odšli s skupščine samo delegati 5 organizacij in nekateri posamez-

ku. Kadar se bo vse to zgodilo, takrat šele se bo svet zavedel, da so prišli tisti časi nazaj, ki so bili pred desetimi leti. — Vesel Draga.

16. Na svetu bo dobro takrat, kadar si bodo ljudje dobri in se ne bodo več tožili za vsako malenkost ali malo škodo pa se pravdajo. In pri tem zapravijo toliko denarja, če bi imeli ljudje ta denar shranjen, bi jim mnogo koristil. — Intihar Majda.

17. Dandanes je po vsem svetu hudo. Posebno za delavce in obrtnike je slabo. Na svetu bo dobro tudi takrat, kadar si bodo vsi složni. In kadar si bodo medsebojno pomagali. Mnogo pa jih pokopije pod zemljo alkohol. Ker s tem tudi mnogo zapravijo. In zaradi tega večkrat pride do tožbe, kjer tudi tukaj se mnogo zapravi. Sedaj ni dobro tudi zaradi tega, ker se medsebojno prepirajo. Kadar bo konec preprirov in ne bo toliko pijancev, bo na svetu dobro. — Gorjup Amalija.

18. Na svetu je v današnjem času hudo. Posebno hudo je za kmeta, delavca in obrtnika. Na svetu pa zato ni dobro, ker ljudje niso složni in so vedno polne gostilne. Kadar bodo pa ljudje dobri in složni in ne bo več pijancev, bo na svetu dobro. Tudi kmetu bo bolje, če bo složen. Če bodo pa ljudje složni, tudi toliko voin ne bo. — Kraševac Malka.

niki drugih organizacij, ki pa nikakor ne morejo predstavljati svojih organizacij in da je torej novi sreski odbor izvoljen od 16 organizacij.

Ni res, da skupščina ni mogla nikogar izvoliti, ker je bila nesklepčna, ampak je res, da je od prisotnih 72 delegatov, ki so bili sklepčni, 60 glasovalo za g. Ipavca, 6 za g. Horvatiča, 6 pa se je glasovanjem vzdržalo. Kot nadzorovatelja glasovanja sta bila navzoča za listo Ipavčev g. Joško Pfeifer, za listo Horvatičev pa g. Karel Stoviček, ki se je med glasovanjem odstranil. Sreska skupščina, na kateri je torej ostalo še vedno 24 delegatov nad kvorumom od 48, je bila polnopravna in je kot taka izvolila novi sreski odbor.

Mi vemo, da gotovim gospodom ni toliko pri srcu sreski odbor in še manj resno delo v sreski organizaciji JNS, ampak da je naša sreska skupščina bila nekakša uvertura, morda nekoliko prezgodnja za bodoče banovinske in skupščinske volitve, oziroma za zagotavljanje gotovih kandidatov ob tej priliki. Samo se nam zdi, da ti gospodje delajo svoje račune brez — krčmarja. Mi bomo nadaljevali z našim delom v sreski organizaciji, smatramo časopisno polemiko za končano in čakamo mirne vesti na anketo Glavnega odbora JNS.

Krško, dne 13. avgusta.

Sreski odbor JNS v Krškem.

Boji v naši nemški narodni manjšini

Veliki Bečkerek, 12. avgusta.

»Jutro« je pred nekaj meseci poročalo o napadu nekake madžarskega pesnika na voditelja takolimenovanega »mladeniškega« pokreta, dr. Nikoleta Hasslingerja, tukajšnjega zdravnika. Hasslingjer je obenem glavni urednik glasila tega pokreta, lista »Deutsche Volkszeitung«, ki izhaja v Velikem Bečkereku. Tedaj je »Jutro« tudi podalo kratko označbo tega pokreta, ki se more izraziti z besedami: neomafna zvestoba nemški narodnosti in jugoslovenski domovini. Pokret zaradi tega popolnoma izključuje katerekoli iredentizem. Ta »mladeniški« pokret se zelo podjetno razširja po Vojvodini in prihaja tako tuptat na precej ostro navzkrižja z novosadskim »Kulturbundom«, drugo organizacijo naše nemške narodne manjšine, kateri stoji na čelu nar. poslanec dr. Stefan Kraft in iz predvojnega sulferajnsko-siidmarkovske gonje nam Slovencem dobro znani človeški propagandist dr. Perz, glavni urednik novosadskega »Deutsches Volksblatt«. V tej medsebojni borbi naših Nemcev je »Deutsche Volkszeitung« objavila nekaj člankov, zlasti pa članek z naslovom »Wenn — denn«, v katerih je med drugim namigavala, da »nekdo izkorišča pokret svojega naroda v svoje osebne namene in si daje nagradjati zasluge z denarjem in denarno vrednostjo. Ker se je govorilo v članku tudi o razbitih glavah o priliki volilnega boja, je bilo precej jasno, da je članek naperjen v glavnem proti voditelju »Kulturbunda« in za njim stoječemu delu naše nemške narodne manjšine. Nar. posl. dr. Stefan Kraft je zato tudi vložil tožbo proti »Deutsche Volkszeitung« odn. piscu članka, dr. Avgustu Hessu, zdravniku v Bačkem Jarku, ter glavnemu uredniku lista, dr. Nikoletu Hasslingjerju. Pretekli teden se je vršila razprava pred tujimi sodiščem.

Dr. Hess je na razpravi sicer zanikal, da bi se članek nanašal na dr. Krafta, a kar se tiče drugih trditev, ki se nanašajo nanj, je trdil, da so vse resnične. V dokaz je

navajel stara pisma, ki jih je dobil po svojem očetu in ki govorijo o neki zadevnici dr. Krafta takoj po prevratu, ko je živel v Temišvaru. Na podlagi teh pism je napisal članek, da bi se stvar razčistila. Zasišale so se nato razne priče, ki so izpovedale, da so, ko so prečitale članek, takoj spoznale, da je članek naperjen proti dr. Kraftu, dasi ni imenovano njegovo ime. Zasišala se je tudi priča, ki je bila predsedovala častnemu sodišču v oni temišvarski zadevnici.

Sodišče ni izreкло razsodbe takoj po zaključku razprave, temveč šele naslednji dan. Dr. Hess je obsodilo v desetdnevni zapor, dr. Hasslingerja pa oprostil, ker tedaj, ko je bil inkriminirani članek objavljen, ni bil odgovorni urednik lista. Vse to tožbo, razpravo in razsodbo je v zvezi Vojvodini vladalo velikansko zanimanje, ker so vse tri glavne osebe dobro znane vsepovsod, ne samo med Nemci, temveč tudi med vsem ostalim prebivalstvom.

Letošnje konjske dirke na Bledu

Bled, naše najodličnejše letovišče, bo letos kakor lani pozorišče konjskih dirk, ki jih priredi ljubljansko Kolo jahačev in v vozačev. Razlika proti lani bo le ta, da se bodo letos te dirke vršile že dne 19. avgusta, t. j. sredi glavne letoviščne sezone, ko na Bledu vse murglo najodličnejše publike, dočim so bile lani izvedene šele po končani sezoni, meseca oktobra.

Saj je lani bil na Bledu samo nekaj poskus, ki se je za imenitno obneel, kljub temu, da ni bilo dirkališče v najboljšem stanju in da ni bila udeležba dirkačev prevelikna.

Po uspelem lanskem poskusu je agilno ljubljansko Kolo vozačev in jahačev sklenilo, da bo na Bledu prirejalo vsako leto svoje dirke v glavni konalni sezoni tako dolgo, dokler ne bo imelo lasnega dirkališča v ljubljanski okolici. Zato je že za letošnje na Bledu obsežne priprave, popravilo in razširilo je dirkalno progo v Zaki, sestavilo pester program in povabilo najodličnejše naše dirkače na udeležbo. Te priprave so sedaj končane. Odziv dirkačev k udeležbi je navedno velik; še sedaj, ko še ni potolekal prijavni rok, so prišli vsi konjereji in sportniki 12 amerikancev.

Na programu so med drugimi jahalne dirke preko siba v diru, dirke domačih (gorjenških) uporabnih neamerikanskih konj, vpreženih v štirikolesne vozove z železnimi ali gumijastimi obroči, dvoprežne dirke itd. Glavno privlačnost bodo predstavljale kajpada dirke amerikancev. Med prijavitelji člamo smg znana imena: Posilna, Dizma in Egon, ki so potomci po znanem žrebcu Posilnem, enem naših najhitrejših dirkačev, ki se je že šestkrat ovental z lovorjem zmagovalca in ki ei je še predlanskim, v visoki starosti 14 let, priboril slavo najhitrejšega konja v dravski banovini s časom 1.33. Posilna je njegova hčerka in je lani zmagala v derby-dirkah na Ljubljanskem polju s časom 1.33.

Vso pozornost vzbujajo tudi trije Rodaunovi potomci, ki so prijaviteli k blejskim dirkam in ki so: Kavalir, Finiš in Baron. Rodaun sam je bil menda v eksterierju najlepši ameriški žrebec, kar jih je plemenilo v Sloveniji. Njegov sin Kavalir je bil lani favorit v derby-dirkah, od ostalih dveh je pa zlasti Finiš po svojih uspehih dobro znan ime. Med ostalimi so še prišli: Rudi L., Uskok II., Julia, Agimca, Denea in Tatjana, od katerih si je večina že pridirkala dober glas. Favoriti za prvo ameriško dirko so: Posilna, Julia in Rudi L.; za drugo: Egon, Aginca ter za tretjo: Aginica in Dizma.

Kakor je videti, se bo na Bledu razvila prav ostrá konkurenca za zmage med udeleženci in bodo torej borbe nadve zanimive. Zato pa sportniki, konjereji in ljubitelji prirodnih krasot, ne zamudite lepe prilike in pohitite na Bled, da se vam duša napije njegove naravne miline, da se vam razigra srce sredi ozorjenih borb med našimi plemenitimi konji. Dr. Veble, Ljubljana.

Oderuhi v kleščah pravice

Beograd, 12. avgusta.

Ko je lanske jeseni, o čemer je kratko poročalo tudi »Jutro«, šla na boben v tuzlanski okolici cela kopa kmetijskih posestev, ki sta jih poglala na dražbo brata Jovo in Danilo Blagojevič, trgovca v Puračiću, se je začelo govoriti, da tu niso bili »čisti posli«, da gre za oderuštvo, s katerimi bi se moralo baviti tudi sodišče. Te govorice so postajale vse resnejše in točnejše in naposled so tudi pričeli prihajati na sodišče razni, na boben pogumni dolžniki in vlagatelji tožbe proti trgovcem Blagojevičema, obtožujoč ju nezasišane oderuštva.

Vaška trgovca Jovo in Danilo Blagojevič sta večkratna milijonarja. Tega svojega bogastva pa si nista nakopila toliko s svojo trgovino, kolikor s posojili, ki sta jih dajala okoliškim kmetom. Dajala sta sicer tudi razno blago kmetom na upanje in si za teke dolgove zaračunavala ogromne obresti, ali glavni dobiček so jima vendar prinašala posojila v gotovini. Za taka po-

sojila sta zaračunavala po 10 do 15 odst. ali pa tudi še višje obresti, toda ne na leto, temveč na mesec, tako da so znašale obresti dejanski 120, 180 ali celo 200 odst. Tožbo zaradi takega njunega oderuštva je vložil na sodišču 11 kmetov, ki so izgubili vsa svoja posestva, ker niso zmogli takih plačil, toda oskodorancev je bilo velikih več. Nekateri sta obtožena pač pridobila zase še pravočasno z nekako poravnavo, drugi pa so najbrž že preboleli škodo, pa se niso hoteli zameriti bogatašema.

Na razpravi, ki se je po dolgi preiskavi vršila te dni pred tuzlanskim sodiščem, so prišli na dan naravnost strahovite stvari. Neki kmet se je pri obtožbah zadolžil na blagu za 6000 Din in vzel je 1000 Din posojila v gotovini. Plačeval in plačeval je, tako da je plačal vsega skupaj 33.900 Din, pa njegov dolg še vedno znaša 8000 Din. Za 7000 Din dolga torej skoraj 42.000 Din plačlila. V drugem primeru sta si Blagojevič za 3000 Din posojila dala plačati 14.000 dinarjev. Tako so se cela dva dni vršile na razpravi druga za drugo izpovedbe prič o brezvestnem odiranju, ki sta ga Blagojevič vršila leta in leta nad nezavednim kmetiskim ljudstvom. Sodišče je po dvodnevni razpravi izreкло sodbu, s katero je Jova Blagojevič obsodilo na leto dni strogega zapore in 30.000 Din globe, njegovega brata Danila pa na 10 mesecev strogega zapore in 20.000 Din globe.

Iz življenja na deželi

Iz Kranja

r— Zvočni kino v Narodnem domu predvaja izvanredno uspešni film »Plačana ljubezen« v glavni vlogi Grete Mosheim, Oskar Homolka, Camila Horn in Johannes Riemann.

Iz Novega mesta

n— Taborenje na Gorjancih. V zadnjem času so naši Gorjanci spet oživelj, kar dokazuje, da so v vsej svoji lepoti res ena najbolj prijetnih izletišč. Zdjaj so postajali na Maličevem krču šotore, izmed katerih je eden velik, da skrije pod svojo streho do 50 ljudi. Gospodarstvo tega velikega šotora vredi znani ljubitelj Gorjancev, g. učitelj Lojze Ivanetič s soprogom. V taborišču vlada vedno vedro razpoloženje, na obisk prihajajo k Dolenjem pogostokrat Belokranjci. Tudi obe kočji pri »Gospodini« in ona pri Sv. Miklavžu imajo vedno dovolj gostov.

n— Kino »Dome« v Sokolskem domu predvaja danes (na praznik) ob 16., 18.30 in 20.30 po znižanih cenah kulturni zvočni film »Otok demonov«.

Iz Ptuja

j— Ptuj dobi novo godbo. Ptujeka gasilska četa se pripravlja na ustanovitve lastne godbe na pihala, tako da bo imel Ptuj razen mestne godbe še gasilsko godbo, ki bo popolnoma samostojna. Dosedaj je že prijavljenih 15 moških, ki imajo deloma sami svoje instrumente, v kolikor pa jih še manjka, jih bo gasilska četa sama kupila. V kratkem se že pričnejo vaje in je pričakovati, da bodo pri prvi prihodnji gasilski prireditvi že nastopili. Napredku ptujke gasilske čete, ki so ji naši nasprotniki prerokovali konec, iskreno čestitamo! j— Nova strelska družina. Na pobudo šolskega upravitelja g. Janka Jančiča v Cirkovcih in posestniku Peršuha iz Cirkovcev se je ustanovila nova strelska družina, ki šteje že 40 članov. Prvo tekmovalno ostro streljanje se je vršilo preteklo nedeljo v Cirkovcih na zasilem strelišču v gramoznici. Tekmovalnemu streljanju so prisostvovali tudi zastopniki politične oblasti g. Rozman iz Ptuja in komendant orožniške čete g. kapetan II. kl. Bervaldi iz Ptuja, kakor tudi predsednik strelske družine na Ptujski gori g. Dr. Peče.

j— Splošno znani sportnik g. Josip Stros, sin trgovca iz Ptuja, je te dni položil s prav dobrim uspehom izpit za lahko atletiko pri zvezi za lahko atletiko v Zagrebu.

Preklic

Podpisani preklicjem in obžalujem odtok na račun g. Jakoba Kosa, da je skušal dve drugi stranki spraviti pri upravi posestva KID iz stanovanja ter se mu zahvaljujem, da mi je ta neumeteljen in krivični odtok odpustil in da je odtodil od tožbe. Jeeenice, dne 13. avgusta 1934 Vargelj Rok, tov. delavec, Savelko nabrežje 17.

DOBER TEK JE ZNAK ZDRAVJA.

Cim pa opazite pri deci ali odraslih, da jim jed ne prija, da niso dobre volje, je to znak nezdravosti. Ne boste storili napak, ako jim daste takoj v malo vode ali mleka prašek »Magna«. »Magna« čisti prijetno, brez bolečin. »Magna« osvežuje. Za iztrebljenje otrok majhno, odrasli veliko žlico.

»MAGNA« prašek se dobiva v lekarnah, zavojček Din 4.— Reg. S. br. 4788-32.

L. Wolff:

Garragan

Roman

»Nu čujte, Nikolina,« je odvrnil nekoliko užaljeno, »vsekako so to veljavni čeki, ki jih vsaka banka sprejme.«
»Seveda, Garragan, ne zamerite. To je bila samo neprikladna pripomba, kakršne mi rade uhajajo.« Vrnila mu je čeki. »A povejte mi, človek božji, čemu vlačite te pravilne dolarske čeki s seboj v Berlin? Zakaj si niste dali v tujini odpreti računa?«
»To je vendar popolnoma vse eno, Nikolina.«
»O Bog! Če bi vas Bokofzer slišal, bi zbesnel.«
»Automobil je obstal.

Ko je Nikolina čez nekaj časa sama sedela v delovni sobi, je bil njen obraz resen in zamišljen. Fantastična dolarska zgodba in to, da je bil Garragan tako hitro opravil svoj posel, oboje ji je bilo nerazumljivo. Njena ženska tenkočutnost je sicer slutila neko zvezo z Glorijo in Heniksteinom, a misel, da bi imel mladi gorovski ženitbeni posredovalec dovolj premoženja in bi mogel Garraganu kar tako vtakniti milijon dolarjev v žep, ji ni šla v glavo. Tako je taval v temi, dokler ni z mladostno sebičnostjo zavrnila vseh pomislekov in se sprijaznila z dejstvom, da je padlo premoženje z neba.

Garragan je vstopil, rekoč: »Pripravljen sem, Nikolina.«
Radovedno ga je pogledala, iščoč v njegovem obrazu in njegovem držanju kake izpremembe. Ko ni našla ničesar, je vpra-

73

šala: »Povejte mi, Garragan, kako se prav za prav počutite kot dolarski milijonar?«

»Nič posebnega, Nikolina. Nehvaležno je slišati, a vendar je tako. Kar je že doseženo, ne tehta več dosti. Samo po tistem hrepenimo, česar nimamo. Ti pregovori so po ceni, a vendar čutim, da imajo prav.«

»Vam rada verjamem, Garragan,« je prepričano vzkliknila. »Veste, Nikolina, ko sem dobil denar, sem bil tako žalosten, kakor še nikoli ne v svojem življenju. Ali morete to razumeti?«

»Kako ne bi!«
Zamišljena sta stala na mestu.

»A zdaj se popeljeva kam iz mesta, Nikolina. Tolikanj se mi hoče zraka in prostora. Ali vam ne?«
Pokimala je.

»Ste dobro spravili svoje čeki? Nekam mučno je večerjati z gospodom, ki ima v žepu milijon dolarjev.«

Smehljaje je odprl železno blagajno in položil čeki vanjo.

»Tako, zdaj nimate več izgovora, da ne bi šli z menoj, Nikolina.«
Med vožnjo k Wannskemu jezeru, za katero sta se bila odločila, je Garragan poročal, kakšne boje je imel v New Yorku, preden se mu je posrečilo, da je govoril z Macphersonom.

»Tiste štiri ure pred vrati tovarne so bile skoraj tako grozne kakor vseh deset let v ječi. Lahko mi verjamete, Nikolina. Je pač tako, da mora človek v gotovini plačati vse, kar doseže. A nocoj je prečuden večer, in jaz se peljem z vami v somrak, in življenje je neizrekljivo lepo.«

Nato sta sedela na vrtu ob jezeru, veter je nosil k njima glasove daljne godbe, noč je vstajala, voda je klokotala, oblaki jasminovnega vonja so pluli po mlačnem zraku.

V tej uri je Garragan pripovedoval Nikolini o svojem srečanju z Glorijo.

»Prav ste imeli, Nikolina. Veliko pametnejši ste od mene. Vse hrepenenje po maščevanju, po vračilu in po pravici je bilo ugasnilo v meni, ko sem Glorijo spet zagledal. Samo norec terja na tem svetu pravice. In, ali sme človek vobče soditi drugega človeka? Ali mora res zmerom pol človeštva sedeti na zatozni klopi?«

Sanjač, ljubi sanjač! je pomislila Nikolina in nežno pogledala Garragana.

»Še nekaj vam moram priznati, Nikolina. Ko sem videl, da morem tako mirno in brez sovraštva gledati Gloriji iz oči v oči, sem jel iznova verovati v Boga. V ječi sem se mnogo let mučil s stankom, ki mi je ostal v spominu: Ali Bog hoče zabraniti zlo, pa ne more, ali pa more, a noče. Bog vas je bil poslal k meni, Nikolina.«

Garragan je rahlo pobožal njeno roko, ki je ležala na mizi, in hvaležno pogledal Nikolino. Zdajle bo izrekel zadnjo besedo, je drhte začutila Nikolina in pritegnila sapa. A Garragan je molčal. Nato je nekam osramočen umaknil roko.

Veliki trenutek je bil minil.

»Strupeni planeti«

Strupeno ozračje na planetih izključuje življenjske možnosti človeka

Po dolgih raziskovanjih so v Lowellovi zvezdarni v Arizoni dobili dokaze za to, da je življenje, kakršno je na naši premičnici, na drugih planetih absolutno nemogoče.

S spektralnimi preiskavami so n. pr. dognali, da vsebuje ozračje obeh velikih planetov, Jupitra in Saturna, pretežno amoniak in metan, plina, ki sta za zemeljsko organsko življenje smrtno strupena. Ne glede na siloviti mraz, ki vlada na obeh planetih, bi človek v njunem zraku umrl takoj, če bi se zaradi teh dveh plinov, a če bi imel s seboj kisik za umetno dihanje, bi ta takoj povzročil strašno eksplozijo.

Uranus in Neptun sta predaleč, da bi bile mogoče natančne meritve, a vendar je dognano, da imata tudi ozračje iz meta-

na in amoniaka. Mraz je pa tam še strašnejši nego na obeh prejšnjih. Kar se tiče najoddaljenejšega izmed planetov, pred nedavnim odkritjem Plutona, pa je sploh brez ozračja, kakor naša Luna.

Med bližnjimi planeti ima Merkur tako majhno težnost, da v svojem ozračju ne more obdržati za življenje potrebne pline — ne glede na grozno vročino, ki vlada na njem na njegovi sončni strani, in še groznejši mraz na drugi strani. Venera ima gosto ozračje, ki sestoji pa večina iz ogljikove kisline. Za človeka je življenje v tem ozračju izključeno, morda za kakšne rastline. Izmed vseh premičnic, razen Zemlje, bi bili življenjski pogoji še najugodnejši na Marsu. Vprašanje je samo še to, da li je v njegovem ozračju do-

volj kisika. Vode pa je na njem prilično dovolj in opazili so, da ima tudi takšno menno letnih časov, kakršno pozna Zemlja. Seveda pa so dnevne temperaturne razlike ogromne. Čez dan doseže temperatura do 15 stop., ponoči pa pade do 50. stop. pod ničlo. Življenje višje vrste je v takšnih razmerah pač težko verjetno.

Lowellova zvezdarna daje tudi dobro razlago za skrivnostno belo liso, ki se je prikazala pred letom dni na Saturnu. Po najnovejših raziskovanjih gre za kristalinski amoniak, ki so ga siloviti viharji na površju premičnice zvrtili skupaj. Kakšne stvari se dogajajo tukaj, vidimo najbolje po tem, da so astronomi velikost te lise izmerili in ugotovili, da bi vsa naša Zemlja udobno imela v njej prostor.

Kaj je z lochneško pošastjo?

Senzacionalen rezultat preiskave, ki jo je izvršila studijska komisija angleškega vojnega ministrstva

Skoraj pol leta ni bilo več nobene vesti o lochneški pošasti, ki je v lanskim zimskim mesecem po svetu pravo pošastomanijo, a zadnje dni je videti, da se bo začela v njo nova kampanja, ki bo privabila v deželo ponovno velike trupe senzacije željnih turistov — in za to podjetnim škotom menda največ gre. Pošast so baje v zadnjih tisočih opetovano videli in tudi fotografirali.

Znanost je slej kakor prej skeptična nasproti takšnim vestem. Da pa celo resne kroge stvar na tihem zanima in da niso popolnoma sigurni, ali ni na njej vendarle nekaj konkretnega, je videti iz članka, ki ga je te dni objavilo uradno glasilo angleške vojske (Journal Army, Navy and Airforce Gazette) v Londonu-Croydon in ki ni nič drugega nego poročilo o ekspediciji, ki jo je angleško vojno ministrstvo v vsej tišini poslalo na pobudo mladega mornarkega častnika Donald Macphersona na Škotsko, da pogleda, kaj je z njegovo teorijo o lochneški pošasti. Macpherson namreč trdi, da ni ta pošast nič drugega nego nemški zrakoplov, ki je bil med vojno sestreljen v bližini škotske obale in je po podzemeljski zvezi lochneškega jezera z morjem prispel v to jezero, kjer se od časa do časa prikazuje na površju.

Ekspedicija, ki jo je vodil znani angleški strokovnjak za zračno vojno Allan Whiles, je prišla do jezera in je nekoliko dni pozneje, nekakega večera v resnici zagledala »pošast«: temnosivo, vitko telo, ki je imelo nekaj majhni glavi na dolgem vratu podobnega. Stvar se je prikazovala nekoliko večerov zaporedoma, a kakor so kmalu dognali, skoraj vedno na istem mestu. Sploh je delala vtis, da ne plava z lastno voljo in proti toku, temveč da jo plima, ki

je v jezeru precejšnja, in večerni veter žene s seboj sem in tja, a ne daleč — kakor da je pritrjena k jezerskemu dnu. Ko so tako ugotovili kraj, kjer se pošast prikazuje, so poslali po potapljače in ti so na dnu jezera v resnici odkrili ostanke nemškega vojnega zrakoplova, ki se mu je bilo sidro zataknilo v dno. Plašč je bil že močno poškodovan, a v njem sta bila dva izpraznjena in eden še napolnjen balonet. Ta balonet in eden še napolnjen balonet. Ta balonet in eden še napolnjen balonet. Ta balonet in eden še napolnjen balonet.

Vse pa kaže, da je moral zaradi štetilne pristati na morju in da ga je posadka v redu ostavila, potem ko je uničila in odstranila vse, kar bi moglo neprijateljem dati kakšne podatke. Izpraznila je tudi dva baloneta s plinom, zakaj ni tega storila tudi s tretjim, pa ni znano. Vsekako je bil ta balonet kriv, da se ni zrakoplov za večne čase potopil in da je nastala legenda o lochneški pošasti — vsaj uradno poročilo omenjene ekspedicije izraža prepričanje, da je ta legenda nastala na račun tega zrakoplova. In stvar je s tem menda za vselej odpravljena z dnevnega reda.

Voda dražja od bencina

Susa v Ameriki je imela za posledico, da je v državi Oklahomi postala voda tako draga, da plačujejo avtomobilisti za galono hladilne vode približno dvakrat toliko kakor za galono bencina.

50 letnica prvega francoskega vodljivega zrakoplova

V avgustu 1884. se je dvignil v Calais Meudonu prvi francoski vodljivi zrakoplov »La France«. Vodila sta ga izumitelja polkovnik Charles Renard in Arthur Krebs. V spomin na ta dogodek se je vršila v Meudonu slavnost, ki jo je obiskal tudi francoski zrakoplovni minister (na zgornji sliki desno, poleg spominske plakete polkovnika Renarda). V meudonskem aeronavtičnem muzeju hranijo še danes gondolo in električni motor zrakoplova La France.

Naročajte
in
čitajte
tedensko revijo
**ŽIVLJENJE
IN SVET**

Dobi se v vseh trafikah
za ceno 2 Din.

Novo „odkritje“ prvine 93

Kakor poročajo iz New Yorka, sta raziskovalca Smith in Steinbach v New Yorku odkrila novo prvino, ki bo baje do temeljev spremenila nauk o atomih. Gre za kovino, ki ji je atomska teža baje še večja nego atomska teža urana in sploh največja med vsemi prvimi, ker znaša 238.17. Novi element ni predviden v periodičnem sistemu in dobi št. 93.

Kakor znano, sta prvino 93. odkrila že italijanski profesor Fermi in češkoslovaški inženjer Koblitz. Potem je Koblitz sam preiskoval svoje odkritje (o čemer smo pisali tudi mi) in pokazal, da gre za prvino, ki je že davno znana. Ameriška raziskovalca o tem menda ničesar ne veda.

„Kraljica zraka“

Ta častni naslov je dobila 26letna francoska letalka Helene Boucher, ki je te dni dosegla dva nova brzinska rekorda. Slika jo kaže po rekordnem poletu, ko stopa iz svojega letala na letališče v Istresu

Država podpira dvajset milijonov ljudi

Ameriška uradna statistika navaja, da podpirajo zvezne države 7.538.836 oseb. Če prištejemo še njih družine, dobimo dosti več nego 20 milijonov oseb. To pomeni, da je petina ali šestina ameriškega ljudstva udarjena po brezposelnosti.

„Vi niste poročena ženska, gospod državni pravdnik!“

Nepopolni paragrafi in ubogi zapeljani zakonski možje

Angleške emancipistke so po dolgih bojih dosegle, da ohrani ženska, ki se poroči, polno pravico in odločilnost za imetje, ki ga sama prinese v zakon. Ko je pa to načelo postalo paragraf, so pozabili razbremeniti moža odgovornosti in jamstva za samolastna finančna dejanja njegove žene, čeprav nima nobene pravice, da bi razpolagal z njenim imetjem.

Podoben čuden položaj je ustvarila novejša angleška zakonodaja glede dedščin, ki ne vsebuje nobenih zaščitnih ukrepov za najožje svoje tistega, ki nekaj ostavlja. Tako lahko poglavar kakšne družine čeni in otroke popolnoma razdedni in ostavi svoje imetje, če hoče, n. pr. kakšnemu domu za zaščito mačk. Pred kratkim se je zgodil naslednji groteskni primer: Nekaj žene, ki se je bil pred leti ločil od prve žene in se znova poročil, je v oporoki vse svoje imetje ostavil prvi ženi in celo določil, da naj prevzame ta skrb za otroke — obeh zakoncev. Oporoki ne more nihče do živga, čeprav je na prvi pogled jasno, da zahteva z dodatnim določilom nekaj iluzornega.

V londonskem parlamentu so se posvetovali, kako bi najbližje svojce kakšnega zapustnika zaščitili pred njegovo samovoljo, ki je na Angleškem kaj česta. Morda bodo uvedli dolžnostni delež zanje, kakor ga poznajo n. pr. v bližnji Škotski, a to je še veliko vprašanje. Čim je javnost zvedela za takšno nameno, je vlada sprejela namreč grmade protestnih pism in značilno je, da so protestirale pred vsem poročene žene, ker menijo, da bi takšen paragraf posegal v njihovo pravico, da smejo poljubno razpolagati s svojim imetjem, čeprav morejo po drugi strani razpolagati tudi z imetjem moža, a ta ne ž njihovim. Eno teh pism je prečital najvišji državni pravdnik sir Thomas Inskip v parlamentu:

»Pred leti smo se težko borile za to,« piše tu neka dama, »da bi smele naše imetje obdržati zase, a sedaj naj bi po moji smrti dobil segel po njem, ne da bi mogla to preprečiti? Ne, žena naj ima pravico, osta-

Zastopnik sovjetskega poslanstva v Parizu Rosenberg je pritrčil svečano kosilo na čast ruskim letalcem. Od leve proti desni: Herriot, Rosenberg, gen. Denaud, Unshitt

Ameriški fašizem dviga spet glavo

Iz ječe in umobolnice izpuščeni vodja ku kluka klanovcev znova zbira ljudi in straši javnost

Mirni in pametni državljani Zedinjenih držav, ki so jim še dobro v spominu našla zloglasnega Ku kluka klana, so v velikih skrbih, kajti ta organizacija je spet na tem, da stopi iz teme kriznih dni na svetlo. Iz Georgije, Teksasa, Kansasa in Oklahome poročajo o prvih velikih demonstrativnih sprevodih ku kluka klanovcev, njihov papež ali »cesarski čarovnik«, kakor se sam imenuje, Hiram Evans z meščanskim imenom pa je po več letih izdal prvi javni proglas. V teh letih je bil mož v ječi in norišnici, kar govori dovolj razločno o značaju njegovega gibanja.

Menili so, da je Ku kluka klan že premagana zadeva, a dejstva govore drugače, govore, da je del ameriškega ljudstva še vedno vnet za naivne »ideologije«, ki jim je nasilnost glavni podstavek. Seveda ne bo imel Ku kluka klan nikoli več tistega odziva v javnosti kakor nekoč, to že zaradi tega, ker je treba plačati po novem 10 dolarjev pristopnine in ameriško ljudstvo danes kolikor toliko ve, kam gredo ti dolarji. Privabiti pa utegne organizacija precej tistih, ki so nezadovoljni z Rooseveltovo politiko za obnovo ameriškega gospodarstva. Stare »ideje« je organizacija namreč osvežila z nekimi aktualnostmi. Tako poziva »cesarski čarovnik« v svojem proglasu na obrambo ameriške ustave, kakršna je bila prvotno in ki so jo ponaredili »specialisti«, o katerih pravi, da je njihov američanstvo večinoma zelo mladega datuma in so Zedinjenim državam podarili samo teorije in zakone, kakršne izdaja NRA (osrednja organizacija, ki izvaja Rooseveltove reforme).

Druga glavna točka v ku kluka klanovskem programu pa je nova ureditev kostumskih vprašanj. Beli plašči in bela, stožčasta pokrivala ostanejo. Ta točka pa tudi utegne privabiti marsikoga, kajti ljudje so se vedno navduševali za gibanja, ki se predstavljajo v posebnih krojih.

Vojna komarjem Varstvo žab, ptic in žuželk

Komarji so nevarni prenašalci bolezni, zato jih je treba pobijati. Za njih pobijanje pa je dobro vedeti, kako prezimujejo. Sedaj namreč na stene in stropne kleti in kanalnih rogov. Če jih tu uničimo in to najbolj s plamenom, smo se jih za poletje rešili. To uničevanje bi moralo trajati povsod do prvih toplih pomladnih dni.

Ker jih pa bo po tem uničevanju ostalo še vedno zadosti, da bodo v začetku toplega letnega časa izlegli svoja jajca, je treba jih uničiti.

ba nadalje skrbeti tudi za to, da se odpravijo njih zarodki. Komarjeva samica izleže v stoječe vode, mlake, gnojnice itd. do 200 jajec. Pri silovitem razmnoževanju tega mrčesa dobi vsaka samica na ta način milijone in milijone potomcev. Torej bi bilo treba poskrbeti za odpravo vseh nepotrebnih mlak, za pokritje gnojnih jam in tako dalje.

Med pripomočke za pobijanje komarjev spada poleti varstvo žab in predvsem vseh ptic, ki žive od žuželk, zlasti lastovk. Poskrbimo, da se čim bolj razmnožijo s tem, da jim bo vrtovi, parki in gozdovih obešimo umetnih gnezdišč. Ker gnezdišča takšne ptice najraje po živih mejah, je treba seveda upoštevati tudi to.

V tekoči vodi komarska zalega propade, zato si lahko pomagamo tudi s tem, da spravimo jarke itd. poleti v zvezo z rekami. Kjer to ali pa odprava mlak ni mogoča, si pomagamo tudi s tem, da vodo poskropimo s petrolejem.

A NEKDOTA

Holbein je vrgel nekoč nadležnega obiskovalca, ki je bil slučajno tudi grof, po stopnicah. Plemenitaš se je takoj pritožil angleškemu kralju Henrik VIII., ki je visoko cenil Holbeina. Ker pa pritožba ni rodila zaželenega suda, se je skušal grof sam osetiti slikarju. Tedaj je kralj vzrotil: »Da mi tega ne poskusite! Ali ne veste, da jaz lahko vsak trenutek napravim iz sedmih kmetov sedem grofov, dočim ni morem iz sedmih grofov napraviti niti enega Holbeina?!« Grof je po teh besedah poparjen odšel.

VSAK DAN ENA

Velika brada
»Neslednja, prosim«

(J. J. J.)

S P O R T Sokol Radio

Primorje : reprezentanca Celja

Danes ob 16. na igrišču Primorja — Predtekma Mars : Primorje jun. ob 14.30

Današnji praznik izkoristi Primorje, da priredi na svojem igrišču zanimiv spored. V goste pride izbrana enajstotica Celja, da se pomeri na zelenem polju s primorjansko ligaslo enajstotico.

Celjska postava nam ni znana, toda pričani smo, da bodo iz Savinjske doline poslali v Ljubljano res, kar najboljšega premoro. V zadnjih letih si je nogomet v Celju močno opomogel in nikakor ne igra več podrejene vloge kot še pred nedavnimi. Menda so se Celjani odločili, da se v nogometu povrnejo na stopnjo, ki so jo dosegli v prvih povojnih letih, ko so se uspešno borili s takratnimi najmočnejšimi slovenskimi klubi.

Naše hazenašice se vračajo!

Danes se vračajo iz Londona naše hazenašice, ki so pribrali Jugoslaviji svetovno hazensko prvenstvo. V Ljubljano prispejejo dopoldne ob 8.47, ob 9. pa potujejo dalje v Zagreb, kjer jim pripravljajo svečan sprejem. Dolžnost našega občinstva, zlasti pa naše sportne javnosti in vseh sportnih organizacij je, da jih pozdravi na kolodvoru in jim izreče zahvalo za neprecenljiv uspeh, ki so ga priborile naši domovini v tujem svetu, pred zastopniki najkulturnejših narodov in izbranim občinstvom močnega angleškega prestolnice. Naša javnost naj pokaže danes, da zna ceniti velike uspehe, ki jih dosegajo njene hčere in njene sinovi v tujini in doma. Uspeh naših hazenašic je mogočen, v zgodovini našega sporta edinstven in je poleg uspehov naših Sokolov največji, kar so jih kdaj dosegli zastopniki naših telesno-vzgojnih organizacij. K sprejemu je povabljeni oficijelno tudi mestna občina. Lepe sprejeme pripravljajo našim dekletom tudi na Jesenicah in v Kranju.

Ob 8.47 torej vsi na glavni kolodvor!

Mednarodna zvezdna vožnja v Maribor

Motosekcijski klub slovenskih kolesarjev in motociklistov »Peruna« je priredil v okviru »Mariborskega tedna« I. mednarodno zvezdno vožnjo za avtomobile, motocikle in kolesa v Maribor. Cilj vseh udeležencev je bil v nedeljo dopoldne med 7. in 11. na Trgu svobode. Za zvezdno vožnjo je vladalo nenavadno veliko zanimanje. V teku dopoldneva so prišli avtomobili, motociklisti in kolesarji iz Dunaja, iz Gradca, Celovca, Beljaka, Zagreba, Ljubljane itd., tako da je bilo v nedeljo zbranih v Mariboru nad 400 udeležencev, ki so se potegovali za častna darila. Vse dopoldne so prihajali v večjih in manjših presledkih na Trg svobode, ki je bil ob 11. nabito poln vozil. Po prihodu vseh tekmovalcev je bil po mariborskih ulicah velik obhod vseh udeležencev z godbo na čelu.

Dopoldne se je vršila v gostilni Ahtig na Tržaški cesti razdelitev nagrad s pozdravno prireditvijo. Udeležence je pozdravil v imenu prireditelja načelnik motosekcijske »Peruna« g. Črepinko, nakar je pozdravil številne sportnike v imenu mariborske mestne občine podžupan g. Golouh. V svojem govoru je poudaril, da je zvezdna vožnja najmočnejša točka v sporedu Mariborskega tedna, ki je pokazala veliko organizatorično sposobnost »Peruna«. Prisrčno je pozdravil vse udeležence ter želel, da bi se kar najbolje počutili v naši sredi in odnesli iz Maribora najlepše vtise. Na poslede je naglasil, da je prav sport poklican, da zbliža narode ter čestita »Perunu« k brezhibni izvedbi I. mednarodne zvezdne vožnje v Maribor. Nato je spregovoril predsednik matice »Peruna« g. Hlebiš, nakar je g. Črepinko razglasil uspehe. Od inozemskih udeležencev je bil številno najboljši zastopnik avstrijski Touringklub, sekcija Beljak, in sicer s 36 vozili, nadalje štajerski »Auto- und Motoklub« v Gradcu z 29 udeleženci, koroski kolesarska zveza v Celovcu z 12 udeleženci, »Alpenländischer Motoradklub« iz Gradca, avstrijski Touring klub sekcija Dunaj in Celovec, od tuzemcev pa motosekcija »Ilirije«, Ljubljana, motoklub Zagreb ter »Peruna« s sekcijama Terno, Sv. Peter, Pesnica, Sv. Lenart in Slov. Bistrica. Največ kilometrov je prevozil dr. Knapitsch (Oe. T. C. Dunaj) 2010 km, nadalje N. Fest (Dunaj) 1942 km, Lušnik »Peruna« 1350 km itd.

Po razdelitvi krasnih nagrad so spregovorili predstavniki tu- in inozemskih klubov, ki so se udeležili vožnje, nakar so bile vsem udeležencem izročene lepe spominske plakete.

V nekaj vrstah

V Zagrebu se bosta danes že 26. tice srečali reprezentanci Beograda in Zagreba.

Bilanca dosedanjih iger med obema enajstoticama je naslednja: 10 zmag za Zagreb, 13 za Beograd, dve igri pa sta bili neodločeni. Na vrsti za zmago je po številkah in terenu Zagreb, toda po zadnjih uspehih bi dali več upov Beogradu.

Prvenstveni spored za nedeljo je spet precej pester, če se seveda medtem ne bodo uresničile vesti beograjskih listov, da namerava JNS kar na prvi seji ekspresno suspendirati ves dosedanj sistem in uvesti novega. Naglica nikjer ni prida in najbrže tudi v tem primeru ne bo imela dobrih posledic. Sicer pa je morda zaveda aktualna že dalj časa, najmanj od tedaj, ko so začeli »plavati« vodilni klubi. Pogojno bodo torej v nedeljo te-le tekme za točke: v Sarajevu Sašk : Hajduk, v Beogradu Jugoslavija : ZSK, v Apatinu Tri zvezde : BSK, v Nišu Gradjanski : Sparta (Zemun), v Osijeku Hajduk : Concordia (Zagreb) ter v Zagrebu Hašk : Ilirija.

V tekmah za čehoslovaški pokal je Sparta zmagala nad Viktorijo — Žižkov s 7 : 2.

Med velikimi sportnimi dogodki preteklih dni moramo še skupno zabeležiti glavne rezultate.

IV. ženskih svetovnih iger v Londonu. V skupni kvalifikaciji je bil vrstni red držav naslednji: 1. Nemčija 95, 2. Poljska 33, 3. Anglija 31, 4. Kanada 22, 5. ČSR 18, 6. Južna Afrika 14 točk ter nato dalje Švedska, Japonska, Avstrija, Holandska in Francija. Podrobno so bile zmagovalke: na 60 m Walosiewicz (Polj.) 7.6; na 100 m Kraus (Nem.) 11.9; v disku Weiss (Polj.) 43.79 (svet. rekord); na 80 m z zaprekami:

Primorje postavi enajstotico: Starec ali Logar, Hassl, Bertonec, Zemljak, Slamič, Boncelj, Slamberger, Pupo ali Makovec, Pepček, Jež, Zemljak; torej svojo ligaslo formacijo, ki jo mora obdržati v formi in kondiciji za nadaljnje prvenstvene borbe, pa naj bodo že take ali drugačne.

Verjetno je, da bodo domači zmagali, da ne gre, kot uvodoma rečeno, Celjanov podcenjevati. Želimo lepo in prijetno tekmo, ki jo lahko obiščejo prav vsi, saj je določena nizka popularna vstopnina.

V predtekmi igra primorjanska mladina z močnim drugorazrednim Marsom in bo najbrže tudi ta tekma prav zanimiva.

Engelhardt (Nem.) 11.6 (svet. rekord); na 200 m: Kraus (Nem.) 24.9; na 800 m: Koubkova (ČSR) 2 : 12.4 (svet. rekord); v kopju Gelius (Nem.) 42.23 m, v skoku v daljino: Göppner (Nem.) 5.81 m ter v stafeti 4 krat 100 m Nemčija v času 48.6. V petoboju je bila prva Nemka Maermayer s 377 točkami, kar je tudi nov svetovni rekord.

Na kongresu Fine

v Magdeburgu so bile sprejete kot nove članice evropske mednarodne plavalne zveze Bolgarija, Turčija, Latvija in Norveška. Prihodnje tekme za evropsko plavalno prvenstvo bodo 1. 1938 v Angliji.

V Magdeburgu

je v ponedeljek naša waterpolo reprezentanca igrala proti Franciji in zmagala z 2 : 1 (2 : 1). Ostali rezultati tega dneva so bili: v waterpolu: Nemčija : ČSR 4 : 1 (3 : 0), Madžarska : Holandska 9 : 1 (4 : 0), Italija : Švedska 1 : 1 (1 : 0). V finalu na 100 m prostro: 1. Čsik (Mad.) 59.7; 2. Fischer 59.8; 3. Wille (oba Nemčija) 1:01.2.

Planinska slovesnost v Bohinju

V nedeljo 19. t. m. bo blagoslovljen in slovesno otvorjen novi skolaški dom na Voglu. Kaj pomeni ta postojanka za naš zimski sport in za naše planinstvo, ve vsakdo, ki so mu poznane bohinjske planine. Do sedaj so smučarji, ki so obiskovali te krasne smučarske terene, morali prenočevati in prezebat v polpodprtih pastirskih bajtah. Sedaj je s to kočjo izpopolnjevanje vrzel v zvezi bohinjskih mejnih gora. Kako potreben je bil ta dom, dokazuje močni obisk v zimskih, pa tudi v poletnih mesecih, ko je bil dom večkrat celo pretesen za vse obiskovalce. Krasna smučišča od Podrte gore do Črne prsti obetajo tej postojanki lepo bodočnost.

Letošnje poletje je postal dom priljubljena izletna točka letoviščarjem in dobrodošla postojanka planincem za zvezo Bogatinove skupine s Črno prstjo.

Dom bo blagoslovil knezoškof dr. Rožman. Vabljeni so vsi planinci in prijatelji belega sporta. Iz Ljubljane bodo vozili izpred kavarn »Evrope« avtobusi, prvi že v soboto 18. t. m. ob 19.30, drugi pa v nedeljo ob 4. zjutraj. Sedeže si preskrbite v sportni trgovini »Alpina« na Tyrševi cesti. Ugodna zveza tudi s turističkim vlakom.

V Trbovljah danes ni sportnega dneva. Zaradi nastalih razmer so prireditve sportnega dneva, ki jih je za današnji praznik najavil trboveljski SK Amater, preložene za nedoločen čas. Posebej so prošeni vsi vabljeni gostje, da danes ne potujejo v Trbovlje.

Iz OZDS (službeno). Za tekme, prijavljene odboru za deležiranje se odredajo: v sredo 15. t. m. na igrišču Primorja ob 17.15: Primorje : reprezentanca Celja Vidic, Tajnik I. Pevalak s. r.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Pri današnji tekmi od 14. dalje vršijo blagajniško službo: Dubrovič in Jurkas; istočasno reditelji: Fuks, Florjan, Klančnik, Lovrač, Gerretič, Brodar, Erbežnik, Škerlj. Rediteljske znake prinesite s seboj. Prvo juniorsko moštvo mora biti najkasneje ob 13.45 v garderobi. Ligno moštvo naj pride ob 15.30 na igrišče.

SK Ilirija (hazenska sekcija). Danes ob 8.47 prispeje na glavni kolodvor naše hazenašice ki so osvojile v Londonu svetovno hazensko prvenstvo. Vodstvo sekcije poziva vse članice, da se sigurno udeležijo sprejema. Prinesite za naša vrla dekleta cvetja. Prihodnji trening je v petek na našem starem igrišču. Obvezno za vse. — Lahkoatletska sekcija: Popoldne ob 18. trening za vse dolgorogaše. Bručan, Osterman, Šporn, Starman, Senčar I sigurno. Za ostale je trening jutri na starem igrišču. Prihodnji treningi za dolgorogaše bodo v petek in nedeljo. Nedeljski trening, na katerega se poziva tudi Pirš, bo dopoldne. V petek ob 20.30 v posebni sobi kavarna Evrope seja sekcijsega načelstva, h kateri se izrčno vabita Osterman in Habič.

SK Jadran. Lahkoatletska sekcija sklicuje sestanke vseh članov v torek 21. tega meseca ob 18.30 na igrišču v Koleziji. Novi člani se sprejemajo tudi tam. — Redni treningi nogometašev bodo v torek, sredo, četrtek, petek ob 18. dalje in so za vse nogometaše obvezni. Vsi verificirani člani, ki se doslej niso udeleževali treninga, se pozivajo, naj se takoj javijo trenerju na igrišču. Tajnik.

SK »Mars«. Danes ob 14. naj bodo na igrišču Primorja igralci: Gene, Dolinar, Ban Ivo, Humer, Serš, Bine Vrhovec, Trček Stane, Zigon, Zadnik, Klemenčič, Povhe, Strnad. Kdor ne igra, naj princse opremo ob 10. gospodarju, kjer naj jo prej določeni dvignejo ob istem času.

2 LOKALA

prilpna za vse vrste trgovine ali poslovne prostore, pisarne itd. oddamo takoj na Celovski cesti št. 34. Poizve se: Celovška c. 38, tel. 21-87. 6717

Plise za volane v različnih gubah, specialni entel oblek, volan, šalov itd., ažuriranje, entel vložkov in čipk, predtiskanje, vezenje monogramov, zaves, perila hitro, fino in poceni izvrši

Matek & Mikeš, Ljubljana
poleg hotela Struclj. 129

Otvoritev Sokolskega doma v Radomljah.

Radomeljski Sokol se je v preteklem mesecu z vso vnamo pripravil za slavnostno otvoritev svojega novega Sokolskega doma, ki ga je zgradil na krasnem prostoru ob Kamniški cesti. Požrtvovalni Radomljani, ki so v vzorni složenosti sodelovali pri gradnji pomembni dan otvoritve organizirali veliko prireditev. Žal pa je silen naliiv pokvaril lepo slavnost, katero so morali preložiti na praznik 15. avgusta. S tem večjim navdušenjem pričakujejo zdaj Radomljani današnjega praznika, ko se bo spet zbrala v lepi radomeljski vasi velika množica Sokolov in prijateljev Sokolstva iz vsega okraja. Ob 15. bo izpred novega doma odkorakala po vasi povorka, ki se bo nato zopet vrnila k domu. Tu bo slavnostna otvoritev nove sokolske stavbe, zatem pa telovadni nastop, ki bo prvi te vrste na deželi. Nastopili bodo namreč skoro samo izbrani sokolski oddelki s posebnimi telovadnimi točkami. Celo vrsto posebnih točk je prijavil zlasti Sokol iz Siške. Nastopila bo tudi konjenica Sokola II. iz Ljubljane. Za slavnostno otvoritev radomeljskega Sokolskega doma in za telovadni nastop vlada tudi tokrat veliko zanimanje. Prireditve bodo v posebno velikem številu posetili zlasti Kamničani, ki se bodo odpravili v Radomlje z avtobusom. Ugodne zveze pa so tudi z opoldanskim ali pa popoldanskim vlakom. Za povratek je ugodna zveza s Peregrinovim avtobusom ob 20. ali pa z zadnjim vlakom ob 21. Od avtobusne postaje ali pa s kolodvoru od Homca ali Jarš je komaj 15 minut do Radomelj.

Sokol Vransko. Veliko zanimanje vlada že sedaj za veliko sokolsko prireditev v nedeljo 19. t. m., ko bo razviteje prapora pod pokroviteljstvom narodnega poslanca gospoda Ivana Prekorača. Kuma bo gospa dr. Robičeva. Pri javni telovadbi bo nastopila vzorna vrsta Sokola Ljubljana, nastopila bo po tudi celokupno domače članstvo, ki bo predvajalo posebno točko dr. Murnikove kompozicije »Morje«. Vsa sosedna društva so prijavila svojo udeležbo in sodelovanje, tako da bo ta prireditve ena najlepših in največjašnih v našem okrožju.

Tehnični odbor sokolskega društva Sevnice je priredil v mesecih od marca do junija 1934 prednjaški tečaj, ki ga je poselalo več bratov in sester. 29. julija so se vršili zaključni izpiti v navzočnosti župnega prednjaka br. Burje. Izpiti so napravili trije bratje in ena sestra iz Sevnice ter en brat iz Boštana. Posebno se zahvalimo br. zdravniku dr. Dragu Mušiču za njegovo predavanja iz anatomije, prve pomoči in higijene telovadbe. Br. dr. Mušič nam je bil tudi v prejšnjih letih z raznimi predavanji ter violinskim nastopom vedno radevolje na uslugo. Upamo, da nam bo tudi v bodoče pri našem prosvetnem in vzgojnem delu nudil svojo bratsko pomoč.

Vremensko poročilo

14. avgusta

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativna vlaga, 5. smer in brzina vetra, 6. oblakost 1—10, 7. padavine v mm, 8. vrsta padavina. Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo.

Ljubljana: 7, 756.3, 13.8 94, 0, 10, 27.2, dež; Ljubljana: 13, 768.6, 15.4, 82, N1, 10, —; Maribor: 7, 756.7, 14.0, 90, NW1, 8, 9, dež; Zagreb: 7, 757.1, 16, 90, SSE1, 9, 9, dež; Beograd: 7, 755.8, 21, 60, SE1, 3, —; Sarajevo: 7, 757.9, 15, 90, 0, 5, —; Skopje: 7, 758.7, 21, 60, 0, 0, —; Split: 7, 755.9, 22, 90, SSE4, 9, 1, dež; Kumbor: 7, 757.2, 24, 80, E3, 10, —; Rab: 7, 756.2, 19, 60, ESE2, 10, 1, dež.

Temperature: v Ljubljani 16, 13.4, v Mariboru 22.1, 14, v Zagrebu 23, 15, v Beogradu 27, 18, v Sarajevu 25, 10, v Skopju 31, 14, v Splitu 30, 21, v Kumboru —, 22, na Rabu —, 15.

KONJSKA STRUNA „ŽIMA“ (Rosshaar)

Zimo za žimnice (madrace) najboljšje kvalitete, vsake vrste in v vsaki množini dobite vedno pri trvdki

FRANCO JEŠE, tovarna žime, Strazišče pri Kranju. Vzorci franko! Ustanovljeno 1768. Cene nizke!

Ne v treh dneh,

ampak v 3 tednih Vam

„Kamila“ krema prerodi kožo.

»Kamila« krema zanesljivo odpravi lišaje, izpuščaje, vnetja, kraste, žulje itd. Naravna moč kamilic v »Kamilas« kremi kožo poživlja, jo čudovito osveži, utrdi in izgladi. Pri britju odprade uporaba alkohola, galuna itd.

Ta sredstva kožo sušijo in dražijo. »Kamila« krema sama jo temeljito desinficira, napravi jo voljno in odporno.

SKATLICA 10.— DIN.

DOBI SE POVSOD!

Glavna zaloga za Ljubljano Fotoparumerija Venus pred pošto

6720

Zahvala

Ob prebriski izgubi našega nepozabnega sina

Josipa Kanziana

sina posestnika

se najiskreneje zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za številne izraze blagodejnega sožalja, za poklonjeno cvetje in lepe vence. Posebno se zahvaljujemo vsem zastopnikom društev in sploh vsem, ki so ga v tako velikem številu spremili do preranega groba.

Sp. Hudinja pri Celju, dne 14. avgusta 1934.

6720

Zalujoča rodbina Kanzian.

OROŽARNA J. PASTUOVIĆ

Zagreb, Jurišićeva ulica 1.

Vodilna trgovina s orožjem, municijo in lovsko-sportskimi potrebščinami. Preko 80 vrst pušk, Novi ilustrirani cenik št. 2 z nekoliko stotinami predmetov resnim interesantom brezplačno, sicer treba poslati 3 dinarje v poštini znamkah.

Torej že 134 let

JE V SLUŽBI LEPIH ZOB

PASTA D-r PIERRE

Kdo se more še pohvaliti s takim pričevanjem razen Francoz. Dobiva se po vseh boljših prodajalnicah, v Ljubljani v fotoparumeriji »Venus« nasproti glavne pošte.

Zastopstvo:

GLAVNI DEPO

MILOVANOVIĆ Brat

BEograd, KN MIHAJLOVA 39

Elektrotehnično podjetje

ALOJZI SPRAGER,

naznanja svojim cenjenim odjemalcem in občinstvu,

da se je preselil

iz Kopitarjeve 12 v novo urejene prostore v

Vetrinjski ulici št. 14.

Pričakujem, da mi bodo dosedanj cenjeni odjemalci še nadalje izkazali svojo naklonjenost.

Priporočam se tudi vsem drugim, da me posetijo.

Z odličnim spoštovanjem

ALOJZI SPRAGER

elektrotehnično podjetje

Maribor, Vetrinjska ulica št. 14.

6722

„Specijalna popravilnica“

Maribor

Plinarniška ulica 17.

Prevzema vsa popravila in žigosanje!

Vsem, ki ste jo poznali in ljubili, sporočamo v neizmerni žalosti, da je Bogu žrtvovala svoje mlado življenje na oltar materinstva naša nad vse ljubljena

Magda Pance roj. Marn

soproga sodnika

Pogreb drage pokojnice bo na praznik Marijinega vnebovzetja ob 16. uri iz hiše žalosti, Glince, Tržaška cesta 34, na viško pokopališče. Vlk, dne 13. avgusta 1934.

Zalujoče rodbine:

PANCETOVA, MARNOVA, ING. URANOVA.

6713

»TRIBUNA« F. Batjel, Ljubljana, Karlovska Najnižje cene! cesta 4. Ceniki franko.

Pred nakupom si oglejte veliko razstavo otroških in igračnih vozikov, stolic, holerderjev, malih dvokoles, triciklov, šivalnih strojev, motorjev in dvokoles v prostorih domače tovarne.

PERJE

Kokošje, purje, gosje, račje, navadno, s strojem čisteno in čohano.

Vzorci se pošiljajo brezplačno in franko.

Dobavlja se v vsaki množini

E. Vajda, Čakovec

Telefon šte. 59, 60, 3, 4.

CENE PERJA ZELO ZNIZANE, ZAHTEVAJTE CENIK IN VZORCE, KI JIH DOBITE BREZPLAČNO!

6721

Brez posebnega obvestila

Umrl je naš ljubljani soprog, oziroma dobri oče, tast, stari oče in stric, gospod

Franc šavpah

vlakovodja državnih železnic

dne 14. avgusta 1934. po dolgi, mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere.

Zemelske ostanke blagopokojnika prepeljemo iz Maribora v Podkoren pri Kranjski gori, kjer se bo vršil pogreb v četrtek, dne 16. avgusta, dopoldne.

Maribor, Ljubljana, Podkoren, 14. avgusta 1934.

6721

Zalujoči ostali.

